

**Zabierzemy Cię
do ponad 160 miejsc
na całym świecie.**

turkishairlines.com
+48 22 529 77 00/01

Globally Yours | TURKISH AIRLINES

YOUR COMFORT IS OUR BUSINESS

- 8 modern hotels
- Convenient location
- Business friendly
- Comfortable rooms
- Best place for a conference
- Best rates **on-line**

www.hotelediamant.pl

- 8 nowoczesnych hoteli
- dobra lokalizacja
- przyjazne biznesowi
- komfortowe pokoje
- najlepsze miejsce na konferencje
- najlepsze ceny **on-line**

www.hotelediamant.pl

BUSINESS & MORE

Welcome!
modern
business hotels
in Poland!

KATOWICE | WROCLAW | GLIWICE | ZABRZE | USTRON SPA

Kim z nas nie marzył o tym, aby wsiąść do pociągu byle jakiego i pojechać, dokąd oczy poniosą. Na przykład do Azji. Przez Ukrainę, Rosję, Kazachstan, Chiny, Nepal do Indii. Krajobrazy po drodze nie mają sobie równych, ceny niskie, a zabytki niezwykłe i różnorodne.

A poza tym pasażerowie pociągu chętnie rozmawiają z turystami, tak więc o ludziach i ich życiu dowiedzieć się można znacznie więcej niż podczas podróży innym środkiem lokomocji.

O tym, jakie przygody mogą po drodze spotkać turystów, piszemy na str. 18.

Innym ciekawym niskobudżetowym kierunkiem jest Honduras, pod warunkiem że znamy hiszpański w stopniu podstawowym. Dobrze zachowane zabytki z czasów Majów, dzikie ostupy dżungli, rwące rzeki i rafa koralowa druga co do wielkości na świecie. Właśnie zaczął się tam sezon nurkowy..

Jeśli jednak nad nurkowanie przedkładasz łowienie ryb, o tej porze roku najlepsze będą Lofoty – archipelag skalistych wysp u północno-zachodnich wybrzeży Norwegii. A na weekendowy wypad polecamy zamki i pałace na Śląsku.

Der Traum, in x- beliebigen Zug einzusteigen und in die Ferne zu fahren, scheint keinem von uns fremd zu sein. Zum Beispiel nach Asien. Über Ukraine, Russland, Kasachstan, China, Nepal nach Indien. Unterwegs genießen wir unvergleichbare Landschaften und niedrige Preise und bewundern vielfältige Denkmäler.

Die Fahrgäste unterhalten sich auch gerne mit den Touristen, also über Land und Leute kann man im Zug viel mehr erfahren als auf Reise mit anderen Verkehrsmitteln.

Über Abenteuer, die unterwegs zu erwarten sind, schreiben wir auf Seite 18.

Ein nicht kostenintensives Reiseziel ist Honduras, vorausgesetzt, dass man Grundkenntnisse in Spanisch besitzt. Gut erhaltene Maya-Denkäler, wilde Dschungelpfade, reißende Flüsse und zweitgrößtes Korallenriff der Welt. Gerade hat in Honduras die Tauchsaison begonnen. Wer dem Tauchen das Angeln bevorzugt, soll sich auf Lofoten begeben – den Felsinsel-Archipel vor nordwestlicher Küste Norwegens. Für einen Wochenendausflug empfehlen wir die Schlösser und Paläste in Schlesien.

Urszula Gabryelska
redaktor naczelna / Chefredakteurin

Hydrocyathus.

Są miejsca, które trudno wyrazić słowami,
trzeba je po prostu zobaczyć ...

- 27 ekskluzywnych pokoi,
w tym apartamenty
 - Restauracja Wileńska
- wybrane dania kuchni
kresowej oraz europejskiej
 - System klimatyzowanych
sal konferencyjno - bankietowych
 - Luksusowe SPA
ze strefą Wellness
(sauna, łaźnia parowa i jacuzzi)
oraz gabinetami kosmetycznymi

**Hotel Wileński
Restauracja Wileńska
10-015 Olsztyn, ul. Knosały 1
Tel. 48 89 535 01 22
Fax 48 89 670 70 48
www.hotelwilenski.pl
hotel@hotelwilenski.pl**

Nowy wymiar Mazur

MASUREN – NEUE DIMENSION

Zanim znów odwiedzimy Mazury, przywożąc z wakacji ciekawe wspomnienia, możemy zobaczyć je w trzech wymiarach... na wystawie.

Mazury malowniczo rozpostarte wśród tysięcy jezior i nieprzebytych lasów wprost stworzone są do aktywnego wypoczynku. Połączone kanałami jeziora przyciągają żeglarzy i wędkarzy. Wodniacy chętnie odwiedzają Mikołajki, gdzie znajduje się wioska żeglarska z dużym, dobrze wyposażonym portem oraz liczne tawerny i wypożyczalnie sprzętu. Ścieżki wijące się wśród łąk i pagórków, leśne dukty kuszą piechurów, rowerzystów i amatorów jazdy konnej. Szlaki rowerowe prowadzą do najważniejszych atrakcji regionu, m.in.: ukrytego w Puszczy Piskiej Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie i skansenu w Olsztynku. Jedyny polski region zakwalifikowany do finałowego etapu plebiscytu na nowe siedem cudów natury nie rozczeruje nikogo. Bez względu na porę roku każdy turysta znajdzie tu coś dla siebie. Smakosze – pyszne potrawy regionalne, tj. pierogi z mięsem (dzyniąłki), śledzie po gizyku lub sałatkę z wędzonej ryby. Poszukujący ciszy i spokoju – urocze odludne zakątki mające szansę stać się prywatnym rajem tych, którzy je odkryli. Na miłośników zabytków czekają miasta z bogatym dziedzictwem kulturowym jak chociażby związane z Kopernikiem Olsztyn oraz Frombork. Aby poczuć klimat tych wyjątkowych miejsc, wcale nie trzeba jechać na Mazury, już wkrótce bowiem Mazury przyjadą do nas. Dzięki wystawie „Trzeci wymiar Mazur”, która niebawem ruszy w Polskę, będąmy podziwiać największe atrakcje turystyczne regionu. Autorem zdjęć wykonanych techniką trójwymiarową jest Witold Mierzejewski, olsztyński fotograf i wydawca. Wystarczy założyć okulary dające efekt przestrzennego obrazu, by zobaczyć wychodzące z fotogramów zwierzęta, ludzi, budowle, a nawet płynący po jeziorze okręt. A wszystko to na wyciągnięcie ręki...

Iwona Potęga

Bevor Sie wieder Masuren besuchen und schöne Erinnerungen mit nach Hause nehmen, können Sie sie in einer Ausstellung in drei Dimensionen erleben.

Masuren, die malerisch gelegene Region mit Tausenden von Seen und unerkundeten Wäldern, ist wie für aktive Erholung geschaffen. Die durch Kanäle verbundenen Seen ziehen zahlreiche Segler und Angler an. Wassersportler besuchen gern die Ortschaft Mikołajki, wo sich ein Seglerdorf mit einem großen, gut ausgestatteten Hafen sowie zahlreiche Tavernen und Ausrüstungsverleihe befinden. Wege, die sich durch Wiesen und Hügel schlängeln oder im Wald verschwinden locken Wanderer, Radfahrer und Reitfreunde. Radwege führen zu den wichtigsten Attraktionen der Region, u.a.: dem in Johannisburger Heide (Puszcz Piska) versteckten Park der Wilden Tiere in Kadzidłowo und dem Freilichtmuseum in Olsztyn. Die einzige Region in Polen, die bis zum Finale der Abstimmung zu den neuen sieben Weltnaturwundern gelangte, wird niemanden enttäuschen. Jeder Tourist findet hier etwas für sich, und zwar unabhängig von der Jahreszeit. Feinschmecker – leckere Regionalspeisen, wie Piroggen mit Fleischfüllung (sog. „dzyniąłki“), Hering nach Gżycko-Art oder Salat aus geräuchertem Fisch. Ruhe- und Erholungssuchende – entzückende Ecken, die zum Privatparadies deren, die sie entdeckt haben, werden können. Auf Denkmal-Liebhaber warten Ortschaften mit dem reichen Kulturerbe, wie beispielsweise die mit Kopernikus verbundenen Städte Allenstein (Olsztyn) und Frauenburg (Frombork).

Um die Atmosphäre dieser einzigartigen Orte zu erleben, muss man allerdings nicht unbedingt nach Masuren fahren, es kommt nämlich bald zu uns. Die Ausstellung „Masuren – dritte Dimension“, die demnächst Polen durchwandern wird, gibt Ihnen die Möglichkeit, die größten touristischen Attraktionen der Region hautnah zu erleben. Autor der in 3D-Technik gemachten Fotos ist Witold Mierzejewski, Fotograf und Verleger aus Olsztyn. Setzen Sie einfach eine 3D-Brille auf, um die dreidimensional wirkenden Bilder von Tieren, Menschen, Gebäuden oder Schiffen auf dem See zu bewundern. Und all dies zum Greifen nahe...

3WymiarMazur.pl

Pomnik Mikołaja Kopernika w Olsztynie / Kopernikus-Denkmal am Marktplatz in Olsztyn

3WymiarMazur.pl

Wioska żeglarska w Mikołajkach / Seglerdorf in Mikołajki

3WymiarMazur.pl

Okręt Fryderyk Chopin na wodach jeziora Śniardwy / Das Segelschiff Fryderyk Chopin auf dem Śniardwy-See

3WymiarMazur.pl

Gotycka katedra we Fromborku / Gotischer Dom in Frombork

Barokowe organy w Sanktuarium Maryjnym w Świętej Lipce / Barocke Orgel im Marienheiligtum in Święta Lipka

3WymiarMazur.pl

Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie / Park der Wilden Tiere in Kadzidłowo

3WymiarMazur.pl

Festyn w Parku Etnograficznym w Olsztynku / Ein Fest im ethnografischen Park in Olsztynek

Edyta Buchert

z bloga...**WIELKI KANION ZA SZKŁEM****GRAND CANYON HINTER GLAS**

fot. E. Buchert

Marząc o dalekich podróżach, Stany Zjednoczone zostawałam zawsze na bliżej nieokreślonej przyszłości. Wydawało mi się, że są komercyjne i że nie znajdę tam miejsc, które mogłyby mnie zafascynować. Jak bardzo się myliłam, zrozumiałam dopiero wówczas, gdy zobaczyłam Wielki Kanion – jeden z najpiękniejszych pomników przyrody, jaki kiedykolwiek widziałam. Przez tysiąclecia wody rzeki Kolorado wyrzeźbiły prawdziwy cud natury o długości 365 km, szerokości od 800 m do 29 km i głębokości sięgającej aż 1,6 km.

Skały przechowują skamieniałości roślin i zwierząt, skrywając geologiczne tajemnice naszej planety. Zachwyty budzi nie tylko forma, ale także spektakularna gra kolorów. Każdy zestaw warstw skalnych ma inny odcień. Zachód słońca w tym miejscu jest kolorowym spektaklem, którego nie można przepiąć. Żądní wrażeń turyści mogą podziwiać kanion ze szklanego mostu Skywalk, który rozpościera się nad jego zachodnią częścią. Już sama myśl o spacerze po tym wyjątkowym „balkonie” budziła we mnie tyle samo grozy, ile ciekawości. Przelamałam jednak lęki. Wejście na szklaną przezroczystą taflę rozpostartą na wysokości 1219 m n.p.m. przyprawiło mnie o drżenie kolana. Chwyciłam się metalowej poręczy, ale przezroczysta ściana boczna wcale nie poprawiła mojego samopoczucia. Żeby dodać sobie otuchy, myślałam o zmaganiach inżynierów, o pracach nad projektem, które trwały aż 11 lat, o dwuletniej budowie, o testach wytrzymałościowych. Skoro szklana platforma opiera się ośmiostopniowemu trzęsieniu ziemi i wiatrowi wiejącemu z prędkością 160 km/h, to może i da radę 60-kilogramowej turystce z Polski. Odważnie spojrzałam na strome skały Wielkiego Kanionu znajdujące się za szklaną szybą pod moimi stopami. Widok zapiera dech w piersiach: pionowe zbocza z wyraźnie zaznaczonymi warstwami skał w różnych odcieniach czerwieni, a daleko w dole warki nurt rzeki Kolorado. Dla mnie to jeden z siedmiu cudów świata.

Obwohl ich von weiten Reisen träumte, verschob ich die Vereinigten Staaten immer in unbestimte Zukunft. Ich glaubte, sie sind kommerziell und ich werde dort keine für mich faszinierenden Standorte finden. Wie sehr ich im Irrtum war, konnte ich erst verstehen, als ich den Grand Canyon sah. Er ist eines der schönsten Naturdenkmäler, das ich je gesehen habe. Der Colorado-Fluss hatte innerhalb von tausenden Jahren ein echtes Naturwunder, 365 km lang, 800 m bis 29 km breit und bis hin zu 1,6 km tief geformt. Die Felsen bewahren Tier- und Pflanzenversteinerungen auf und verstecken geologische Geheimnisse unseres Planeten. Nicht nur die Form, sondern auch das spektakuläre Farbenspiel wecken Begeisterung. Jede Felsschicht hat einen eigenen Farnton. Der Sonnenuntergang ist hier ein Farbspektakel, das man nicht verpassen sollte. Erlebnisgierige Touristen können den Canyon von der Skywalk-Glasbrücke, die sich über den westlichen Teil des Canyons spannt, bewundern. Schon bei dem Gedanken an einen Spaziergang über diesen besonderen „Balkon“ empfand ich sowohl Furcht als auch Neugier. Ich überwand aber meine Angst, obwohl die klare Glasfläche in 1219 m Höhe bewirkte, dass mir die Knie zitterten. Ich ergriff also das Metallgeländer, aber die klare Seitenwand stärkte leider mein Selbstgefühl nicht. Um Mut zu fassen, dachte ich an die elfjährige Arbeit von Bauingenieuren an diesem Projekt, an die zwei Jahre dauernden Bauarbeiten und Festigkeitstests. Da die Glasplattform dem mit einer Geschwindigkeit von 160 km/h wehenden Wind und einem Erdbeben von 8 Grad auf der Richterskala Widerstand leistet, dürfte sie also auch kein Problem mit einer 60 kg schweren polnischen Touristin haben. Ich blickte mutig auf die steilen Felsen des Grand Canyons hinter Glas unter meinen Füßen. Der Anblick war atemberaubend: vertikale Abhänge mit deutlichen Felsschichten in verschiedenen Rottönen und weit unten die reißende Strömung des Colorado-Flusses. Für mich war das eines der sieben Weltwunder.

W ZASIĘGU RĘKI**IN GRIFFNAHE**

- Nowy wymiar Mazur
Masuren – neue Dimension 6

Z BLOGA / AUS DEM BLOG

- Wielki Kanion za szkłem
Grand Canyon Hinter Glas 14

WYPRAWA / EXPEDITIONS

- Pociągiem przez Azję
Mit dem Zug durch Asien 18
Honduras – koralowe Karaiby
Honduras – Die Korallen-Karibik 24

WYPOCZYNEK Z POMYSŁEM

- ERHOLUNGSSIDEEN
Kielce – geologiczne eldorado
Geologisches Eldorado 30
Pałuki – podróż przez wieki
Eine Reise durch Jahrhunderte 36

SPACEREM PO...

- EINE SPAZIERGANG DURCH...
Powiat chełmiński – nie tylko dla zakochanych
Landkreis Kulm
Nicht nur für Verliebte 40

- Barlinek – Europejska Stolica Nordic Walking
Die Europäische Nordic-Walking-Hauptstadt 42

- KULTURA
Biblioteka podróżnika 84

7 POWODÓW, BY ODWIEDZIĆ...

- 7 URSAHEN ZU BESUCHEN
Beskid Żywiecki 44

100 KILOMETRÓW PRZYGODY

- 100 KILOMETER ABENTEUER
Śląskie zamki i pałace – rycerze, duchy i bogacze
Ritter Gerister und die Reichen 50
Lofaty – archipelag Północnego Atlantyku
Lofoten – Archipel im Nordatlantik 56

WYDARZENIA / EVENTS

- Balony i rock / Luftballone und Rock 64

MIEJSCE / SEHENSWERTHE

- Kościół Pokoju w Świdnicy
Friedenskirche in Świdnica 63
Pałac Staniszów / Das Schloss Stosendorf 69
Szczawnica – królowa polskich wód
Nummer 1 unter Polnischen Kurbädern 71
Cieszyńska kraina 72
Da gibt's ein Land 72

- Szczurzy raj (świątynia Karni Mata
w Radżastanie) / Rattenparadies
Rattenparadies
(Karni Mata - Tempel in Rajasthan) 76

KSIĄŻKI

- Biblioteka podróżnika 84

ADRES REDAKCJI

02-548 Warszawa,
ul. Grażyny 13 lok. 112–114
tel./faks: +48 22 845 58 41
redakcja:
tel.: +48 22 845 29 24
www.magazynswiat.pl
kontakt@magazynswiat.pl
promocja@magazynswiat.pl

REDAKTOR NACZELNA

URSZULA GABRYECKA
u.gabryelska@magazynswiat.pl

WSPÓŁPRACA

EDYTA BUCHERT
ANNA DĄBROWSKA
MARTA JURCZAK
IWONA POTĘGA
MICHAŁ REMBAS
JOANNA STACHOWIAK
ELŻBIETA WOŁOSZYŃSKA
MAREK WOŁOSZYŃSKI
PAWEŁ WROŃSKI
PIOTR ŻABOWSKI

PROMOCJA

promocja@magazynswiat.pl

REKLAMA

MAGDALENA
LEWANDOWSKA-MACIAK
magda@magazynswiat.pl
MAREK RYŃSKI
m.rynski@magazynswiat.pl
reklama@magazynswiat.pl

TŁUMACZENIE I KOREKTA

BT LEXA

KOREKTA POLSKA

BARBARA ZAPOLSKA

DYREKTOR ARTYSTYCZNY

PIOTR JANOWCZYK

NAKŁAD

10 000 egzemplarzy

© Copyright by Magazyn Świat

OKŁADKA: zamek w Ogrodzieńcu

Niezamówionych materiałów redakcja nie zwraca, a w razie opublikowania zastrzega sobie prawo do ich skrócania. Magazyn Świat® nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam i ma prawo odmówić publikacji bez podania przyczyny.
© Copyright by Magazyn Świat Wszystkie materiały są objęte prawem autorskim. Przedruk materiałów materiałów jakiejkolwiek formie i w jakimkolwiek języku bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy jest zabronione. Wydawca zabrania bez umownej sprzedaży numerów bieżących i archiwalnych miesięcznika „Świat Podróże Kultura”. Działanie wbrew powyższemu zakazu skutkuje odpowiedzialnością prawną.

marzec

Chardin w Muzeum Prado
W madryckim muzeum zagości 56 prac francuskiego mistrza martwej natury oraz scen z życia codziennego.

Chardin im Museo del Prado
In dem Madrider Museum werden 56 Gemälde des französischen Meisters des Stilllebens und von Szenen aus dem Alltagsleben präsentiert.
www.museodelprado.es

1

17-19

Bieg Piastów, Jakuszyce
Uczestnicy najstarszego masowego biegu narciarskiego w Polsce pokonają 50-kilometrową trasę.

3-6

17

Piastenlauf, Jakuszyce
Die Teilnehmer des ältesten Massenkilanglaufes in Polen legen eine Strecke von 50 km zurück.
www.bieg-piastow.pl

3

11
Budapesti
Tavaszi Fesztivál

Trusty Czwartek
Święto paczków, eklerów, faworków i innych bomb kalorycznych.

Schmutziger Donnerstag
Festtag der Pfannkuchen, Eclairs, Liebesscheiben und anderer Kalorienbomben.

7-8

20

Noc Czarownic, Meksyk
W pierwszy piątek marca do Catemaco jadą wiedźmy i szamani, którzy przy świątach i tańcach odprawiają czary. Tej nocy spełnia się każde zaklęcie.

Hexennacht, Meksiko
Am ersten Freitag im März kommen nach Catemaco Hexen und Schamane, die bei Gesang und Tanz ihre Zauber sprechen. Diese Nacht geht jeder Zauberspruch in Erfüllung.
www.catemaco.info

11-13

21

Ogólnopolski Festiwal Autorskich Filmów Animowanych, Kraków
Organizatorzy za każdym razem lówią nowe talenty. Wygrywały tu m.in. Tomasz Bagiński, autor „Katedry”.
Gesamtpolnisches Festival für Autorentrickfilme, Krakau
Die Veranstalter entdecken jedes Mal neue Talente.
www.ofafa.pl

Dzień świętego Patryka, Irlandia
Irlandzcy ubierają się na zielono i spotykają się w pubach przy kufle Guinnessa.

St. Patrick's Day, Irland
An diesem Tag tragen die Irren grün und treffen sich in Pubs über einem Guiness-Krug.
www.st-patricks-day.com

Budapest Spring Festival
Węgrzy witają wiosnę z wielką pompą. Przez 16 dni odbywają się koncerty, spektakle teatralne i pokazy filmowe.

Budapest-Spring-Festival
Die Ungarn begrüßen den Frühling mit Pauken und Trompeten. An 16 Tagen finden Konzerte, Theateraufführungen und Filmvorführungen statt.
www.fesztivalvaros.hu

Święto Holī
Hinduskie powitanie wiosny. Mieszkańcy Azji posypywają się nawzajem kolorowym proszkiem.

Das Holifest
Das hinduistische Frühlingsfest. Die Asienbewohner bestreuen sich gegenseitig mit dem gefärbten Pulver.
www.holifestival.org

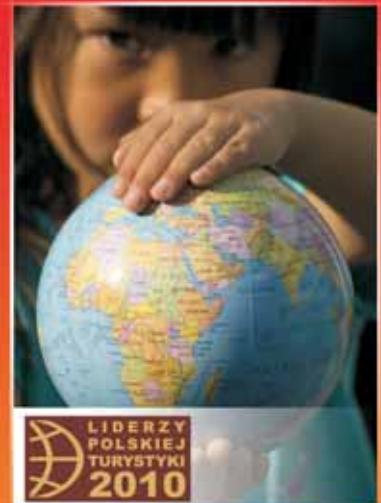
Warsztaty pisankarskie, Lipsk
Nauka zdobienia jajek trwa miesiąc. Najlepsi uczniowie mogą wziąć udział w konkursie na najpiękniejszą pisankę.
Workshop für Ostereierbemalen, Lipsk
Der Unterricht im Eierverzieren dauert einen Monat. Die besten Studenten können an einem Wettbewerb für das schönste Osterei teilnehmen.
www.kultura.lipsk.pl

foto: A. Iaruz, Molina Saito, www.st-patricks-day.com, www.ofafa.pl

GLOB

XVII Międzynarodowe Targi Turystyki, Sprzętu Turystycznego, Żeglarskiego i Sportowego

25-27 marca

Katowice, Bytkowska 1B

Turystyka GLOBalnie

3 dniowy maraton atrakcji dla każdego

Tysiące ofert turystycznych - Promocja Regionów Polski i Świata
Stoiska Narodowe: Czechy, Indonezja, Egipt, Litwa, Słowacja, Ukraina, Tunezja, Turcja i Węgry

Zapraszamy na:

- Spotkanie z autorem książki "Zabrze na każdą pogodę"
- Panem Tomaszem Zubilewiczem - telewizyjnym prezenterem pogody
- Śląską Galę
 - Występ Artystów Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk im. Stanisława Hadyny
 - Występ Kabaretu ANTYKI
 - Występ młodych laureatów konkursu "Ślązak Roku"
- Występ Zespołu tańca Irlandzkiego GLENDALOUGH
- Przegląd piosenki turystycznej i żeglarskiej
- Festiwal szkół gastronomiczno-hotelarskich "Stół Pięknie Nakryty"
- Piknik Motocyklistów
- Zlot Caravaningowy

Udział w Targach GLOB
gwarancją najlepszej promocji!

www.glob.fairexpo.pl

www.glob.mtk.katowice.pl

FairExpo
Centrum Targowe

Centrum Targowe FairExpo Sp. z o.o.
ul. Bytkowska 1B, 40-955 Katowice
tel. +48 32 78 99 113, 104, 108, 105
fax +48 32 25 40 227
glob@fairexpo.pl
glob@mtk.katowice.pl

Tereny wystawiennicze

Patronat honorowy

Patronat branżowy

Partner targów

Współpraca

Pociągiem przez Azję

MIT DEM ZUG DURCH ASIEN

Anna
Dąbrowska

Podróż trwała ponad dwa miesiące. Przez Ukrainę i Rosję dotarliśmy do Kazachstanu, gdzie spacerowaliśmy po wyschniętym dnie Morza Aralskiego. Nocowaliśmy na Wielkim Murze Chińskim. W Tybecie poznawaliśmy bogatą buddyjską tradycję. W Nepalu na grzbicie słonia zwiedzaliśmy dżunglę.

Die Reise hat mehr als zwei Monate lang gedauert. Durch die Ukraine und Russland haben wir Kasachstan erreicht, wo wir durch den ausgetrockneten Aralsee gewandert sind. Wir haben auf der Langen Chinesischen Mauer übernachtet. In Tibet haben wir die reiche buddhistische Tradition kennen gelernt und in Nepal vom Elefantenrücken den asiatischen Dschungel besichtigt.

Wyruszając w tę podróż, nie miałam biletu powrotnego, dokładnego planu i strategii. Jedynie marzenia i luźne pomysły. Były jeszcze ludzie, czyli czwórka przyjaciół, którzy wraz ze mną pokonali kilkanaście tysięcy kilometrów azjatyckim pociągami. Droga nie zawsze była prosta jak szyny kolejowe; czasem zdarzały się drobne wykolejenia, ale cała przygoda wyszła na dobrze wszystkim uczestnikom. Jaka jest Azja z okna dalekobieżnych pociągów? Zapraszam w podróż. Biletów nie sprawdzamy!

POCIĄG PIERWSZY: ROSJA/KAZACHSTAN

GRANICE >> Rosjanie wbiły w paszport pieczętkę wyjazdową. Kazachowie nie wpuszczili. Wiza i jej data, wszystko źle. Wjeżdża tylko Adam.

– A my?! – pytam. – A wy wysiądać! – rzucają krótko.

Kilku uzbrojonych celników prowadzi naszą trójkę na posterunek.

Als ich mich auf den Weg gemach hatte, hatte ich weder eine Rückfahrkarte noch einen festen Plan oder eine Strategie. Ich habe nur geträumt und hatte freie Ideen. Es waren noch die Leute da, meine vier Freunde, die mit mir eine Strecke von tausenden Kilometer mit den asiatischen Zügen zurückgelegt haben. Der Weg war aber nicht immer gerade wie die Eisenbahnschienen. Manchmal gab es kleine Entgleisungen, aber das ganze Abenteuer ist uns allen gut gelungen. Wie sieht Asien aus dem Fenster eines Fernzuges aus? Ich lade Sie herzlich zum Mitreisen ein. Tickets werden nicht entwertet!

DER ERSTE ZUG: RUSSLAND/KASACHSTAN

GRENZEN >> Die Russen drücken den Ausfahrtstempel in meinen Pass. Die Kasachen haben mich nicht eingelassen. Das Visum und dessen Datum, alles schlecht. Nur Adam darf

Fot. A. Dąbrowska

Trasa dwumiesięcznej podróży przez Azję / Die Route der zweimonatlichen Reise durch Asien

Zrzucamy plecaki i grzecznie siadamy na niewygodnych stołkach. Nasze paszporty dzierżą młody mężczyzna o imieniu Machabet. Zaczyna się przesłuchanie. Skąd, dokąd, po co i dlaczego. Tłumaczę z rosyjskiego na polski i na odwrót. Chyba stanowimy dla nich niezłą atrakcję, bo w pomieszczeniu przybywa celników, którzy przyglądają się nam z zaciekawieniem. Nie ma w tym przyglądu niczego złego, raczej życzliwe uśmiechy i próba pomocy trójce trochę zagubionych Polaków. Wzbudzamy zdziwienie z wielu powodów, głównie dlatego, że żadne z nas nie jest w związku małżeńskim. W tej części świata ludzie w naszym wieku bez usankcjonowanego prawem partnera już dawno zostali wrzuceni do worka z napisem „stara panna”/„stary kawaler”. Czyli, jak kto woli, dziwak lub nieudacznik.

Kazachowie zakończyli przesłuchanie.

– Wasze wizy będą ważne dopiero od jutra od północy, wtedy was wpuścimy. A teraz wracacie do Rosji.

Nie mieliśmy wyjścia. Lepiej celnikom nie podskakiwać.

– Kazachską muzykę znacie? – pyta Machabet.

– Nie, to posłuchajmy. Z telefonu komórkowego płyną dźwięki skocznej melodie.

Potem wsiadamy do pociągu, który zwozi nas na rosyjską granicę. Rosjanie dwie godziny myślą, co zrobić, w końcu zapada decyzja. Anulują nam pieczętki wyjazdowe.

– Macie paszporty. Ale jak jutro Kazachy was nie wpuszczą, to my też już nie wpuścimy.

Następnego dnia krótko po północy wjeżdżamy do Kazachstanu. Pasażerowie naszego pociągu płaczą ze śmiechu. Cały wagon zna naszą historię, bo na wieczornej zmianie byli „nasi” celnicy. Przewodnik podchodzi do mnie:

– Celnik panią prosi, chodźmy do przedziału.

Tak, pewnie znowu nie wjadziemy do Kazachstanu, a Rosjanie nas nie wpuszczą – myślę, czując się jak pingpongowa piłeczką. Machabet siedzi w przedziale sam i skanuje paszporty. Metodycznie wkłada stronę ze zdjęciem w płaską przegródkę maszyny i wszystko błyskawicznie pojawia się na ekranie minikomputera.

einreisen. – Und wir? – fragen wir. – Aussteigen! – antworten die Zollbeamten kurz.

Einige bewaffneten Zollbeamten bringen uns Drei auf die Wache. Wir legen die Rucksäcke ruhig ab und setzen uns auf unangenehmen Schmel. Unsere Pässe hält ein Mann namens Machabet. Das Verhör fängt an. Woher, wohin wo zu und wesegen? Ich dolmetsche vom Russischen ins Polnische und umgekehrt. Sie halten uns wahrscheinlich für eine besondere Attraktion, denn es kommen immer neue Beamter, die uns mit Neugier beobachten. Dabei gibt es aber nichts Böses, vielmehr freundliches Lächeln und Versuch drei verlorenen Polen zu helfen. Das Interesse wird aus vielen Gründen erweckt. Vor allem deswegen, weil niemand von uns verheiratet ist. Die Leute in unserem Alter, die nicht in einer legitimen Beziehung leben, werden in diesem Weltteil als Hagestolz oder "alte Jungfer" genannt. Die Kasachen haben das Verhör beendet.

– Eure Visen sind erst ab morgen Mitternacht gültig und dann lassen wir euch ein. Und jetzt kehrt ihr nach Russland zurück. Wir hatten keine andere Wahl. Es ist besser den Beamten nicht aufzumucken.

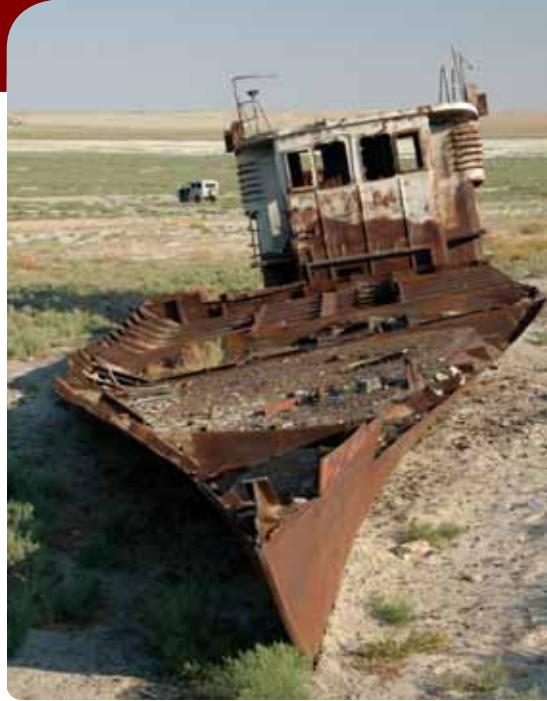
– Kennt ihr die kasachische Musik? – fragt Machabet.

– Nein. Dann hören wir mal. Aus dem Handy fließen die Töne der lebhaften Melodie.

Danach steigen wir in den Zug nach Russland. Die Russen überlegen zwei Stunden lang, was zu machen ist. Endlich wird entschieden, die Ausfahrtstempel zu annulieren.

– Hier sind eure Pässe. Lassen euch die Kasachen morgen nicht ein, tun wir dies auch nicht.

Am nächsten Tag, kurz nach Mitternacht, fahren wir ins Kasachstan ein. Alle Passagiere lachen, weil Sie unsere Geschichte gerade kennen gelernt haben. Der Schaffner kommt und sagt, dass ich vom Zollbeamten gerufen bin. Ja, wir dürfen wieder nicht ins Kasachstan und Russen lassen uns auch nicht ein. Machabet siedzt alleine in dem Abteil und scannt unsere Pässe. Er legt methodisch die Fotoseite in eine schmale

Kuter rybacki na wyschniętym Morzu Aralskim
Der Fischkutter auf dem ausgetrockneten der Aralsee

– Posiedź ze mną chwilę. Nie będzie mi się nudziło.
Uśmiecham się i siadam obok.

POCIĄG DRUGI: KAZACHSTAN

UMARŁE MORZE >> Starym UAZ-em jedziemy na miejsce, gdzie kiedyś płynęło Morze Aralskie. Radzieckie władze odwracając bieg rzek i rozlewając je po polach bawełny, pozbawili morze wody, a ludzi pracy i pieniędzy. Krajobraz jak po katastrofie. Przed nami bezkresny step. Zamiast wody obfitującej w ryby, morze piachu, na którym osiadły zasuszone rdzą kutry rybackie. Pochylone, pokierowane, straszą odlażącymi płatami blachy.

Szybko wracamy do Aralska – kiedyś preżnie rozwijającego się portu rybackiego, a dziś podupadłej miejscowości. Z głównej ulicy przy każdym kroku wysoko unosi się pył. Nieopodal wielbłąd pije wodę z kałuży. Podczas spaceru zaczepia nas bezzębra kobietka usiłująca sprzedać papierosy na sztuki oraz wariat, który się upiera, aby od ręki dać mu zdjęcie z aparatu cyfrowego. Ani na krok nie odstępuje nas okoliczna dzieciarnia.

W dawnym porcie stoją pokazowe kutry, jest jeszcze brama, a na dnie morza, które odeszło, wznosi się hotel. Przyroda po katolizmie jakoś daje sobie radę. Jednak ciągle istnieje poważne zagrożenie biologiczne. Ludzie żyją z dnia na dzień w oczekiwaniu, że morze kiedyś wróci. Może wróci?

POCIĄG TRZECI: CHINY

NOC NA MURZE >> Kiedy ruszamy na podbój muru, Chiny spowija już ciemna, nieprzejednana noc. Przez małą wioskę, 60 km

Trenwand der Maschine und alles erscheint blitzschnell auf dem Bildschirm des Minicomputers.

– Bleibe mit mir für eine Weile. Es wird mir nicht langweilig. Ich lächele und setze mich daneben hin.

DER ZWEITE ZUG: KASACHSTAN

DIE GESTORBENE SEE >> Mit dem alten UAZ fahren wir dorthin, wo damals der Aralsee geflossen ist. Die sowjetischen Behörden haben den Lauf der Flüsse geändert und das Wasser auf die Baumwollfelder vergossen. Infolgedessen hat das Meer das Wasser verloren und die Menschen wurden ohne Geld und arbeitslos.

Die Landschaft sieht wie nach einer Katastrophe aus. Vor uns befindet sich nur endlose Steppe. Statt fischreichen Wassers gibt es Sandmeer mit rostangesetzten Fischkuttern. Neigt und beschädigt rufen sie Schrecken mit abgefallenen Blechteilen hervor.

Wir kehren nach Aralsk blitzschnell zurück – einen sich im schnellen Tempo entwickelnden Fischereihafen, heute einer heruntergekommenen Provinzstadt. Auf jeder Straße und bei jedem Schritt staubt es. In der Nähe trinkt ein Kamel das Wasser aus einer Pfütze. Beim Gehen hält uns eine zahnlose Frau an und versucht die Zigaretten stückweise zu verkaufen. Es gibt einen Verrückten, der von uns sofort ein Foto aus Digitalkamera verlangt. Die Kinderhorde begleitet uns ständig.

Im damaligen Fischereihafen befinden sich die Fischkutter, die als Muster dienen. Es gibt einen Tor und auf dem ausgetrockneten Meeresboden ein Hotel. Die Landschaft kommt noch einigermaßen zurecht. Es besteht aber weiterhin Gefahr, dass die ökologische Katastrophe zurückkommt. Die Menschen leben von Tag zu Tag und warten auf Wassers Rückkehr. Vielleicht kommt sie einmal zurück?

Wielki Mur Chiński / Der Chinesische Mauer

Pasażerowie pociągu, Kazachstan / Die Zugpassagiere, Kasachstan

na północ od Pekinu, przebiega dobrze zachowany fragment Wielkiego Muru Chińskiego. Ta część systemu fortyfikacji różni się od innych zupełnie brakiem turystów.

Mijamy znak, na którym w kilku językach jest napisane, że zakazuje się chodzenia po murze, i ruszamy pod górę stromą ścieżką wśród drzew. Po kilkunastu minutach stajemy przed pokruszoną ze starości basztą. Ktoś zostawił drabinę. Podczas wspinaczki towarzyszą nam czołówki. Idziemy to po pochyłonej płaszczyźnie muru to po płaskich i szerokich schodach. Co kilkadesiąt metrów przechodzimy przez wieże, w których kiedyś szukano schronienia. Znaleliśmy je i my. Półtorej godziny marszu zrobiło swoje, szybko

DER DRITTE ZUG: CHINA

DIE NACHT AUF DER MAUER >> Als wir die Mauer betreten, wird China in einer dunklen und unversöhnlichen Nacht eingehüllt. Durch ein kleines 60 km nördlich vom Peking gelegenes Dorf führt ein gut erhaltener Teil der Langen Chinesischen Mauer. Dieser Befestigungsteil wird von Touristen nur selten besucht.

Wir kommen an ein Schild vorbei, das das Betreten der Mauer verbietet und wir gehen einen steilen Weg inmitten der Bäume hinauf. Nach einigen Minuten befinden wir uns vor einer alten zerbrockelten Bastei. Jemand hat eine Leiter hinterlassen. Einmal gehen wir die geneigte Fläche der Mauer andersmal flache und breite Treppen bergauf. Nach je einer Strecke treffen wir einen Turm, in dem Menschen damals Zuflucht gesucht haben. Die haben wir ebenso gefunden. Nach anderthalb Stunden Marschieren hat uns müde gemacht, so dass wir blitzschnell wie die Krieger jener Zeit einschlafen.

Die Nacht ist still und ruhig und der Schlaf ist ungetrübt. Am folgenden Morgen ist es neblich und schwül. In weißem Dampf erscheinen die Bäume, deren Spitzen kaum die untere Mauergrenze erreichen können.

R E K L A M A

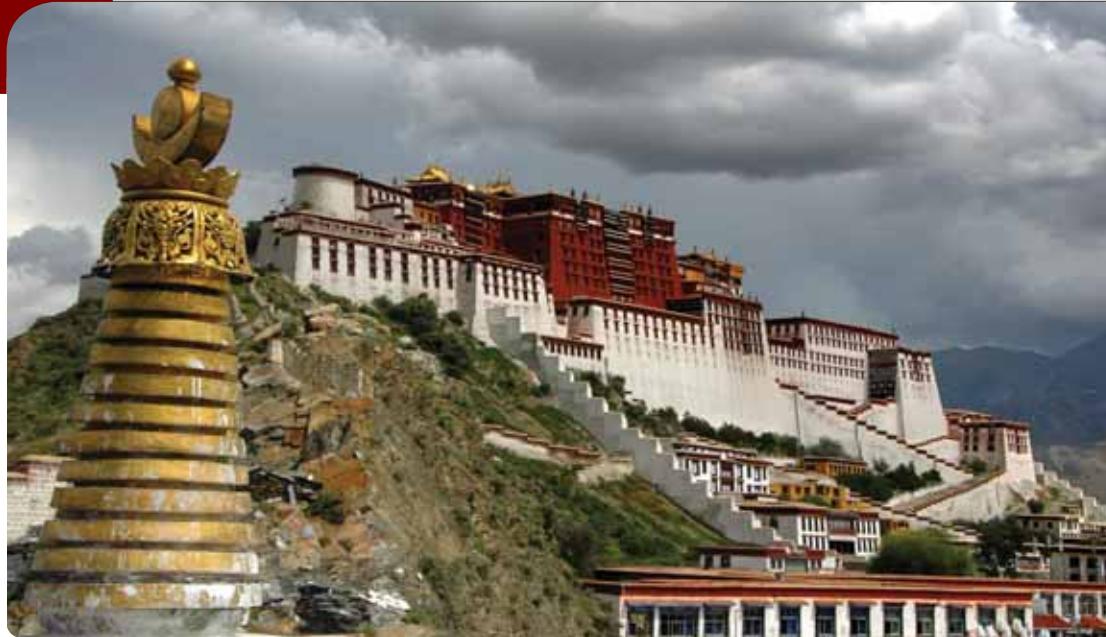
NIEZWYKŁY ŚWIAT ORIENTU

Wielki Mur Chiński / Der Chinesische Mauer

al. Jana Pawła II 61 lok. 2
01-031 Warszawa
tel. 22 654 51 33
e-mail: info@ctpoland.com.pl
www.ctpoland.com.pl

Specjalizacja: Azja

Chiny, Japonia, Korea, Indie, Nepal, Bhutan, Sri Lanka, Birma, Wietnam, Laos, Kambodża, Indonezja, Filipiny, Singapur, Malezja, Tajlandia, Uzbekistan, Mongolia

Pałac Potala w stolicy Tybetu, Lhasa / Der Potala-Palast In der Hauptstadt von Tibet

zapadamy w sen niczym dawni wojownicy. Noc jest cicha, spokojna, a sen niezmącony.

Nazajutrz wita nas mglisty i duszny ranek. Z białych oparów nagle wylinają się drzewa; ich czubki ledwie sięgają dolnej granicy muru. Marsz po murze w dół jest bardziej męczący niż wchodzenie. Brudni, głodni, trochę oszolomieni przygodą, którą właśnie przeżywamy, toczymy się ku przystankowi autobusowemu z nadzieją, że wkrótce coś przyjedzie.

POCIĄG CZWARTY: TYBET

PAŁAC NA DACHU ŚWIATA >> Pałac Potala jest tak wielki, że trudno go objąć wzrokiem. I myślami. Budowla dumnie góruje nad Lhasą, stolicą Tybetu. Dawna rezydencja Dalajlamów cudem nie została obrócona w perzynę podczas rewolucji kulturalnej w latach 1966–1969. Dziś pełni funkcję muzeum narodowego. – Nie wolno fotografować! Nie wolno niczego wnosić! Nic nie wolno! – mówi przewodnik.

Jak wszędzie w Tybecie. Nic nie wolno. Ani mieszkańców, ani turystom. Giącej kulturze nie pomagają przybysze z aparatami, którzy przyjechali zobaczyć buddyjską egzotykę.

– Wolno zwiedzać tylko Czerwony Pałac.

Dobrze, że w ogóle można wejść do środka, choć szkoda, że dawny władcę tego miejsca musiał uciec. Podobno w pałacu znajduje się tysiąc komnat. Wspinamy się po schodach ku wielkiemu dziedzińcowi. Nad nami jest już tylko niebo. Tak niebieskie, jak nigdzie indziej na świecie. Z dziedzińca udajemy się wprost do komnat w czerwonej części pałacu. W lekko pryciemnionych wnętrzach mijamy wizerunki Buddy, rzeźby, ołtarze. W ciszy buddyjskich świątyń wracają dawne złote czasy Tybetu, kiedy ludzie żyli w zgodzie ze sobą i z naturą.

DAS ELEFANTENUMSTEIGEN. NEPAL

DER ELEFANT WEINT >> Wir gehen eine schlammige Straße entlang, bei der kleine Häuschen stehen. Hinter uns erstreckt sich ein Nationalpark Chitwan voller wilder Tiere. Plötzlich bemerken wir einen unter einem Dach stehenden und mit seinem Rüssel schwenkenden Elefanten. Er ist weiblich und heißt Tamakan. Sie wird vom eigenen „Fahrer“ begleitet.

Die Elefanten gelten in Asien als touristische Attraktion. Sie fahren die Touristen herum, baden mit ihnen im Fluss und für die Aufsässigkeit werden sie mit einem Stock wieder zur Ordnung gebracht. Wir kommen näher und streicheln die Elefantenkuh. Ihre Haut ist zart und rauh zugleich. Tamakan dreht sich um und wir haben bemerkt, dass sie weint. Wir sind tief bewegt. Die Elefanten sind kluge und sensible Tiere. Wütend geraten sie in Amoklauf und gerade deswegen benötigen sie einen empfindlichen Umgang. Tamakan lässt uns an sich schmiegen. Von ihrem Rücken bewundern wir den asiatischen Dschungel. Nach der beendeten Reise drücken wir zärtlich ihren Rüssel und unsere Wege trennen sich. Es ist interessant, was Tamakan jetzt macht... Die Mauer herunterzusteigen ist mehr anstrengend als bergauf zu gehen. Schmutzig, hungrig und von unserem Abenteuer benommen, schleichen wir bis zur Bushaltestelle mit der Hoffnung, dass etwas ankommt.

DER VIERTE ZUG: TIBET

PALAST AUF DEM WELTDACH >> Den Potala-Palast ist schwer wegen seiner Größe als Ganzes mit Augenschein und Gedanken zu fassen. Das Bauwerk überragt stolz Lhasa, die Hauptstadt von Tibet. Die damalige Dalai Lamas-Residenz wurde wie durch ein Wunder während der Kulturrevolution 1966–

Słoń w kąpieli, Nepal / Der Elefant badet, Nepal

Dziś uśmiechnięte twarze Tybetańczyków dalej wyrażają szczerość, ale entuzjazm chłodzi chiński okupant. Zakazano wywieszania flagi Tybetu. Próbowało zabrać religię i tożsamość. W mroku pałacowych komnat poczułam, że choć Polskę dzieli od Tybetu wiele tysięcy kilometrów, to historię mamy bardzo podobną.

PRZESIADKA NA SŁONIA: NEPAL

SŁON PŁACZE >> Idziemy błotnistą ulicą, przy której stoją niewysokie domki i ośrodki wypoczynkowe. Za nimi rozciąga się pełen dzikich zwierząt park Chitwan. Wtem, pod wysokim zadaszkiem dostrzegamy słonia, a właściwie słonicę, machającą trąbą. Majestatyczna olbrzymka o imieniu Tamakan nie jest sama, towarzyszy jej „kierowca“. W Azji słonie są atrakcją turystyczną. Wożą turystów, kąpią się z nimi w rzece, a za nieposłuszeństwo niejednokrotnie dostają po uszach drewianą pałką. Zachęcani przez Hindusa podchodzimy bliżej. Głoszczemy słonicę. Jej skóra jest delikatna i szorstka zarazem. Samica odwraca się do nas, a z jej oczu spływają ogromne łzy. Jesteśmy wzruszeni. Słonie są mądrymi i uczuciowymi zwierzętami. Rozwścieczone wpadają w amok, dlatego trzeba się z nimi obchodzić delikatnie. Tamakan daje się nam oblaskawić, przytulić. Z jej grzbietu oglądamy azjatycką dżungłę. Po zakończonej wycieczce skamy czule jej trąbę i nasze drogi się rozchodzą. Ciekawe, co dziś robi Tamakan?

Dojazd: na Ukrainę najłatwiej dojechać autobusem (bilet z Krakowa lub Warszawy kosztuje ok. 80 PLN). Bilety kolejowe na przejazd pociągami przez Ukrainę, Rosję i Kazachstan sprzedają biura specjalizujące się w sprzedaży wycieczek na Wschód.

Wizy: ukraińska – nie jest wymagana, rosyjska tranzytowa – 151 PLN, kazachska: 50 USD, chińska – 210 PLN, nepalska – 15 USD. Aby wjechać do Tybetu, trzeba mieć specjalne pozwolenie (można je uzyskać w Chinach lub Nepalu, wykupując zorganizowany wyjazd do Tybetu).

Waluta: Ukraina – hrywna (UAH), 1 UAH – 0,35 PLN; Rosja – rubel (RUB), 1 RUB – 0,96 PLN; Kazachstan – tenge (KZT), 1 PLN – 51 KZT; Chiny – juan (CNY), 1 CNY – 0,43 PLN; Nepal – rupia nepalska (NPR), 1 NPR – 0,04 PLN.

– 1969 in Schutt und Asche nicht gelegt. Heutzutage gilt sie als Nationalmuseum. – Fotografieren verboten! Alles verboten! – sagt der Reiseführer. Wie überall in Tibet. Alles ist verboten, sowohl für Bewohner als auch für Touristen. Die die buddhistische Exotik bewundernden Ankömmlinge helfen der aussterbenden Kultur nicht.

– Man darf nur den Roten Palast besichtigen.

Gut, dass man überhaupt eintreten darf und schade, dass der damalige Herrscher flüchten musste. Im Schloss gibt es angeblich tausend Räume. Die Treppen hinauf gehen wir zum riesengroßen Palasthof und dann gehen wir zum Roten Teil über, wo wir in leicht verdunkelten Innenräumen an den Buddha-bildern, Skulpturen und Altären vorbeikommen. In der Stille der buddhistischen Tempel kehren Tibets goldene Zeiten zurück, als die Menschen im Frieden miteinander gelebt haben. Die Tibetaner lächeln immer ehrlich aber ihr Enthusiasmus wird vom chinesischen Okkupanten gekühlt. Die Flagge auszuhängen ist verboten. Man versuchte Religion und nationale Persönlichkeit zu entwenden. Im Dunkel der räume habe ich die Nähe der tibetischen und polnischen Geschichte gespürt, obwohl die beiden Staaten tausende Kilometer entfernt liegen.

Buddyjscy mnisi w Lhasie / Die buddhistischen Mönche in Lhasa

Zufahrt: In die Ukraine kan man am besten mit dem Bus fahren (das Ticket aus Krakau oder aus Warschau kostet ca. 80PLN). Fahrkarten nach Ukraine, Russland, Kasachstan verkaufen Büros, die sich auf Reisen nach Osten spezialisieren.

Visum: Das ukrainische Visum ist nicht notwendig; das russische Transitvisum kostet 151PLN, das kasachische Visum kostet 50 USD, chinesisches Visum kostet 210 PLN und nepalesisches Visum kostet 15 USD. Um ins Tibet hineinzufahren, muss man spezielle Bewilligung bekommen (man kann sie in China oder in Nepal erhalten, wenn eine Gruppenreise ins Tibet organisiert und gekauft wird).

Währung: Ukraine – Hrywnia (UAH), 1 UAH – 0,35 PLN, Russland – Rubel (RUB), 1 RUB – 0,96 PLN, Kasachstan – Tenge (KZT), 1 PLN – 51 KZT, China – Yuan (CNY), 1 CNY – 0,43 PLN, Nepal – Nepalesische Rupie (NPR), 1 NPR – 0,04 PLN

Marta Jurczak

KORALOWE KARAIBY

DIE KORALLEN-KARIBIK

Marzysz o niepowtarzalnych wakacjach? Odwiedź Honduras, najmniej turystyczne państwo Ameryki Środkowej. Będziesz podziwiać zabytki Majów, wędrować przez dżunglę, spływać rwanymi rzekami i nurkować na drugiej co do wielkości rafie koralowej na świecie.

Wer von einzigartigen Sommerferien träumt, soll Honduras besuchen. Honduras gehört zu den am wenigsten von Touristen besuchten Ländern Mittelamerikas. Hier kann man die Maya-Denkäler bewundern, durch den Dschungel wandern, reißende Flüsse hinunterfahren und am zweitgrößten Korallenriff der Welt tauchen.

Honduras to jedno z nielicznych państw na świecie, które oparło się skomercjalizowanej turystyce. Wyżynno-górski kraj oblany od północy turkusowymi wodami Morza Karaibskiego, a od południa stykający się z Oceanem Spokojnym zamieszkuje zróżnicowana rasowo ludność. Na ulicach i plażach spotkamy białoskórych potomków Amerykanów i Europejczyków, Metysów (o europejsko-indiańskim rodowodzie) oraz przedstawicieli czarnoskórej społeczności Garifuna. Mieszkańcy Hondurasu są skromnym narodem. Cechuje ich wielka miłość do ojczyzny i piłki nożnej. W 1969 r. przegrany mecz był jednym z powodów rozpoczęcia wojny z sąsiadnim Salvadorem (tzw. wojna futbolowa), a podczas ostatniego mundialu w RPA wydano rozporządzenie zezwalające na przerwę w pracy podczas meczów reprezentacji Hondurasu. Gospodarka w ponad 50 proc. opiera się na rolnictwie. Głównym produktem eksportowym są banany (ich sprzedaż w większości kontrolują amerykańskie koncerny). Plantacje bananów i kawy rozpościerają się na wzgórzach w centrum kraju. Wzgórza w miarę zbliżania się do wybrzeża zamieniają się w równiny porośnięte lasami równikowymi. Nad morzem soczysta zieleń tropików ustępuje miejsca plażom pokrytym białym piaskiem.

NAJCENNIEJSZY ZABYTEK MAJÓW >> Na zachodzie, tuż przy granicy z Gwatemalą, leży Copán – dobrze zachowane ruiny stolicy państwa Majów. W okresie największej świetności miasto, nazywane dziś Atenami Nowego Świata, liczyło ok. 200 tys. mieszkańców. W centrum ceremonialnym znajdowały się świątynie zbudowane na piramidach schodkowych, zespoły pałacowe, pięć wielkich dziedzińców oraz boisko do gry w popularną wród plemion prekolumbijskich pelotę. W Copán na szczególną uwagę zasługują „Schody Hieroglifów”. Na 63 stopniach wyryto ok. 2500 symboli. System hieroglificzny Majów obejmował kilkaset znaków określających słowa (przedmioty, zwierzęta, ludzi) lub sylaby. Na schodach uznawanych za najdłuższy zabytek piśmiennictwa Majów opisano sceny z życia miasta i jego władców.

W DŽUNGLI I NA WODZIE >> Dla miłośników przyrody i aktywnego wypoczynku na łonie natury najatrakcyjniejsza jest północno-wschodnia część Hondurasu. Do krainy parków narodowych prowadzi autostrada łącząca San Pedro Sula ze stolicą kraju Tegucigalpą. Dotrzymy nią nad otoczone górami jezioro Yojoa – największe naturalne jezioro Hondurasu, które wypełnia zagłębie powstające między wygasłymi szczytami wulkanów. Wokół akwenu utworzono dwa parki narodowe: Santa Barbara i Azul Mámbar. Jezioro niepodzielnie przyciąga uwagę wszystkich wodniaków, kusząc ich dobrymi warunkami do uprawiania wędkarstwa, kajakarstwa i żeglarstwa.

Nad brzegami Yojoa żyje wiele gatunków zwierząt (m.in. iguany, węże, małpy, oceloti, jaguary, pumy), a także aż 373 gatunki ptaków (m.in. papugi, czaple, kaczki wodne, wilgi, tanagry). Żeby poznać bogactwa natury, warto wybrać się z lokalnym przewodnikiem na wędrówkę po okolicznych lasach równikowych, wykapać się w wodospadzie Pulhapanzak i odwiedzić jaskinie Taulabe. Dla wielbicieli ostrzejszych wrażeń idealnym miejscem będzie położony jeszcze dalej na północ park narodowy Pico Bonito. Podczas raftingu na rzece Cangrejal i przedzier-ja

Relaks nad Morzem Karaibskim / Erholung am Karibischen Meer

nia się przez wąskie ścieżki dżungli – wzrost poziomu adrenalinu mamy zagwarantowany.

W KAŻDYM CALU RAJ >> Z położnej nad brzegami Morza Karaibskiego miejscowości La Ceiba wypływają promy na archipelag wysp zatokowych, zwanych Isla de la Bahia. Najkrócej (tylko godzinę) płynie się na najmniejszą z nich – Utilę. Ze względu na przepiękną rafę koralową wyspa została uznana za jedno z najlepszych miejsc do nurkowania na świecie. Utila cieszy się też sławą wyspy przyjaznej turystom. Niepowtarzalna atmosfera, wyluzowany styl życia i niskie ceny (nocleg w hostelu ok. 6 USD, świeży sok z pomarańczy ok. 1 USD, rum z colą ok. 1,5 USD) – to wszystko sprawia, że turyści zostają tu znacznie dłużej niż, planowali. Wielu z nich odnajduje tu swój tymczasowy dom.

Wyspiarze (ok. 2500 rdzennych mieszkańców) mówią zarówno po angielsku (dziedzictwo brytyjskiej zależności), jak i po hiszpańsku. Niemniej jednak angielski ma specyficzny wyspiarski dialekt (podobnie jak w Belize lub na Jamajce) i stanowi wyzwanie nawet dla ludzi pochodzących z Wielkiej Brytanii i USA.

DOMKI NA PALACH I PROMY >> Na Utili nie ma kurortów, luksusowych hoteli, prywatnych plaż i basenów. Wybrzeże otaczają drewniane domy zbudowane na palach wraz z prywatnymi pomostami. Na tarasach wiszą hamaki, a w ogrodach rosną bananowce, drzewa cytrynowe, mango i papaja. Życie płynie tu spokojnie, zawsze jest czas na pogawędkę z sąsiadami lub spotkanie z rodziną.

Wyspa (4 km szerokości i 8 km długości) w 70 proc. jest niedostępna, porośnięta dżunglą i mangrowcami. Jedyne miasteczko (położone w południowo-wschodniej części) składa się z dwóch głównych ulic, przy których mieszą się wszystkie sklepy i restauracje. Rytm życia wyznacza rozkład rejsów promów. Dwa razy dziennie robi się tłoczno na skrzyżowa-

Honduras gehört zu den seltenen Ländern, die sich dem kommerziellen Tourismus widersetzen. Das Hoch- und Bergland ist vom Norden durch das türkisfarbene Karibische Meer begrenzt, im Süden begegnet das Land dem Pazifik und ist von Menschen unterschiedlicher Rassen besiedelt.

Auf Straßen und an Stränden trifft man weißhäutige Nachkommen von Amerikanern und Europäern, Mestizen (europäisch – indianischer Abstammung) und Vertreter der schwarzen Volksgruppe Garifuna. Die Honduraner sind ein bescheidenes Volk. Es zeichnet sie große Heimatliebe und Fußball-Leidenschaft aus. 1969 kam es zu einer militärischen Auseinandersetzung mit El Salvador, die u.a. durch ein verlorenes Fußballspiel ausgelöst wurde (sog. Fußballkrieg). Während der letzten Fußballweltmeisterschaft in Südafrika wurde in Honduras eine Verordnung erlassen, die Arbeitspause während der Spiele der Nationalmannschaft von Honduras zuließ.

Die Wirtschaft basiert zu mehr als 50 Prozent auf der Landwirtschaft. Bananen sind Hauptexportware (deren Verkauf wird im Großteil durch amerikanische Konzerne kontrolliert). Die Bananen- und Kaffeefeldereien erstrecken sich auf den in der Landesmitte gelegenen Hügeln, die in Richtung Küste allmählich in das mit äquatorialen Wäldern bewachsene Flachland übergehen. Am Meer verwandelt sich das satte Grün der Tropen in mit weißem Sand bedeckte Strände.

DAS WERTVOLLSTE DENKMAL DER MAYA >> Im Westen, gleich an der Grenze zu Guatemala, liegt Copán – die gut erhaltenen Ruinen der Hauptstadt der Maya. In ihrer Blütezeit zählte die Stadt, die heute „Athen der Neuen Welt“ genannt ist, etwa 200.000 Einwohner. Im Zeremonialzentrum befanden sich auf Stufenpyramiden errichtete Tempel, Paläste, fünf große Höfe und ein Pelota-Spielplatz (das Spiel war unter präkolumbischen Stämmen sehr verbreitet). Die 63 Treppen waren mit ca. 2500 Hieroglyphen bedeckt. Das Hieroglyphensystem der Maya umfasste einige Hundert Zeichen, die Wörter (Gegenstände, Tiere, Menschen) oder Silben darstellten. Die Treppe, die als längstes Schriftdenkmal der Maya gilt, ist mit Szenen aus dem Leben der Stadt und deren Herrscher beschrieben.

Fot.: © Alex Burnell, Sunny - Fotolia.com

Dom na wyspie Utila / Haus auf der Insel Utila

Zabytek z czasów Majów w Copán / Denkmal aus der Maya-Zeiten

niu, pracownicy szkół nurkowych witają nowo przybyłych turystów, właściciele sklepów i restauracji gorączkowo oczekują na towary dostarczone z lądu, a pozostała mieszkańców z ciekawością obserwują główne wydarzenie dnia.

Najpopularniejszymi środkami komunikacji są rowery i skutery. Samochody można policzyć na palcach jednej ręki, poza tym używa się ich głównie do transportu towarów. Na turystów zmęczonych upałem czekają minitaksówki tuk-tuki.

NURKOWANIE I RELAKS >> Któz by nie chciał nurkować na drugiej co do wielkości rafie koralowej na świecie, a wieczorami chłonąc klimat karaibskiej wyspy? Marzenia tysiący nurków z całego świata spełnia 10 szkół nurkowych. Każda z nich oferuje pełen zakres szkoleń: od podstawowego kursu PADI Open Water Diver, aż po instruktorskie.

Na Utili nurkowie mogą podziwiać najzdrowsze i najmniej zniszczone korale na Morzu Karaibskim. W realizacji pasji sprzyja im ciepła (26–30°C) i przejrzysta woda (widoczność od 20 do 30 m). Unikalny i zapierający dech w piersach podwodny pejzaż tworzą liczne tunele, wysokie ściany, płytke ogródki koralowe oraz kilkadziesiąt rodzajów korali i gąbek. Wokół pływają żółwie, płaszczki, homary, krewetki, mureny i wiele innych stworzeń. Dużą gratką jest nurkowanie wśród największych ryb na świecie. Rekiny wielorybie osiągają nawet 12 m długości. Są zupełnie niegroźne, żywią się głównie planktonem. Jednak źródłem największej radości jest obserwowanie stada bawiących się delfinów.

Wieczorami nadchodzi czas na relaks i podzielenie się wrażeniami z innymi nurkami. Restauracje zapraszają na dania ze

Fot.: M. Jurczak, © Vladimir Melnik - Fotolia.com

IM DSCHUNGELEN UND AUF WASSER >> Das nordwestliche Honduras ist der attraktivste Landesteil für Naturliebhaber und Aktivurlauber. In das Land der Nationalparks führt Autobahn, die San Pedro Sula mit der Hauptstadt Tegucigalpa verbindet. Mit der Straße erreichen wir den mit Bergen umgebenen See Lago de Yojoa, der in der Senkung zwischen erloschenen Vulkangipfeln entstanden ist. Rings um den See wurden zwei Nationalparks - Santa Barbara und Azul Meambar – angelegt. Der See ist für Wassersportler interessant, denn es herrschen hier die besten Verhältnisse für das Angeln, Segeln und Paddeln.

An den Ufern des Sees sind viele Tierarten ansässig (u.a. Leguane, Schlangen, Affen, Ozelote, Jaguare, Pumas) sowie 373 Vogelarten (u.a. Papageien, Reiher, Enten, Pirole, Tangaren).

Um sich mit der Naturvielfalt vertraut zu machen, lohnt es sich mit einem lokalen Führer auf den Weg durch die umliegenden äquatorialen Wälder zu machen, im Wasserfall Pulhapanzak zu baden oder die Taulabé-Höhlen zu besuchen. Wer Nervenkitzel sucht, soll den noch weiter nördlich gelegenen Nationalpark Pico Bonito besuchen. Adrenalinenschub ist beim Rafting auf Fluss Cangrejal und bei Wanderung auf schmalen Dschungelpfaden gewährleistet.

DAS PARADIES AUF ERDEN >> Aus dem am Ufer des Karibischen Meers gelegenem Ort La Ceiba laufen Fähren zu den Inseln des Archipela Isla de la Bahia aus. Am schnellsten (innerhalb 1 Stunde) ist die kleinste Insel Utila zu erreichen.

Die Insel wird wegen ihrer wunderschönen Korallenbank für einen der besten Tauchplätze der Welt gehalten. Die Insel Utila genießt auch den Ruf der touristenfreundlichsten Insel. Einzigartige Atmosphäre, lockerer Lebensstil und niedrige Preise (Übernachtung im Hostel – ca. 6 USD, frischer Orangensaft – ca. 1 USD, Rum mit Cola – ca. 1,5 USD) bewirken, dass Besucher viel länger da bleiben, als sie ursprünglich geplant haben. Viele von ihnen finden hier ihr temporäres Zuhause.

Die Inselbewohner (etwa 2500 eingeborene Einwohner) sprechen sowohl Englisch (Kulturerbe der englischen Abhängigkeit) als auch Spanisch. Dennoch weist dieses Englisch ein spezifisches Insel-

Nad brzegami jeziora Yojoa żyją papugi / Am Ufer des Sees Yojoa leben Papageien

Niegroźny rekin wielorybi / Ungefährlicher Walhai

świeżych ryb i owoców morza. W lokalnych barach na pomoście przy brzegu morza spotykają się zarówno turyści, jak i wypiarze. Wszyscy popijają rum i bujają się w rytm reggaetonu, najpopularniejszego gatunku muzyki na Utili.

Jak tam dotrzeć: najkorzystniejsze połóżnie z przesiadką w USA (wymagana amerykańska wiza turystyczna) oferują KLM. Bilet w obie strony ok. 4500 PLN

Wiza: na pobyt do 90 dni nie jest wymagana

Waluta: lempira (HNL) 1 USD – ok. 19 HNL

Kiedy jechać: na nurkowanie najodpowiedniejsze są miesiące marzec-lipiec
Czym podróżować: Honduras najłatwiej zwiedzać autobusami. Do wyboru: luksusowe z klimatyzacją, „chicken buses” (amerykańskie autobusy szkolne), minibusy. Przejazd z San Pedro do Copán turystycznym autobusem kosztuje ok. 6 USD. Prom na Utilę z La Ceiba – ok. 22 USD w jedną stronę

Ceny: 4-dniowy kurs nurkowania Open Water Diver (250–300 USD), dwójka w hotelu o średnim standardzie (ok. 20 dolarów), obiad (6–9 USD)

Anreise: KLM biedet die günstigste Flugverbindung, indirekt über USA (amerikanisches Visum ist erforderlich). Ticket für den Hin- und Rückflug kostet etwa 4500 PLN.

Visum: Bei einer Aufenthaltsdauer bis zu 90 Tagen ist kein Visum erforderlich.
Währung: der Lempira (HNL), 1 USD – 10 HNL

Reisetermine: die beste Zeit für das Tauchen ist März bis Juli

Reisemittel: Busse sind das beste Transportmittel in Honduras. Zur Wahl stehen klimatisierte Luxusbusse oder „Chicken Buses“ (amerikanische Schulbusse), Minibusse. Busfahrt von San Pedro nach Copán kostet ca. 6 USD. Einfache Fahrt mit der Fähre von La Ceiba nach Utila kostet 22 USD

Preise: 4-Tages-Tauchkurs Open Water Diver kostet 250-300 USD, Doppelzimmer im Hotel (mittlerer Standard) – ca. 20 USD, Mittagessen – 6–9 USD.

www.hondurastips.honduras.com, www.aboututila.com

dialekt (ähnlich wie in Belize oder auf Jamaika) auf und aus diesem Grunde stellt es eine Herausforderung auch für Briten oder Nordamerikaner dar.

PFAHLHÄUSER UND FÄHREN >> Auf Utila gibt es keine Kurorte, Luxushotels, Privatstrände oder Swimmingpools. Die Küste ist mit hölzernen Pfahlhäusern mit Privatstegen umgeben. Auf Terrassen hängen Hängematten, in den Gärten wachsen Bananen-, Papaya-, Zitronen- und Mangobäume. Das Leben fließt hier ruhig; es gibt immer Zeit für Unterhaltung mit den Nachbarn oder ein Familientreffen.

Die Insel (4 Kilometer breit und 8 Kilometer lang), ist zu 70 Prozent unzugänglich und mit Dschungel- und den Mangrovenbäumen bewachsen. Das einzige Städtchen (im südöstlichen Teil der Insel), besteht aus zwei Hauptstraßen, an denen alle Geschäfte und Restaurants stehen. Der Lebensrhythmus der Einwohner richtet sich nach dem Fahrplan der Fähren. Zweimal am Tag drängen sich die Leute an der Kreuzung zusammen – Mitarbeiter der Tauchschulen begrüßen die neu angekommenen Gäste, Hotel- und Restaurantbesitzer warten fieberhaft auf die aus dem Festland angelieferten Waren und die übrigen Einwohner beobachten neugierig das Hauptereignis des Tages.

Fahrräder und Roller sind die beliebtesten Verkehrsmittel. Man kann sich die Autos an den Fingern abzählen; außerdem werden sie nur zum Warentransport benutzt. Auf von der Hitze ermüdeten Touristen warten die Minitaxis – „Tuk-Tuks“.

TAUCHEN UND ERHOLUNG >> Jeder möchte am zweitgrößten Korallenriff der Welt tauchen und das Klima der karibischen Insel aufnehmen. Zehn Tauchschulen lassen Träume von Tauchern aus aller Welt in Erfüllung gehen. Jede Schule bietet breite Palette an Kursen: von dem Grundkurs PADI Open Water Diver bis hin zu den Lehrkursen.

Auf Utila können Taucher die gesundesten und am wenigsten zerstörten Korallenriffe der Karibik bewundern. Das warme (26–30 Grad) und klare (Sichtweite 20–30m) Wasser macht es kinderleicht, der Leidenschaft nachzugehen. Zahlreiche Tunnels, hohe Wände, flache Korallengärten und einige Dutzend Korallen- und Schwammarten bilden die einzigartige und atemberaubende Unterwasserlandschaft. Ringsherum schwimmen Schildkröten, Rochen, Hummer, Garnelen, Muränen und viele andere Wassertiere. Das Tauchen zusammen mit den größten Fischen der Welt – das nennt man Glück! Die Walhaie können sogar 12 m erreichen. Sie sind ganz ungefährlich und ernähren sich von Plankton. Am meisten Spaß bringt aber die Beobachtung spielernder Delphinschwärme.

Abends ist es Zeit für Erholung und Austausch von Eindrücken mit anderen Tauchern. Die Restaurants servieren frische Fisch- und Meeresfrüchtegerichte. In den örtlichen Bars auf dem ins Meer reichenden Steg treffen sich sowohl Gäste als auch die Inselbewohner. Alle nippen am Rum und schwingen im Rhythmus des Reggaetons – der beliebtesten Musikgattung auf Utila.

Foto: © Peter Schmitz - Fotolia.com

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓŁNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

„Warmia i Mazury regionem zjednoczonej Europy“.

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
zaprasza do udziału w konkursie

„PAMIĄTKA REGIONU WARMII I MAZUR“

NAGRODY: I miejsce – 5.000,-zł; II miejsce – 3.000,-zł; III miejsce – 2.000,-zł

Termin nadsyłania prac konkursowych upływa **30 czerwca 2011 r.**

Regulamin konkursu i karta zgłoszenia znajdują się na stronie: www.wrota.warmia.mazury.pl, w zakładce TURYSTYKA.

Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 oraz z budżetu samorządu województwa warmińsko-mazurskiego.

3 dni
w Krakowie

w HOTELU KRAKUS***
w wyjątkowej cenie
TYLKO 215 zł od osoby

ul. Nowohucka 35, 30-717 Kraków,
tel.: (0-12) 652 02 02, 652 02 23, fax: (0-12) 656 54 78
e-mail: biuro@hotel-kraokus.com.pl
www.hotel-kraokus.com.pl

Proponujemy weekendowy pobyt (od piątku do niedzieli)

Cena zawiera:

- ty specjalny kawę
- w niedziele nieodpłatne przedłużenie doby do godziny 18:00
- parking dla zmotoryzowanych
- cena zawiera VAT
- Lokale gastronomiczne, do których zapraszamy, położone są w historycznym centrum Krakowa.
- Dla tych z Państwa którzy chcieliby przedłużyć pobyt

Serdecznie zapraszamy!

Geologiczne eldorado

GEOLOGISCHES ELDORADO

Elżbieta Wołoszyńska
Marek Wołoszyński

Kielce szczytają się pięcioma rezerwatami przyrody. W mieście występują skały od kambru po czasy współczesne. Najstarsze – kambryjskie – przebyły 12 tys. kilometrów, nim trafiły w miejsce, gdzie odkryto ich tajemnice. Kielce röhmt sich seiner fünf Naturschutzgebiete. In der Stadt treten Felsen vom Kambrium bis zur Gegenwart auf. Das älteste Gestein – aus dem Kambrium – hatte 12.000 km zurückgelegt, bevor es an den Ort gelangte, wo seine Geheimnisse enthüllt wurden.

Fot.: Elżbieta Wołoszyńska, Marek Wołoszyński

Większość z nas pamięta z lekcji geografii powtarzane jak mantra zdanie: Góry Świętokrzyskie należą do najstarszych w Polsce. Niewielu jednak zdaje sobie sprawę, jakie bogactwo ciekawych form i zjawisk geologicznych kryje obszar, na którym leży stolica regionu świętokrzyskiego. Trwająca od kilku lat eksploatacja surowców skalnych odsłoniła niektóre z nich, umożliwiając obserwację skutków ruchu skorupy ziemskiej i zmian klimatycznych, jakie nastąpiły w ciągu ponad 500 mln lat.

Die meisten von uns können sich an den im Erdkundeunterricht wie ein Mantra wiederholten Satz noch erinnern: Das Świętokrzyskie-Gebirge gehört zu den ältesten Gebirgen in Polen. Nur wenige sind sich aber bewußt, wie reich an interessanten geologischen Formen und Erscheinungen die Świętokrzyskie-Region mit ihrer Hauptstadt Kielce ist. Durch jahrhundertelange Förderung fossiler Rohstoffe wurden mancherorts Felsen freigelegt, so dass heute Effekte der Bewegung der Erdkruste und des Klimawechsels, die im Laufe von über 500 Jahren erfolgten, beobachtet werden können.

Wzniesienie zbudowane z mułowów kambryjskich
Hügel aus kambrischen Schlammsteinen

GEOLOGISCHE HERKUNFT >> Ein charakteristisches Element der Landschaft im Raum Kielce ist der Relaieturm auf dem Telegraf-Berg (408 m ü.d.M.), dem höchsten Gipfel des Dymiński-Gebirgszuges. Im Westen grenzt er an den Posłowski-Gebirgszug mit dem Kamienna-Góra-Berg. An seinem nordwestlichen Hang befindet sich ein stillgelegter Steinbruch, wo bei der Sandsteingewinnung eine der ältesten Felsgruppen des Świętokrzyskie-Gebirges, ca. 540 Mio. Jahre alte kambrische Sand- und Schlammsteine freigelegt wurden.

In den Steinbruch, die größte Sehenswürdigkeit des 1981 gebildeten Schutzgebietes der unbelebten Natur Biesak-Bialogon, gelangen wir durch einen Einschnitt, wo das Fördergut transportiert wurde. An den Wänden sind hier schräg verlaufende Felsschichten: links dicke Sandsteine und rechts Schlammsteine zu sehen. In einem Teil des ehemaligen Abbauraumes befindet sich ein kleiner See. Rechts ist ein kleiner Hügel aus kambrischen Schlammsteinen im Oberteil sichtbar.

Unterhalb, über den Wasserspiegel ragen grünliche bzw. rostbraune Ordowickie-Sandsteine empor, die auf unter dem Seewasser versteckten kambrischen Sand- und Schlammsteinen ruhen. Das jüngere Ordowickie-Gestein ist in die es von oben und von unten umgebenden älteren Felsguppen eingebettet. Diese anomale Lagerung ist auf orogene Bewegungen zurückzuführen, die die Entstehung von Brüchen und Felsverschiebungen in verschiedene Richtungen zur Folge hatten.

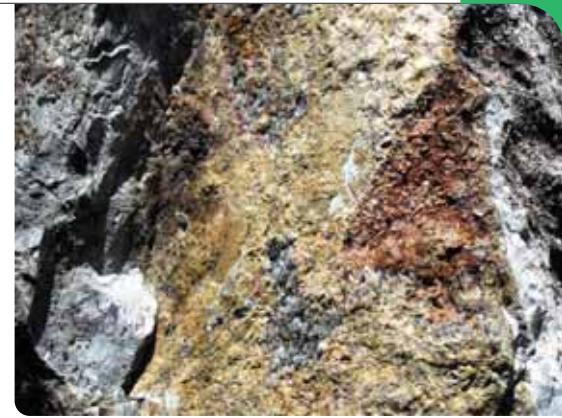
In diesem Naturschutzgebiet wurden auch Spuren von Vulkanaktivität im Świętokrzyskie-Gebirge gefunden. Davon zeugt der Felsen, als Bentonit bezeichnet, der durch Verwitterung von vulkanischen Produkten entstanden ist. An dem kleinen See sehen wir zahlreiche freigelegte Gesteine. Ein aufmerksamer Beobachter kann hier kleine Lagerungen von Brüchen und glatten Flächen, sog. tektonische Spiegel mit Rissen wahrnehmen, die die Verschiebungsrichtung der Erdschichten zeigen.

ÜBERFALTUNG >> In dem Jan-Czarnocki-Felsenschutzgebiet Ślichowice können wir das bekannteste Beispiel für Überfaltungen in Polen bewundern. Der Hügel wurde bereits 1818 Ślichowice genannt. Das Schutzgebiet selbst wurde jedoch erst 1949 als Schutzgebiet der unbelebten Natur Ślichowice in das Register eingetragen. Wer, wann und warum den Namen verdreht hat, das werden wir nie erfahren. Auf dem Ślichowice-Hügel wurde mit der Gewinnung von devonischem Kalkstein in den 20er Jahren des vergangenen Jahrhunderts begonnen. Es gab hier zwei Steinbrüche. Der (ältere und gröbere) Weststeinbruch ist heute

Fałd obalone w rezerwacie Ślichowice / Überfaltung im Ślichowice-Schutzgebiet

Zachodni kamieniołom w Ślichowicach
Ślichowice, Weststeinbruch

Przykład mineralizacji w skałach Wietrzni
Weststeinbruch Ślichowice Gesteinsmineralisierung im Wietrzni-Schutzgebiet

GEOLOGICZNE KORZENIE >> Charakterystycznym elementem krajobrazu kieleckiego jest wieża przekaźnikowa wznosząca się na Telegrafie (408 m n.p.m.), najwyższym szczyt Pasma Dymińskiego. Na zachodzie graniczny ono z Pasmem Posłowskim, do którego należy Kamienna Góra. Na jej północno-zachodnim stoku znajduje się nieczynny kamieniołom piaskowców, gdzie w trakcie eksploatacji odsłonięto jedne z najstarszych skał Gó Świętokrzyskich – kambryjskie piaskowce i mułowce liczące ok. 540 mln lat.

Do kamieniołomu będącego główną atrakcją utworzonego w 1981 r. rezerwatu przyrody nieożywionej Biesak-Bialogon wchodziły przekopem, którym wywożono urobek. W jego ścianach widać ukośnie ułożone warstwy skalne. Z lewej piaskowców (grubszego), z prawej – mułowów. Dawne wyróbisko wypełnia częściowo jeziorko. Po prawej widać niewielkie wznieśienie w górnej części zbudowane z mułowów kambryjskich. Pod nimi, tuż nad lustrem wody, ukazują się zielonkawe bądź rdzawie piaskowce ordowickie spoczywające na piaskowcach i mułowach kambryjskich zakrytych wodami jeziorka. Młodsze skały ordowickie stały się „wkładką” dla otaczających je od góry i od dołu starszych skał. Ten anomalny układ jest efektem ruchów górotwórczych, które powodowały powstawanie uskoków tektonicznych i przemieszczanie skał w różnych kierunkach.

W rezerwacie odnaleziono również dowody na aktywność wulkaniczną w Górzach Świętokrzyskich. Świadczy o niej skała zwana bentonitem, powstała w wyniku podmorskiego wietrzenia produktów wulkanicznych. Nad jeziorkiem widać szereg odsłonięć. Uważny obserwator zobaczy układy niewielkich uskoków i wygładzone powierzchnie tzw. lustra tektoniczne z rysami pokazującymi kierunek przesuwania się warstw geologicznych.

OBALAJĄC... FAŁDY >> W rezerwacie skalnym Ślichowice im. Jana Czarnockiego możemy podziwiać najbardziej znany przykład fałdu obalonego w Polsce. Jak ustalono, nazwa Ślichowice była używana w stosunku do wzgórza już w 1818 r. Jednak sam rezerwat został wpisany w 1949 r. do rejestru jako rezerwat przyrody nieożywionej Ślichowice. Kto, kiedy i dlacz-

go przekręcił nazwę – tego nie dowiemy się nigdy. Na wzgórzu Ślichowice eksplorację dewońskich wapieni rozpoczęto w latach 20. ubiegłego wieku. Działały tu dwa kamieniołomy. Zachodni (starszy i większy) jest obecnie udostępniony do zwiedzania. Po dawnej pochylni schodzi się na dół wyrobiska. W jego ścianie widać ciemnoszare wapenie i łupki marglisty układające się naprzemiennie z jaśniejszymi wapieniami powstały z okruchów rafy koralowej. Warstwy skalne przyjmują prawie pionowy układ, a w lewej części wschodniej ściany widać pochylony na południe fałd.

W czasie eksploracji surowca skalnego prowadzonej podczas II wojny światowej we wschodnim kamieniołomie został odsłonięty przepiękny fałd obalonej. Skały o dużej miąższości zostały najpierw sfaldowane, a następnie przemieszczone do pozycji poziomej, czyli obalone (stąd nazwa fałdu). Oba kamieniołomy rozdziela skalny grzbiet o szerokości do 25 m. Tuż po zakończeniu wojny, w 1949 r. dzięki staraniom geologa Jana Czarnockiego strukturę tę objęto ochroną jako pomnik przyrody.

Rezerwat porasta objęta ochroną roślinność krzewista i zielna, m.in. wisienka stepowa, berberys, dzika róża.

PREHISTORYCZNE MORZE >> Rezerwat przyrody nieożywionej Wietrzni im. Zbigniewa Rubinowicza utworzono w 1999 r. Piękne odsłonięcia wapieni dewońskich oraz staw wypełniający dawne wyrobisko (na północ od ścisłego rezerwatu) powstały dzięki górniczej działalności prowadzonej w latach 1897–1974. Ze wzgórza Wietrzna (316 m n.p.m.), z którego pozyskiwano wapień i dolomit, pozostały jedynie trzy głębokie wyrobiska (Wietrzna, Międzygórz oraz Międzygórz Wschodni) o długości blisko 900 m. Liczne odsłonięcia skalne pozwalają na poznawanie historii geologicznej regionu świętokrzyskiego. Wietrzna należąca do Pasma Kadzielniańskiego stanowi geologiczny łącznik pomiędzy Kadzielnią (na zachodzie) a Pasmem Łysogórskim (na wschodzie). Wapenie budujące wznieśienia pochodzą z tego samego okresu (dewonu), powstawały jednak w odmiennych warunkach: od płytkiego mo-

for Touristen freigegeben. Ein ehemaliger Schleppschacht führt tief in den Abbauraum. An der Wand sind dunkelgraue Kalksteine und Margelschiefer, die abwechselnd mit helleren, aus Korallenriffbruchstücken entstandenen Kalksteinen gelagert sind, zu sehen. Die Felsschichten sind hier beinahe vertikal gelagert, und im linken Teil der Ostwand fällt eine südlich neigende Faltung auf.

Bei der Gewinnung von Felsrohstoffen während des zweiten Weltkrieges wurde im Oststeinbruch eine wunderschöne Überfaltung freigelegt. Das Gestein mit höherer Mächtigkeit wurde zunächst gefaltet und dann horizontal gelagert, u.z. überfaltet (daher Überfaltung). Beide Steinbrüche sind durch einen 25 m breiten Felsrücken getrennt. Kurz nach Ende des zweiten Weltkrieges, 1949, wurde diese Struktur als Naturdenkmal auf Betreiben des Geologen Jan Czarnocki unter Schutz gestellt. In dem Schutzgebiet wachsen unter Naturschutz stehende Sträucher und Kräuter, u.a. Strauchkirsche, Berberitze und Heckenrose.

PRÄHISTORISCHES MEER >> Das Zbigniew-Rubinowicz-Schutzgebiet der unbelebten Natur Wietrzni wurde 1999 gebildet. Die freigelegten schönen Devon-Kalksteine und der Teich im ehemaligen Abbauraum (nördlich vom strikten Schutzgebiet) sind durch Bergbauaktivität zwischen 1897 und 1974 entstanden.

Von dem Wietrzna-Hügel (316 m ü.d.M.), wo Kalkstein und Dolomit gewonnen wurden, sind nur drei tiefe Abbauräume (Wietrzna, Międzygórz und Międzygórz Wschodni) mit einer Länge von rund 900 m übrig geblieben. Zahlreiche freigelegte Felsen ermöglichen es, die geologische Geschichte der Świętokrzyskie-Region kennen zu lernen. Der Wietrzna-Hügel im Kadzielnia-Gebirgszug ist ein geologisches Bindeglied zwischen dem Kadzielnia-Gebirgszug (im Westen) und dem Łysa-Góra-Gebirgszug (im Osten). Die Kalksteine der Hügel stammen aus der gleichen Zeit (Devon), aber sie sind unter anderen Bedingungen entstanden: von einem seichten Meer (im Kadzielnia-Gebirgszug) bis hin zu einem tiefen Becken (Łysa-Góra-Gebirgszug). Das Gestein im Wietrzna-Schutzgebiet plaziert sich in der Mitte. Davon zeugen im Międzygórz-Wschodni-Steinbruch auftretende bituminöse Kalksteine, deren dunkle Farbe auf eine Beimischung von organischen Stoffen zurückzuführen ist.

Skała Geologów – wejścia do jaskiń
Geologów-Felsen – Höhleingang

Amfiteatr w rezerwacie Kadzielnia
Amphitheater im Kadzielnia-Schutzgebiet

Pobernardyński klasztor na Karczówce
Ehemaliges Bernhardinerkloster auf dem Karczówka-Hügel

ra (wapienie na Kadzielni), aż do głębokiego zbiornika (łysogórskie). Skały z rezerwatu Wietrzna plasują się w połowie stawki. Świadczą o tym występujące w kamieniołomie Międzygórze Wschodnie wapienie bitumiczne o ciemnym zabarwieniu spowodowanym domieszką substancji organicznych. Są to utwory charakterystyczne dla głębszych zbiorników wodnych. W rezerwacie Wietrzna odnaleziono liczne ślady ramienionogów, koralowców, gąbek i ślimaków, a także ryb pancernych. W trakcie zwiedzania warto również zwrócić uwagę na ślady zjawisk krasowych – lejki wypełnione zwietrzeliną o barwie wiśniowej (terra rossa), liczne fałdy, lustra tektoniczne. Na terenie rezerwatu występują także jaskinie. Niestety, wiele z nich zniszczone w trakcie eksploatacji surowca skalnego. Taki los spotkał m.in. jaskinię Lisia Jama, która miała ok. 60 m długości. Tyle samo metrów liczy najdłuższa obecnie jaskinia Na Wietrzni.

TAJEMNICE JASKIŃ >> Rezerwat przyrody nieożywionej Kadzielnia utworzony w 1962 r. po zamknięciu zakładów wapienniczych (wapienie eksploatowane od 1770 r.) to miejsce piękne i tajemnicze. Upodobały je sobie rzadkie gatunki roślin wapieniolubnych, tj. rojnik pospolity, goryczka orzęsiona. Intensywna, trwająca ok. 200 lat, działalność górnictwa spowodowała znaczne zmiany w krajobrazie. Powstało głębokie wyrobisko, na dnie którego znajduje się Jezioro Szmaragdowe. Z pokaźnego wzgórza Kadzielnia (295 m n.p.m.) pozostał samotny ostaniec – Skała Geologów. Na niej znajdują się piękne przykłady krasu kopalnego (leje i komory wypełnione terra rossą). Działalność górnictwa miała także dobre strony, przyczyniła się do odkrycia pierwszych w Polsce ślądów występowania ryb pancernych.

Atrakcją Kadzielni są liczne jaskinie. Spośród 26 tego typu dwóch najdłuższa jest Szczelina Kadzielniańska (180 m). W tym roku jest planowane otwarcie podziemnej trasy turystycznej, która połączy jaskinie Odkrywców, Szczelinę i Prochownię. W jaskiniach odkryto kości prehistorycznych nosorożców włochatych, niedźwiedzi jaskiniowych, gryzoni stepowych oraz jelenia.

In dem Wietrzna-Schutzgebiet wurden zahlreiche Spuren von Armfüßern, Korallentieren, Spongien, Schnecken sowie Panzerfischen ausfindig gemacht. Auf der Besichtigungstour sind Spuren von Karsterscheinungen – mit kirschrotem Verwitterungsschutt (terra rossa) gefüllte kleine Trichter, zahlreiche Faltungen und tektonische Spiegel beachtenswert. Hier gibt es auch Höhlen. Leider wurden viele bei dem Abbau von Felsrohstoffen zerstört. Gleiches gilt u.a. für die ca. 60 m lange Lisia-Jama-Höhle. Genauso lang ist die heute längste Wietrzna-Höhle.

GEHEIMNISSE DER HÖHLEN >> Das 1962 nach der Stilllegung des Kalksteinwerkes (Kalkstein wurde hier seit 1770 gewonnen) gebildete Schutzgebiet der unbelebten Natur Kadzielnia ist ein schöner und geheimnisvoller Ort. Hier sind seltene Arten der Flora wie Hauswurz und Enzian beheimatet. Das Landschaftsbild wurde durch intensive, rund 200 Jahre dauernde Bergbauaktivität stark geprägt. Es ist ein tiefer Abbauraum entstanden, auf dessen Boden sich der Szmaragdowe-See befindet. Von dem ansehnlichen Kadzielnia-Hügel (295 m ü.d.M.) ist lediglich ein einziger Monadnock, der Geologów-Felsen übrig geblieben. Darauf befinden sich schöne Beispiele für fossilen Karst (mit terra rossa gefüllte Trichter und Kammern). Auch die Bergbauaktivität hatte ihre guten Seiten, sie hat zur Entdeckung von ersten Spuren von Panzerfischen in Polen beigetragen. Eine Sehenswürdigkeit des Kadzielnia-Schutzgebietes sind zahlreiche Höhlen. Die Szczelina-Kadzielniańska-Höhle ist am längsten (180 m). In diesem Jahr wird die Eröffnung einer unterirdischen Touristenroute geplant, die die Odkrywców-, Szczelina- und Prochownia-Höhle miteinander verbinden soll. In den Höhlen wurden Überreste von prähistorischen Nashörnern, Höhlenbären, Steppennagetieren und Hirschen ausfindig gemacht. Rund um das Schutzgebiet führt ein Lehrpfad mit Aussichtspunkten, von denen aus die malerische Kadzielnia-Landschaft und die Kielce im Süden umgebenden Gebirgszüge bewundert werden können. Sehenswert ist auch das gründlich sanierte Amphitheater, wo vor fünf Jahren die Premiere des Oratoriums „Tu es Petrus“ von Zbigniew Ksiazek und Piotr Rubik stattgefunden hat.

BLEIREITER >> Kielce liegt wie Rom auf zahlreichen Hügeln. Einer davon ist der bewaldete Karczówka-Hügel (340 m ü.d.M.), auf dessen

Zdj.: Jacek Paniol (2), Elżbieta Wołoszynska i Marek Wołoszynski (1)

Gipfel das in der 1. Hälfte des 17. Jh. errichtete ehemalige Bernhardinerkloster emporragt. Der Karczówka-Hügel steht als Landschaftsschutzgebiet unter Naturschutz, aber es birgt viele geologische Geheimnisse. Kalksteinfelsen durchschneiden hier zahlreiche Brüche, die mit Erzadern, u.a. Galenit (Bleierz), Kalzit und Baryt gefüllt sind. Einige durch tektonische Aktivität entstandene Brüche sind etwa 500 m lang. Forscher vermuten, dass bereits im 13. Jh. mit der Gewinnung von Erzen begonnen wurde. Unter der Erdoberfläche befindliche Vorkommen wurden abgebaut, wobei im Gestein Schächte und Spalten gebohrt wurden. Bei einem Rundgang fallen hier Spuren ehemaliger Abbauräume auf. Besonders gesucht wurde nach Galenit. Mit der Bleierzgewinnung ist eine Legende verbunden, deren Held ein armer Bergmann aus der Umgebung von Kielce ist. Er soll auf dem Karczówka-Hügel vergebens nach Bleierz gesucht haben. Nachdem er bereits die Hoffnung verloren hatte, sah er drei Reiter auf schwarzen Pferden aus einer Felsöffnung kommen. Die Reiter zeigten dem Bergmann, wo er graben sollte. Die Stelle, wo er Galenitklumpen ausgegraben hatte, wurde „Heiligen-Spalte“ genannt. Ein Nachweis der Arbeit des Bergmanns befindet sich in der Klosterkapelle. Aus einem Klumpen wurde eine Figur der hl. Barbara angefertigt. Aus zwei weiteren Klumpen wurden eine Figur der Muttergottes (sie befindet sich im Dom zu Kielce) und des hl. Antonius geschnitten.

Vom Karczówka-Hügel aus bietet sich eine tolle Aussicht auf Kielce und das Świętokrzyskie-Gebirge. Vom Klosterberg aus kann man bei gutem Wetter sogar die Umrisse des Jasna-Góra-Klosters in dem mehr als 100 km weit entfernten Częstochowa sehen.

Urząd Miasta Kielce – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
tel. (41) 36 76 643,

Rezerwat Biesak-Białogon – dojście od ul. Krakowskiej prowadzącej w kierunku Chęcin; **Rezerwat Ślichowice** – niedaleko ul. Piekoszowskiej, dojście ul. Kazimierza Wielkiego. **Rezerwat Wietrzna** – pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Księcia J. Poniatowskiego i Prostg. Zwiedzanie najlepiej rozpoczęć przy skrzyżowaniu ulic Wojska Polskiego i Poniatowskiego.

Rezerwat Kadzielnia – między Al. Legionów, ul. Krakowską i ul. Pakosz. **Rezerwat Karczówka** – od północy i zachodu dojście ul. Bernardyńska, od wschodu – ul. Karczówkowską.

Stadtverwaltung Kielce – Abteilung Volksbildung, Kultur und Sport
tel. (41) 36 76 643

Naturschutzgebiet Biesak-Białogon – Eingang von der Krakowska-Straße Richtung Chęciny. Naturschutzgebiet Ślichowice

Naturschutzgebiet Ślichowice – in der Nähe der Piekoszowska-Straße, Eingang von der Kazimierza-Wielkiego-Straße

Naturschutzgebiet Wietrzna – zwischen der Wojska-Polskiego-, Księcia-Poniatowskiego- und Prosta-Straße; Sie beginnen die Besichtigung am besten an der Kreuzung der Wojska-Polskiego- und Poniatowskiego-Straße

Naturschutzgebiet Kadzielnia – zwischen der Legionów-Allee, der Krakowska- und Pakosz-Straße.

Naturschutzgebiet Karczówka – Nord- und Westeingang in der Bernardyńska-Straße, Osteingang in der Karczówkowska-Straße.

www.um.kielce.pl

Pałuki podróż przez wieki

PAŁUKI – EINE REISE DURCH JAHRHUNDERTE

Piotr Żabowski

Kraina 130 jezior obfituje w liczne atrakcje – odnajdziemy tu XIX-wieczne zabytki techniki, gród obronny z epoki brązu, park dinozaurów oraz kowbojskie miasteczko rodem z Dzikiego Zachodu.

Region pałucki leży na styku województw kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego. Miejscowości: Marcinkowo Górne, Gąsawa, Biskupin, Wenecja, Żnin, Barcin łączy Szlak Piastowski. Zgromadzone na nim pamiątki są związane z rodem, który wydał na świat pierwszych władców Polski.

Jesienią 1227 r. w Gąsawie odbył się zjazd książąt piastowskich. Zgromadzenie zostało brutalnie przerwane przez Świętopełka, którego wojska dopuściły się mordu na Leszku Białym. W Marcinkowie Górnym, czyli w miejscu, gdzie książe zginęły przesyty dzidą, odsłonięto pamiątkowy pomnik dłuta Jakuba Juszczyka. Będąc w Gąsawie, koniecznie trzeba odwiedzić

Das Land der 130 Seen ist reich an Sehenswürdigkeiten – hier findet man technische Denkmäler vom 19. Jahrhundert, eine Wehrburg aus der Bronzezeit, Dinosaurierpark und eine Stadt wie vom Wilden Westen.

Die Pałuki-Region liegt an der Grenze von 2 Woiwodschaften: Kujawien-Pommern und Großpolen. Ortschaften wie: Marcinkowo Górne, Gąsawa, Biskupin, Wenecja, Żnin und Barcin liegen auf dem Piastenweg. Die auf diesem Weg gesammelten Andenken beziehen sich auf das Geschlecht der Piasten, dem die ersten polnischen Herrscher entstammen.

Im Herbst 1227 fand in Gąsawa Versammlung der Piastenfürsten statt. Die Versammlung wurde aber grausam von Swantopolk abgebrochen, dessen Soldaten Mord am Leszek dem Weißen begangen. In Marcinkowo Górnem, also dort, wo Leszek der Weiße mit dem Speer tödlich durchbohrt wurde, wurde ein Denkmal,

Samotna baszta stojąca na rynku w Żninie
Die einsame Bastei auf dem Marktplatz von Żnin

XVII-wieczny drewniany kościół pw. św. Mikołaja. Zachowało się w nim wiele bardzo cennych barokowych malowideł pokrywających ściany oraz stropy. Zostały one odkryte przypadkiem 10 lat temu pod warstwą tynku, gdy przeprowadzono remont świątyni.

DUKAT NA SZCZĘŚCIE >> Stolicą powiatu i całego regionu pałuckiego jest Żnin. Miasto położone jest między małowniczymi jeziorami – Dużym Żnińskim (panowanym przez windsurferów) i Małym Żnińskim, na którego wodach od wieku lat ściągają się sportowe motorówki. Nic więc dziwnego, że to właśnie tam powstało Muzeum Sportów Motorowodnych. Symbolem miasta jest wyrastająca pośrodku rynku baszta. Budowla, będąca pozostałością po XV-wiecznym ratuszu, skrywa zbiory Muzeum Ziemi Pałuckiej. Pamiątkami dokumentującymi dzieje miasta są też gotyckie kościoły św. Marcina i św. Floriana (tzw. fara). Stolica powiatu szczytuje się własnym Dukatem Miejskim o nominale 6 Dukatów Żnińskich. Do końca czerwca numizmaty funkcjonują jako lokalny środek płatniczy.

OBIEKT ZABYTKOWY >> Zaledwie 16 km od Żnina leży Lubostroń, urocza miejscowości, której ozdobą jest jeden z najpiękniejszych klasycystycznych pałaców w Polsce. Wzniesiona w sercu okazałego parku siedziba rodu Skórzewskich przykuwa wzrok imponującym portykiem wspartym na ośmiu kolumnach. Centralnym punktem pałacu, będącego w zaborze pruskim ostoją myśli patriotycznej, jest wysoki salon ograniczony od góry kopułą. Klasycystyczne wnętrza, które gościły wiele wybitnych Polaków, można zwiedzać, a nawet w nich nocować (w pałacu działa hotel).

geschaffen von Jakub Juszczyk, aufgestellt. In Gąsawie ist unbedingt die hölzerne Nikolauskirche aus dem 17. Jahrhundert zu besichtigen. In der Kirche sind viele wertvolle barocke Wand- und Deckenmalereien erhalten geblieben. Vor 10 Jahren wurden sie ganz zufällig während der Renovierung der Kirche unter der Verputzsicht entdeckt.

DER GLÜCKSDUKATEN >> Żnin ist Hauptstadt des Landkreises und auch der ganzen Pałuki-Region. Die Stadt liegt zwischen zwei malerischen Seen – dem Großen Zniner See (von Windsurfern erobert), und dem Kleinen Zniner See, auf dem seit Jahren Motorboot-Rennen veranstaltet werden. Kein Wunder also, dass hier das Motorboatsport-Museum entstand. Die Bastei, die sich in der Mitte des Marktplatzes erhebt, ist das Wahrzeichen der Stadt. In der Bastei – dem Überbleibsel des Rathauses vom 15. Jahrhundert - ist das Pałuker Heimatmuseum untergebracht. Auch gotische Kirchen – die Martins- und die Floriani Kirche (sog. Pfarrkirche) belegen die Geschichte der Stadt. Die Hauptstadt des Landkreises röhmt sich des eigenen Stadtdukaten mir einem Nennwert – 6 Żnin-Dukaten. Bis Ende Juni gelten die Dukaten als lokales Zahlungsmittel.

HISTORISCHES OBJEKT >> 16 km von Żnin entfernt liegt Lubostroń, ein malerischer Ort, der auf einen der schönsten in Polen klassizistischen Paläste stolz ist. Den Blick fesselt die im Herzen des weiten Parks errichtete Residenz der Familie Skórzewski, mit ihrem imposanten, von 8 Säulen getragenen Portikus. Mittelpunkt des Palastes, der im preußischen Teilungsgebiet ein Zentrum patriotischer Aktivitäten war, ist das hohe, von oben mit einer Kuppel abgeschlossene Salonzimmer. Klassizistische Räume, einst öfters von berühmten Polen aufgesucht, können jetzt besichtigt werden. Man kann hier auch übernachten (im Palast ist ein Hotel untergebracht).

FÜR KLEIN UND GROSS >> Landkreis Żnin ist nicht nur für Architektur- und Geschichtsinteressierte einen Besuch wert, sondern auch für Familien mit Kindern. Den kleinsten Besucher

Palac w Lubostroniu / Das Lubostroń-Palais

Muzeum Kolejki Wąskotorowej w Wenećja / Das Schmalspurbahn-Museum in Wenećja

Dojazd: drogą międzynarodową E-5
Turystyczne atrakcje: Muzeum Archeologiczne w Biskupinie – wstęp: 8/6 zł; jednorazowy przejazd Żnińskiej Kolejką Powiatową – 10/8 zł, Muzeum Kolei Wąskotorowej w Wenećja – wstęp: 8/4 zł, Zaurolandia – wstęp: 15/11 zł

Anreise: Straße E-5

Sehenswürdigkeiten: das Archäologische Museum in Biskupin – Tickets: 8/6 PLN; Fahrt mit der Zniner Kleinbahn – Tickets: 10/8 PLN; das Schmalspurbahn-Museum in Wenećja – Tickets: 8/4 PLN, Zaurolandia – Tickets: 15/11 PLN

www.znin.pl, www.it.znin.pl

wird sicherlich Spazierfahrt mit der 117 Jahre alten Schmalspurbahn gefallen. Die 12 km lange Strecke führt von Żnin nach Gąsawa über Wenecja und Biskupin. In Wenecja (auf polnisch Venedig) können wir zwar nicht Gondel fahren, wir können aber mehrere Stunden im Schmalspurbahn-Museum verbringen. Im Museum wurden über 70 Exponate (u.a. Dampflokomotiven, Draisinen und Waggons aus dem 19. und 20. Jahrhundert) gesammelt. Man kann in einen historischen Zug einsteigen, ohne zu befürchten, dass er abfährt.

Wer in Kindheit den Lucy Luke und die Bonanza-Helden gern hatte, wird jetzt gerne die Westernstadt Silverado City besuchen. Beim Lasso- oder Hufeisenwerfen, bei der Goldsuche oder eigenhändiger Herstellung indianischer Schmuckstücke kann man sich im Dorf Bożejewiczki wie im Wilden Westen fühlen.

REISE IN DIE VERGANGENHEIT >> Alle haben von Biskupin gehört. Im 1. Jahrhundert v.Chr. gründete die sorbische Bevölkerung die Wehrsiedlung. Rekonstruierte Schutzwälle, Straßen und Gebäude zeigen uns, wie unsere Vorfahren lebten. Im Sommer finden in dem Freilichtmuseum Feste statt, von denen das archäologische Fest am beliebtesten ist.

Das nahegelegene Dorf Rogowo ist seit einigen Jahren für den größten Dinosaurierpark Polens bekannt. Kinder, deren Fantasie die Riesen aus der Jurazeit beherrscht haben, werden sicherlich glücklich sein, wenn der Ausflug ins Pałuker Land in Zaurolandia endet. Die Reptilien sind lebensgroß und man muss aufpassen, um nicht in den Rachen des Tyrannosaurus zu geraten.

DLA MAŁYCH I DUŻYCH >> Powiat żniński przyciąga nie tylko miłośników architektury i historii, ale także rodzinę z dziećmi. Najmłodszym turystom z pewnością spodoba się przejażdżka liczącą 117 lat kolejką wąskotorową. 12-kilometrowa trasa prowadzi ze Żniną do Gąsawy przez Wenecję i Biskupin. W pałuckiej Wenecji gondolą wprawdzie nie popłyniemy, możemy za to przez wiele godzin zwiedzać Muzeum Kolejki Wąskotorowej. Zgromadzono w nim ponad 70 eksponatów, w tym parwozy, drezyny, lokomotywy i wagony z XIX i XX w. Można bez obaw wsiąść do zabytkowego pociągu, nie martwiąc się, że odjedzie.

Dla tych, którzy w dzieciństwie przepadali za Lucky Lukem lub bohaterami „Bonanzы” prawdziwą frajdą będzie wizyta w miasteczku westernowym Silverado City. Liczne atrakcje, tj. rzut lassem lub podkową, poszukiwanie złota lub własnoręczny wybór indyjskiej biżuterii sprawią, że we wsi Bożejewiczki poczuje się jak na Dzikim Zachodzie.

PODRÓZ DO PRZESZŁOŚCI >> Nie ma chyba osoby, która nie słyszałaby o Biskupinie. W I w. p.n.e. ludność kultury łużyckiej założyła tu osadę obronną. Rekonstruowane wały obronne, ulice oraz budynki dają wyobrażenie o tym, jak żyli nasi przodkowie. Latem w skansenie odbywają się liczne festyny, z których największym powodzeniem cieszy się wrześniowy Festyn Archeologiczny.

Położone nieopodal Rogowa od kilku lat słynie z największego w Polsce parku dinozaurów. Jeżeli właśnie w Zaurolandii zakończymy wyprawę po Ziemi Pałuckiej, spotkamy się ze szczególną wdzięcznością dzieci, których wyobraźnię opanowały jurajskie olbrzymy. Wszystkie gady mają naturalną wielkość i trzeba naprawdę uważać, aby nie wpaść do paszczy wielkiego tyranozaura.

Festyn historyczny w Wenećja / Das historische Fest in Wenećja

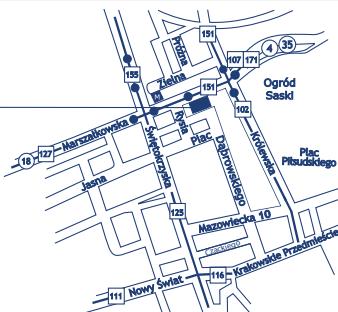
... with Greetings from Poland

Lenpolska®
mode – national conception
marszałkowska 140 00-061 warszawa polska
tel +48/012 826 12 22 fax +48/012 826 12 22
collection@beataginska.pl www.gizinska.waw.pl

Liane obrusy - to produkt, który od dawna cieszy się uznaniem klientów (tradycyjny wiejski styl podoba się i nie traci uroku). Obrusy są produkowane w Polsce i sprzedawane w sklepie projektanta: National Mode Conception - Lenpolska, ul. Marszałkowska 140 w Warszawie

Charakteristische Leinentischtücher sind unser Produkt, welches seit Jahren mit Erfolg verkauft wird (traditioneller rustikaler Stil ist immer beliebt und verliert nichts an seinem Charme)

Die Tischtücher werden in Polen produziert und im Geschäft des Projektanten verkauft: National Mode Conception – Lenpolska Marszałkowska 140, Warschau.

studio
pon - pt 11-18.30 godz.
sob 10-16 godz.

Zakupy w Warszawie
– Warszawa turystyczna

Powiat chełmiński Nie tylko dla zakochanych

Piotr Żabowski

LANDKREIS KULM – NICHT NUR FÜR VERLIEBTE

W lutym najhuczniej w Polsce obchodzi się tu walentynki. Wiosną i jesienią najlepiej wyruszyć na zwiedzanie średniowiecznych kościołów i ruin zamków krzyżackich. Loty widokowe, rezerwaty przyrody i kąpiele w jeziorze zostawmy sobie na lato.

Chełmno – stolica powiatu chełmińskiego – jest nazywane miastem zakochanych. A to za sprawą relikwi św. Walentego przechowywanych w kościele farnym. Miasto zachowało średniowieczny układ ulic ograniczony murami obronnymi z XIII–XIV w. Wjazdu do najstarszej części Chełmna strzegą dwie bramy (Grudziądzka i Merseburska) oraz 23 baszty (m.in. Prochowa, Panieńska i Dominikańska).

UWAGA, ZABYTKI >> W centrum rynku stoi gotycko-renesansowy ratusz z fantastycznie zdobioną attyką. Obecnie w jego wnętrzu mieści się Muzeum Ziemi Chełmińskiej. Po zachodniej stronie budowli odnajdziemy średniowieczny wzorzec miary, tzw. pręt chełmiński. Ma 4,35 cm długości i jest podzielony na: stopy, łokcie i kroki. Spośród pięciu świątyń, jakie przetrwały do naszych czasów, najważniejszy jest średniowieczny kościół farny. W nawie głównej uwagę zwraca wiszący świecznik w kształcie głowy jelenia, który niczym higrometr reaguje na zmianę wilgotności powietrza.

Im Februar feiert man in Polen im großen Stil den Valentinstag. Im Frühling und im Herbst ist es am besten, mittelalterliche Kirchen und Ruinen der Kreuzritterburgen zu besichtigen. Mit Aussichtsflügen, Wanderungen in Naturschutzgebieten und mit dem Baden im See warten wir lieber bis zum Sommer ab.

Kulm – die Hauptstadt des Landkreises - wird Stadt der Verliebten genannt. Warum? Da in der Pfarrkirche Reliquien des Heiligen Valentins aufbewahrt sind. Die Stadt hat das mittelalterliche Straßennetz bewahrt, abgeschlossen mit den Schutzmauern aus dem 13.–14. Jahrhundert. Einfahrt in den ältesten Stadtteil von Kulm wird durch zwei Tore (das Graudenz- und das Merseburger Tor) und 23 Basteien (u.a. Pulver, Jungfern- und Dominikanerbastei) geschützt.

ACHTUNG! DENKMÄLER! >> In der Mitte des Marktplatzes steht Rathaus im Mischstil der Gotik-Renaissance mit herrlich verzierter Attika. Jetzt ist das Rathaus Sitz des Museums des Kulmerlandes. Auf der westlichen Seite des Gebäudes finden wir das mittelalterliche Eichmaß, den sogenannten Kulmer Stab. Er ist 4,35 cm lang und ist in Füße, Ellen und Schritte geteilt. Unter den fünf Tempeln, die Zeitprobe bestanden haben, ist die mittelalterliche Pfarrkirche am wichtigsten. Im Mittelschiff fällt Leuchter in

STEP NAD WISŁĄ >> Niedaleko Chełmna (w miejscowości Kałdus) znajduje się rezerwat przyrody Góra Św. Wawrzyńca. Góra będącą sztucznie usypanym wzgórzem porasta rzadka roślinność stepowa, a jej wnętrze skrywa ślady wczesnośredniowiecznego grodziska. Odkryto tu także relikty katedry z pierwszej poł. XI w. (pisał o niej Długosz) przypominającej podobne założenia w Gnieźnie i Poznaniu. Punkt widokowy na szczytce wzgórza jest popularnym miejscem wycieczek.

Nieco dalej na południe leży malownicze Jezioro Starogrodzkie – ulubione miejsce wypoczynku mieszkańców Chełmna oraz turystów. Nad jego brzegami czeka nas kolejna atrakcja – Park Miniatur Zamków Krzyżackich, a w nim dziewięć precyzyjnie wykonanych budowli w skali 1:30. W położonym nieopodal Starogrodzie bez trudu wypatryzmy piękny barokowy kościół o dwóch wieżach. Ze wzgórza, na którym stoi świątynia, roztacza się zachwycająca panorama pradoliny Wisły.

NIEZAPOMNIANE PRZEŻYCIA >> Jadąc dalej na południe, dotrzemy do Watorowa, w którym działa ośrodek szkolenia pilotów (placówka organizuje loty widokowe nad okolicą). Stąd już niedaleko do rezerwatu „Zbocza Płutowskie” chroniącego rzadkie skupisko roślinności stepowej. Sąsiedni Unisław natomiast przyciąga głównie narciarzy. Do ich dyspozycji oddano oświetlony i ośnieżony stok z trasą jazdową o długości 400 m oraz dwa wyciągi.

Form des Hirschkopfes auf, der wie ein Hygrometer auf Veränderungen der Luftfeuchtigkeit reagiert.

STEPPE AN DER WEICHSEL >> Unweit der Stadt Kulm (in der Ortschaft Kałdus) befindet sich das Naturschutzgebiet Lorenzberg. Der künstlich aufgeschüttete Berg ist licht mit Steppenpflanzen bewachsen und sein Inneres verbirgt Überreste einer frühmittelalterlichen Burg. Hier wurden auch Überbleibsel der Kathedrale aus der 1. Hälfte des 11. Jahrhunderts, die an ähnliche Bauwerke in Gnesen und Posen erinnert, entdeckt. Der Aussichtspunkt am Gipfel der Erhebung ist ein viel besuchtes Ausflugsziel. Unweit südwärts befindet sich der malerische Althausener See (Jezioro Starogrodzkie) – beliebter Erholungsplatz von Stadtbewohnern und von Besuchern. An seinen Ufern erwartet uns ein weiteres Highlight – Miniaturpark der Kreuzritterburgen mit neun präzise erbauten Bauwerken im Maßstab 1:30. In dem nahegelegenen Althausen (Starogród) fällt gleich schöne zweitürmige Barockkirche auf. Von der Erhebung, auf der die Kirche steht, bietet sich wunderschöne Aussicht auf das Urstromtal der Weichsel.

UNVERGESSLICHE ERLEBNISSE >> Weiter südlich liegt Watorowo, bekannt für die Flugschule (die Schule bietet Aussichtsflüge in der Gegend). Das Naturschutzgebiet „Zbocza Płutowskie“, welches sich durch sonst selten zu findende Steppenpflanzen auszeichnet, ist nicht weit entfernt. Der Nachbarort Unisław lockt vor allem Skiläufer an. Für sie wurde beleuchtete und beschneite Skipiste von 400 m sowie zwei Skilifte bereitgestellt.

Zdjęcia: R. Kupińska

Starostwo Powiatowe w Chełmnie
Landratsamt Kulm, ul. Harcerska 1,
86-200 Chełmno; tel. +48 (56) 677 24 10,
faks +48 (56) 677 24 21
e-mail: starostwo@powiat-chełmno.pl

www.powiat-chełmno.pl

Europejska Stolica Nordic Walking®

DIE EUROPÄISCHE NORDIC-WALKING-HAUPTSTADT

Jest gdzie pływać kajakiem, żeglować, jeździć na rowerze... I przede wszystkim – gdzie chodzić. Barlinek postawił bowiem na nordic walking.

Każdy miłośnik szachów musiał słyszeć o Barlinku – właśnie tu, w ówczesnym Berlinchen, przed 142 laty urodził się legendarny niemiecki szachista Emanuel Lasker. Na jego cześć co roku rozgrywany jest Międzynarodowy Festiwal Szachowy Pamięci Dr E. Laskera. Pamiątki po geniuszu, który przez 27 lat dzierżał tytuł Mistrza Świata, zobaczymy w tutejszym Muzeum Regionalnym. Placówka ta zapozna nas również z historią Barlinka – słynnego kurortu wypoczynkowego, nazywanego Perłą Nowej Marchii.

W ALPEJSKIM STYLU >> Czyste, spokojne i pięknie położone miasteczko jest ulubionym miejscem wypoczynku szczecinian i gorzowian. Zachowały się w nim średniowieczne mury miejskie, otoczony malowniczymi kamienicami rynek, a na nim fontanna przedstawiająca dziewczynkę z gąsiorem oraz uroczy Pałacyk Cebulowy. Nieco na uboczu, nad rzeką Płonią, stoi XVIII-wieczny młyn z zachowaną linią technologiczną sprzed 100 i więcej lat. Turystów najbardziej jednak wabi przylegające do miasta Jezioro Barlineckie. Duży i czysty zbiornik ma aż cztery wyspy, a jego strome brzegi otaczają porośnięte buczyną wzgórza. Nad jeziorem rozpościera się też zbudowane w latach 20. ubiegłego wieku kąpielisko. Za wielkim drewnianym gankiem w alpejskim stylu kryje się kilkadziesiąt pojedynczych przebieralni. Latem po jeziorze kursuje stateczek wycieczkowy, a sprzęt pływający oferują cztery wypożyczalnie. Liczne trasy rowerowe i szlaki piesze przecinają Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy rozciągający się na północ i południe od miasta.

RAJ DLA KIJKARZY >> Barlinek szczyci się tytułem Europejskiej Stolicy Nordic Walking. I w pełni na niego zasłużył. Działa tu pierwsze w Polsce Centrum Nordic Walking. Amatorzy tego sportu mogą skorzystać z usług profesjonalnych instruktorów oraz sześciu wypożyczalni kijków. Ale najważniejsze, że jest gdzie chodzić. Wokół miasta wytyczono aż 54 km urokliwych tras o róż-

Na trasie...
Auf der Nordic-Walking-Route

Hier kommen Kanuten, Segler, Radfahrer und vor allem Wanderer auf ihre Kosten. Barlinek setzt aber auf das Nordic Walking.

Barlinek ist wohl für jeden Schachfreund ein Begriff: Hier wurde vor 142 Jahren der legendäre deutsche Schachspieler Emanuel Lasker geboren. Erinnerungsstücke an den genialen Schachspieler, der vor 27 Jahren Weltmeister war, werden im hiesigen Regionalmuseum präsentiert.

IM ALPINEN STIL >> Das saubere, ruhige und schöne Städtchen ist ein beliebter Erholungsort für Urlauber aus Szczecin und Gorzów. Erhalten sind hier die mittelalterliche Stadtmauer, der Marktplatz mit malerischen Bürgerhäusern und einem Brunnen und das prächtige Zwiebel-Palais. Etwas abseits, am Płonia-Fluss steht eine Mühle aus dem 18. Jh. mit mehr als

Michał Rembas

Regaty Żeglarskie na Jez. Barlineckim / Segelregatta auf dem Barlineckie-See

nym stopniu trudności. Wiodą lasami Puszczy Barlineckiej i brzegami 32 okolicznych jezior. Zabłądzić nie sposób – wszystkie trasy zostały oznakowane, a w miejscowym Centrum Informacji Turystycznej są dostępne mapki. Pasjonaci nordic walking coraz tłumniej przyjeżdżają do Barlinka na liczne imprezy marszowe. Najważniejsza z nich to otwarte zawody Wielka Siódemka Barlinecka (1–2 maja). W tym czasie na turystów czekają także takie atrakcje jak: Barlinecki Jarmark Ceramiczny, regaty żeglarskie i festyn rodzinny.

KRÓLOWA PUSZCZY >> Od siedmiu lat w Barlinku odbywają się Barlineckie Świętojanki – Dni Barlinka oraz spektakl światło-dźwięk. Punktem kulminacyjnym czerwcowej imprezy jest, poprzedzona barwnym korowodem, koronacja Królowej Puszczy Barlineckiej. Co roku to niezwykle widowisko kostiumowe oparte na motywach baśni pod tym samym tytułem podziwia około 3 tysięcy widzów. Barlinek zaprasza!

Promenada spacerowa / Uferpromenade

Rynek Barlinka / Barlinek, Marktplatz

Kąpielisko / Badeanstalt

100jähriger Originalausstattung. Ein Touristenmagnet ist vor allem der Barlineckie-See mit vier Inseln. In den 20er Jahren des 20. Jh. wurde am Seeufer eine Badeanstalt mit einer großen Holzveranda im alpinen Stil gebaut. Im Sommer kann man auf dem See eine Kreuzfahrt machen oder ein Paddel- bzw. Segelboot ausleihen. Zahlreiche Rad- und Wanderwege durchschneiden den Barlinecko-Gorzowski-Landschaftspark, der sich nördlich und südlich von der Stadt erstreckt.

PARADIES FÜR NORDIC-WALKERS >> Barlinek trägt den Titel „Europäische Nordic-Walking-Hauptstadt“, und das hat es auch verdient. Hier ist das erste Nordic-Walking-Zentrum in Polen entstanden. Freunden dieser Sportart stehen einige erfahrene Trainer und sechs Ausleihstellen für Stöcke zur Verfügung. Barlinek bietet ausgezeichnete Walking-Bedingungen. Rund um die Stadt gibt es 54 km markierte Wanderwege mit unterschiedlichem Schwierigkeitsgrad. Sie führen durch die Barlinecka-Heide und an den Ufern von 32 Seen entlang.

In Barlinek finden zahlreiche Nordic-Walking-Events statt. Das wichtigste Event ist der offene Wettkampf „Wielka Siódemka Barlinecka“, der vom 1.–3. Mai ausgetragen wird. Auf Touristen warten in dieser Zeit solche Attraktionen wie der Keramikmarkt in Barlinek, eine Segelregatta und ein Familienvolksfest.

KÖNIGIN DER HEIDE >> Seit sieben Jahren findet in Barlinek ein Volksfest mit der Johannifeier, den Barlinek-Tagen und einem Son-et-Lumière-Spektakel statt. Den Höhepunkt des Events im Juni bildet die Krönung der Königin der Barlinecka-Heide. Jedes Jahr zieht das auf Märchenmotiven beruhende Kostümfest ca. 3.000 Zuschauer an.

Centrum Informacji Turystycznej / Touristeninformation:

ul. Paderewskiego 7, 74-320 Barlinek, tel. (0 95) 746 28 74; it.barlinek@wp.pl

Informacje: szlaki turystyczne, zabytki, baza noclegowa i gastronomiczna, rekreacyjna, imprezy, pamiątki i inne ciekawostki.

Information: Touristenwege, Denkmäler, Unter-künfte und Gastronomies, sowie Sporthevents,

www.it.barlinek.pl

Beskid Żywiecki

Joanna Stachowiak

Beskidzki folklor, kuchnia, górskie krajobrazy... wyliczać można d&ugacute;. Ziemia żywiecka obfituje w atrakcje zarówno dla poszukujących spokoju, jak i dla nieuleczalnych włóczykijów. Spakuj walizkę i zabierz rodzinę na łono natury.

Die Küche, Folklor, Landschaften der Beskiden... man könnte lange auszählen. Das Gebiet von Żywiecczyzna bietet viele Anziehungspunkte sowohl für die, die auf der Suche nach Ruhe sind, als auch für den unverbesserlichen Wanderern. Packen Sie Ihre Reisekoffer und fahren Sie gemeinsam mit Ihrer Familie in die Natur.

1. POWÓD: GÓRY >> Beskid Żywiecki, drugie co do wysokości pasmo górskie w Polsce, jest dobrze przygotowane na przyjęcie górali. Gęsta sieć szlaków PTTK łączy najpopularniejsze szczyty, tj. Pilsko, Romankę i Wielką Raczą.

Na Królową Beskidów – Babią Góru (1725 m n.p.m.) – prowadzą dwie najważniejsze trasy: biegający z Ustronia

Główny Szlak Beskidzki (czerwony) oraz słynna Perć Akademików (żółty) zaczynająca się w okolicach Markowych Szczawin. Ta wymagająca trasa (czynna od wiosny do jesieni) wiedzie po bardzo stromych głazach. Przy wielu szlakach wybudowano schroniska, w których za przysłowiowe co łaska dostaniemy wrzątek. Rowerzyści mogą realizować swą pasję zarówno na drogach szerokich, jak i wąskich oraz kamienistych (na nich są organizowane zawody MTB i downhill).

Przez Żywiecczyznę przebiega Szlak Zbójników Karpackich, łącznie 4 tys. km, kończący się dopiero w Rumunii.

2. POWÓD: JEZIORA >> Trzy sztuczne akweny to nie-wątpliwym atutem regionu. Zbiornik retencyjny na górze Żar można jedynie podziwiać, natomiast jeziora Żywieckie i Międzybrodzkie zapewniają moc atrakcji, o czym świadczą liczne rowery wodne, żaglówki, kajaki, a ostatnio także windsurferzy. Nad Jeziorem Międzybrodzkim znajduje się odpowiedzialna za jego powstanie zapora Porąbka. Budowla wzniesiona w latach 30. ubiegłego wieku według projektu Gabriela Narutowicza jest dziś cennym zabytkiem techniki. Z kolei Jezioro Żywieckie z ciekawą Ptasią Wyspą jest siedliskiem bobrów oraz rzadkich gatunków ptaków. Brzegi akwenu otacza lasek Św. Wita, w którym odnajdziemy cudowne źródełko. Każdego roku nad wodą zmagają się uczestnicy Półmaratonu dookoła Jeziora Żywieckiego. Na zwycięzcę czeka Puchar Starosty Powiatu. Tegoroczna 12. edycja zawodów odbędzie się 27 marca. Start i meta na rynku w Żywięciu.

www.halfmarathon.zywiec.pl

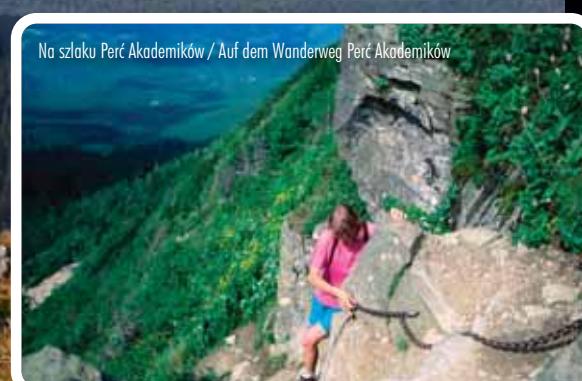

1. URSAKE: DIE BERGEN >> Das Gebiet von Żywiecczyzna ist die zweit höchste Bergkette in Polen und das Gebiet ist gut vorbereitet die Wanderer zu empfangen. Eine dichte Netz von PTTK (Polnische Gesellschaft für Touristik und Heimatkunde) Wanderwegen verbindet die beliebtesten Spitzen, d. h. Pilsko, Romanka und Wielka Racza.

Zwei wichtigste Wanderwege führen zu der Königin der Beskiden – Babia Góra (1725 m. ü. M.): der Beskiden Hauptweg (rot), der im Ustroń anfängt, und der berühmte Perć Akademików (Akademikerpfad, gelb), der in dem Gebiet der Stadt Markowe Szczawiny beginnt. Diese anspruchsvolle Strasse (offen vom Frühling bis zum Herbst) führt auf sehr steile Steine. Auf vielen Wegen wurden Herberge gebaut, in denen man kochendes Wasser für Kleingeld bekommen kann. Die Radfahrer können ihre Leidenschaft sowohl auf breiten, als auch auf engen und felsigen Wegen realisieren (hier werden MTB und downhill Wettkämpfe organisiert). Durch das Gebiet verläuft die Route der Karpatischen Räuber, die insgesamt 4000 km lang ist und erst in Rumänien endet.

2. GRUNG: SEEN >> Drei Stauseen sind ein zweifelsohner Vorteil dieser Region. Das oben liegende Staubecken kann man nur bewundern, die Seen in der Żywiecczyzna-Region und von Międzybrodzie sind ganz im Gegenteil viel attraktiver, was die zahlreichen Wasserfahrräder, Segelboote, Kanus und die in letzter Zeit ankommenden Windsurfers bestätigen. Über dem Międzybrodzkie-See befindet sich die Wassersperre Porąbka, die für dessen Entstehung verantwortlich ist. Das in 30er Jahren des vergangenen Jahrhunderts gemäß Projekt von Gabriel Narutowicz aufgebautes Bauwerk ist heute ein wertvolles Technikdenkmal. Żywiecer-See hingegen, mit einer interessanten Vogelinsel, gilt als Sitz der Biber und der seltenen Vogelgattungen. Die Küste des Gewässers wird durch den Wald vom Heiligen Wit umgeben, in dem wir eine Wunderquelle finden. Jedes Jahr kämpfen die Teilnehmer im Halbmarathon um den See herum. Den Sieger erwartet der Pokal des Kreislandrates.. Diesjährige 12 Edition des Wettbewerbes wird am 27. März stattfinden. Start und Zielauf dem Markt in Żywiec.

www.halfmarathon.zywiec.pl

Muzeum Browaru w Żywiec odwiedza co roku 100 tys. turystów / Das Brauereimuseum in Żywiec wird jährlich von 100 tausend Touristen besucht.

3. POWÓD: KULTURA BESKIDZKA >> Sztuka górska to unikat na skalę co najmniej europejską. Arcydzieła kryją się w przedmiotach użytkowych, np. malarstwie na szkle i żywieckim haftie na tiulu. W wielu wsiach wciąż żywe są tradycje zabawkarskie i bibułkarskie – ze sztucznych kwiatów kobiety wyczarowują skomplikowane bukiety lub girlandy. Spod dłuża rzeźbiarzy wychodzą figurki, szopki i gwiazdy kolędników. Beskidzki folklor towarzyszy większości świąt, a najbarwniej przejawia się w zwyczajach i obrzędach.

W styczniu podczas Godów Żywieckich na scenie i w plenerze prezentują się grupy kolędnicze, prawdziwe żywieckie „dziady”. Natomiast latem w Żywiec i kilku okolicznych miejscowościach trwa Tydzień Kultury Beskidzkiej. Równolegle z tą imprezą odbywają się Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, w trakcie których w amfiteatrze Pod Grojcem prezentują się zespoły z różnych zakątków świata. Imprezie towarzyszą m.in. targi sztuki ludowej.

Tydzien Kultury Beskidzkiej

będzie trwać od 30 lipca do 7 sierpnia; www.tkb.art.pl

3. GRUND: BESKIDISCHE KULTUR >> Gebirgige Kunst ist einzigartig in Europa. Meisterwerke sind in nützlichen Gegenständen wie z.B. in Malerei auf Glas und Żywiecer Stickereien auf Tüll versteckt. In vielen Dörfern sind die Spielzeug- und Löschpapiertraditionen weiterhin lebendig – von künstlichen Blumen zaubern die Frauen kompizierte Stäube oder Girlanden. Die Bildhauer Schaffem Figuren, Krippen und i Weihnachtssterne. Die Folklore von Beskidz begleitet die heutige Welt, was sich besonders in Sitten und Bräuchen äußert.

Im Januar, während des Festes „Gody Żywieckie“ präsentieren sich sowohl auf der Bühne als auch im Freien die Weihnachtslieder singenden Gruppen, echte „Żywiecer Greise“. Im Sommer hingegen findet in Żywiec und in einigen benachbarten Städten Beskidische Kulturwoche statt. Parallel gibt es ein Internationales Folkloretreffen, bei dem Gruppen aus verschiedenen Welten im Amphitheater bei Grojec auftreten. Die Veranstaltung wird von der Messe der Volkskunst begleitet.

Die Beskidische

Kulturwoche dauert vom 30. Juli bis zum 7. August; www.tkb.art.pl

4. POWÓD: KUCHNIA I PEŁEN KUFEL >> Liczne karczmy zapraszają na obiad „po góralsku“ lub „po beskidzku“ (topowe pozycje w menu obowiązkowo występują z tym okresem). Oprócz zupy z grzybów i rzecznie łowionych pstrągów można spróbować np. żurku w chlebie oraz – przede wszystkim – kwaśnicy. Zwykłą przyrządza się z kapusty kiszonej i wieprzowiny, a świąteczną z karpia.

Do obiadu koniecznie należy zamówić kufel zimnego piwa Żywiec. Bursztynowy trunk jest warzony w tym samym miejscu

Rynek w Żywiec / Markt in Żywiec

muss Man unbedingt kaltes Bier „Żywiec“ bestellen. Dieses Getränk wird in dieser Umgebung vom 1856 gebraut. Die modernste Brauerei in Polen wurde von der Familie Habsburg gegründet, die die Artenreinheit des Getränkes aufgrund der aus dem 16. Jahrhundert stammenden Konstitution geschützt hat. Bis heute haben die altertümliche Bebauung und die Einrichtungselemente überdauert. Im ältesten Teil des Betriebs – in den im Felsen geschmiedeten Kellern – funktioniert das Brauereimuseum, das die 150-jährige Geschichte dieses Ortes erzählt.

Brauereimuseum Żywiec

ul. Browarna 88 Besichtigung der Brauerei und des Museums – 25 PLN (mit Kostprobe); www.muzeumbrowaru.pl

5. GRUND: HAUPTSTADT REGION >> Die wunderschön gelegene Stadt mit mittelalterlichen Wurzeln bietet interessante Sehenswürdigkeiten an. Der Markt wird von malerischen Häusern umgeben, über die das Rathaus steht. Ein paar Schritte von der kathedralen Kirsche vom XV. Jahrhundert genießen Sie einen wunderschönen Park im englischen Stil, in dem zwei Burgen gegenüber stehen – die Alte und die Neue. Mehrmals umgebaut Altes Schloss hat jetzt einen Renaissance Charakter. Er beherbergt das Stadtmuseum, in dem die einzelnen Ausstellungen u. a. die Geschickte und Tradition darstellen.

Neues Schloss, der vor hundert Jahren die prunkvolle Residenz von Habsburg war, wird saniert. Das klassizistische Schloss umfasste den Ballsaal und Unterhaltungspavillon. Vor kurzem wurde ein Unterhaltungspark eingerichtet.

Stadtmuseum in Żywiec - Alte Schloss

Zamkowastraße 2; Eintrittskarten – von 2 PLN (Saisonausstellung) bis 30 PLN (Familienticket); www.muzeum-zywiec.pl

Podczas Tygodnia Kultury Beskidzkiej / Während der Beskidischen Kulturnwoche

Fot.: Maria Małkiewicz, D. Olejnicza

4. GRUND: KÜCHE UND VOLLER KRUG >>

Zahlreiche Wirtshäuser laden zum auf die beskidische Art und Weise zubereitetes Mittagessen (die populärsten Speisen treten immer mit dieser Bezeichnung auf). Außer Pilzsuppe und mit Händen geangelt Forellen kann man z.B. žur im Brot (typisch polnische Suppe, die auf Basis von spezieller Säure zubereitet wird) und – vor allem – Sauerdorn (kwaśnica) probieren. Die normale, tägliche Suppe wird auf Basis von Sauerkraut und Schweinefleisch zubereitet und die zum Fest auf der Karpfenbasis. Zum Mittagessen

Muzeum Miejskie w Żywiec – Stary Zamek

ul. Zamkowa 2; bilet – od 2 zł (wystawa czasowa) do 30 zł (bilet rodzinny); www.muzeum-zywiec.pl

Agroturystyka w pobliżu szlaku / Agrotouristik in der Nähe vom Skilift

6. POWÓD: DESKI I SKRZYDŁA >>

Na Żywiecczyźnie działa kilkanaście stacji narciarskich. Najbardziej znaną bazą sportów zimowych jest miejscowościowość Zwadroń oferująca piętnaście wyciągów. Niesłabnącą popularnością cieszy się Pilsko, gdzie śnieg utrzymuje się do późnej wiosny. Na stokach drugiej co do wielkości góry Beskidu Żywieckiego poprowadzono osiem tras, działa tu także snowpark. Spośród kilkunastu wyciągów najdłuższy ma półtora kilometra. Na narciarzy czeka nowoczesne schronisko na Hali Miziowej oraz rozległa panorama z Babią Góra. Dużą popularnością cieszy się też góra Żar (między Żywem i Bielsko-Białą). Na szczycie, z którego roztaracza się widok na Beskidy, znajduje się szybowisko. W polskim centrum sportów powietrznych nie brak szybowników i paralotniarzy. Żar wygrywa z grawitacją – złudzenie optyczne sprawia, że przedmioty wydają się toczyć pod górem.

Ceny karnetów:

jednodniowy (godz. 8–16) 65 zł, dwudniowy (godz. 8–16) 120 zł,
poranny (godz. 8–12) 50 zł; www.korbielow.net, www.snowpatrol.pl,
www.pilsko.com.pl, www.glidezar.com

7. POWÓD: AGROTURYSTYKA >>

Lenistwo w hamaku lub pod drzewem, a do tego domowe jedzenie i góry na wyciągnięcie ręki. Czego więcej trzeba, by spędzić udany urlop? Do wyboru mamy kilkadziesiąt ofert z całej Żywiecczyzny. Znaczna część ośrodków jest usytuowana w pobliżu szlaków turystycznych, w otoczeniu lasów pełnych jagód i grzybów. Przy gospodarstwach agroturystycznych często działają wypożyczalnie rowerów i stadniny koni. Goście mogą rozpalić grill lub ognisko, pogrąć w piłkę. Zimą gospodarze organizują kuligi z pieczeniem prosiaka lub barana. Zdarza się, że zajmują się również rękodziełem, które możemy kupić na pamiątkę.

Gdzie spać

ceny za nocleg wahały się od 20 zł do 180 zł za dobę.
www.zywiecczyzna.pl/noclegi_beskidy.html

6. GRUND: BRETER UND FLÜGEL >>

Auf dem Gebiet von Żywiecczyzna stehen mehrere Skistationen zur Verfügung. Der berühmteste Ort der Wintersportarten ist Zwadroń, wo man von 15 Skilifts Gebrauch machen kann. Einer großen Popularität erfreut sich Pilsko, wo Schnee bis zum späteren Frühling liegt. Auf den Hängen des zweit größten Bergs gibt es acht Strecken, es funktioniert auch ein Snowpark. Der längste Skilift beträgt 1,5 km. Auf die Skiläufer wartet eine moderne Herberge auf Miziowahalle und weite Aussicht mit dem Hauptpunkt Babia Góra. Ebenso beliebt ist außerdem der Berg Żar (zwischen Żywiec und Bielsko-Biała). Von dessen Spitze, von der sich die wunderschöne Aussicht auf Beskiden erstreckt, kann man auch schweben. Im polnischen Zentrum der Luftsportarten gibt es viele Segelflieger und Gleitschirmflieger.

Żar gwint gegen die Schwerkraft – optische Täuschung verursacht, dass die Gegenstände scheinen bergauf zu rollen.

Abonnement:

eintägig (8-16 Uhr) 65 PLN, zweitägig (8-16 Uhr) 120 PLN,
morgen (8-12 Uhr) 50 PLN;
www.korbielow.net, www.snowpatrol.pl, www.pilsko.com.pl, www.glidezar.com

7. GRUND: AGROTOURISTIK >>

Faulenzen in einer Hängematte oder unter einem Baum, dazu hausgemachtes Essen und Berge an der Fingerspitze. Zur Wahl stehen mehrere Angebote aus der ganzen Region von Żywiecczyzna. Ein Großteil der Anlagen befindet sich in der Nähe von Wanderwegen, die von Wäldern voller Beeren und Pilzen umgeben sind. Bei den agrotouristischen Haushältern gibt es oft Fahrradverleih oder Gestüt. Die Gäste dürfen oft grillen, Lagerfeuer machen oder Fußball spielen. Die Gastgeber organisieren Schlittenfahrten. Manchmal sind sie auch im Handwerk tätig und man kann sich ein Souvenir kaufen.

Preise:

Sie variieren von 20 PLN bis zu sogar 180 PLN (Apartment)
für einen Tag. www.zywiecczyzna.pl/noclegi_beskidy.html

Zdj.: M. Mazurkiewicz, P. Bednarz

MUZEUM, W KTÓRYM ZASMAKUJESZ
A MUSEUM THAT YOU WILL HAVE A TASTE FOR

Sprawdź, jaki postęp technologiczny
w produkcji piwa nastąpił na przestrzeni lat.

Tu nie tylko patrzysz i słuchasz,
ale niemal wszystkiego możesz dotknąć.

Check out the technological progress
in beer production over the years.

You do not only look and listen here
you may touch almost everything.

REZERWACJA WYCIECZEK / TOUR BOOKING

ul. Browarna 88, 34-300 Żywiec, tel.: +48 33 861 24 57, tel./fax: +48 33 861 96 27
rezerwacja@muzeumbrowaru.pl, www.muzeumbrowaru.pl

RYCERZE, DUCHY I BOGACZE

RITTER GERISTER UND DIE REICHEN

Joanna Lamparska

Śląskie warownie są ogromne i surowe. Luksus i elegancja rezydencji niemalże onieśmielają. Zamki wznosili królowie i biskupi, pałace zaś rosły dzięki kopalniom, fabrykom i hutom. Stąd taka różnorodność. Na dwóch szalach wagi można położyć pałac w Pszczynie i potężne zamki na Szlaku Orlich Gniazd.

Schlesische Festungen sind riesengroß und karg. Luxus und Eleganz der Residenzen machen verlegen. Die Burgen haben Könige und Bischöfe gebaut, Paläste sind dank Minen, Fabriken und Stahlwerken gewachsen. Daher solche Vielfalt. Auf zwei Waagschalen kann man den Palast in Pszczyna und mächtige Burgen auf dem Weg der Adlernester legen.

Zameczek myśliwski w Promnicach / Jagdschloss in Promnice

Zamek bielski / Das Schloss in Bielsk

Na początku XX w. życie w najpiękniejszej rezydencji Śląska, w Pszczynie, upływało wśród bogactwa, zapachu luksusowych perfum i szelestu jedwabiu. Wspaniała siedziba Hochbergów, pieczętowicie odrestaurowana po II wojnie światowej, oszałamia doborem detali i wzornictwem. Fortuna właścicieli tego pałacu była niemalże legendarna i szła w parze ze szlachetnym pochodzeniem.

BAJKOWE ŻYCIE >> Zamek w Pszczynie zawdzięcza swój splendor Daisy von Pless, żonie księcia pszczyńskiego Hansa Heinricha XV Hochberga. Jedna z najpiękniejszych kobiet epoki edwardiańskiej przyjaźniła się z Oskarem Wildem, romansowała podobno z cesarzem, podróżowała w najdalsze zakątki świata, m.in. do Egiptu i Indii. Grała w ruletkę w Monte Carlo i polowała w Afryce. Prawdopodobnie nigdy nie pokochała męża, choć ich małżeństwo przetrwało 31 lat.

Luksus, w jakim żyła Daisy, może budzić zazdrość każdej kobiety. Zwiedzając pałac, w którym w znacznej części przetrwało oryginalne wyposażenie, wystarczy spojrzeć na lustra – te największe, mają 14 m kw. powierzchni! A widok na park z zypialni? Po prostu zapiera dech! Park zamkowy najpiękniej prezentuje się w czerwcu, gdy kwitną rododendrony i w październiku, wówczas mienią się wszystkimi barwami jesieni.

Również okazale prezentuje się pobliski zameczek myśliwski w Promnicach, w którym Daisy chętnie odpoczywała z rodziną. Mimo upływu czasu budynek wznieziony nad malowniczym Jeziorem Paprocańskim zachował neogotyczną formę, jaką nadał mu architekci pod koniec XIX w. Dziś w książęcych apartamentach mieści się przytulny hotel. Ciężkie, drewniane stropy,

Zu Beginn des XX. Jahrhunderts ist das Leben in der schönsten Residenz von Schlesien, in Pszczyna, mitten im Reichtum, in Duft vom luxuriösem Parfüm und im Rascheln vom Seide vergangen. Wunderschöner Sitz von Hochberg, nach dem II. Weltkrieg mühsam saniert, betäubt mit Auswahl von Details und Design. Das Glück der Palastbesitzer war beinahe legendär und war mit der edlen Abstammung verbunden.

MÄRCHENHAFTES LEBEN >> Der Schloss in Pszczyna verdankt seine Meisterhaftigkeit Daisy of Pless, der Gattin von dem Fürsten Hans Heinrich XV von Hochberg. Eine der schönsten Frauen der edwardischen Epoche war mit Oskar Wild befreundet, hatte angeblich eine Affäre mit dem Kaiser, ist in die entferntesten Weltecken, u. a. nach Ägypten oder Indien gereist. Sie hat Roulette in Monte Carlo gespielt und in Afrika gejagt. Wahrscheinlich hat sie sich in ihrem Mann nie verliebt, obwohl die Ehe 31 gedauert hat. Luxus, indem Daisy gelebt hatte, kann Neid jeder Frau erwecken. Den Palast besichtigend, in dem der wesentliche Teil der Ausstattung erhalten ist, reicht nur einen Blick auf die Spiegel zu werfen – die größten haben 14 Quadratmeter Fläche! Und Aussicht vom Schlafzimmer auf den Park? Das ist einfach atemberaubend! Der Schlosspark sieht am schönsten im Juni aus, wenn die Rhododendren blühen und im Oktober, wenn er mit allen Herbstfarben schimmert. Genauso prächtig sieht das in Nähe gelegene Jagdschlösschen in Promnice, in dem sich Daisy mit ihrer Familie erholt hat. Trotz des Zeitablaufs, hat das über den malerischen See errichtete Gebäude seine neugotische Form, die ihm die Architekten zu Ende des XIX. Jahrhunderts verliehen haben. Heutzutage gibt es in den fürstlichen

Ogrodzieniec, największy zamek na szlaku Orlich Gniazd / Ogrodzieniec, der größte Schloss auf dem Weg der Adlerhorste

fantazyjnie skrzypiące schody i podłogi przetrwały niemalże w nienaruszonym stanie. Teraz przywołują wspomnienia z czasów, gdy bywali tu Hochbergowie.

DUCH DZIKIEJ HRABINY >> Szkoda, że w tak dobrej formie nie zachowała się inna perła województwa śląskiego: pałac w Krowiarkach. Dawna siedziba Strachwitzów, Gaschinów i Donnersmarcków imponuje rozmachem, z jakim została zaprojektowana. Kilka lat temu trafiła w prywatne ręce i jest teraz w remoncie. Podziemia to labirynt 30 piwnic, zaś na partii i piętrach znajduje się 115 sal. I to jakich! Sala balowa reprezentuje pełen przepychu styl neorokokowy, jadalnia wykończa dębową boazerią – to neorenesans, najbardziej jednak zaskakuje Sala Mauretańska, rozzielona czterema parami kolumniek. Jej wystrój odwołuje się do sztuki islamu.

Do legendy przeszła postać pewnej hrabiny von Goschin, wyjątkowo dzikiej i okrutnej kobiety. Uwielbiała galopować przez pola ze sforą ponad 200 psów. Pewnego dnia podczas polowania odstrzelili sobie dwa palce. To jednak nie złagodziło jej charakteru. Kazała sobie zrobić złote protezy, które po błysku w blasku księżyca, gdy duch hrabiny pojawia się w pałacu. Szczególnie upodobał sobie właśnie Salę Mauretańską.

Swoje duchy ma też zamek w Bielsku-Białej, najstarsza i największa zabytkowa budowla miasta zbudowana w XIV w. Przez stulecia broniła granic księstw dzielnicowych, cieszyńskiego i oświęcimskiego. Inicjatorem budowy warowni, która potem przeobraziła się w okazały zamek, był książę opolski Kazimierz. Legenda głosi, że wzniесiono go na miejscu grodu rozbójników

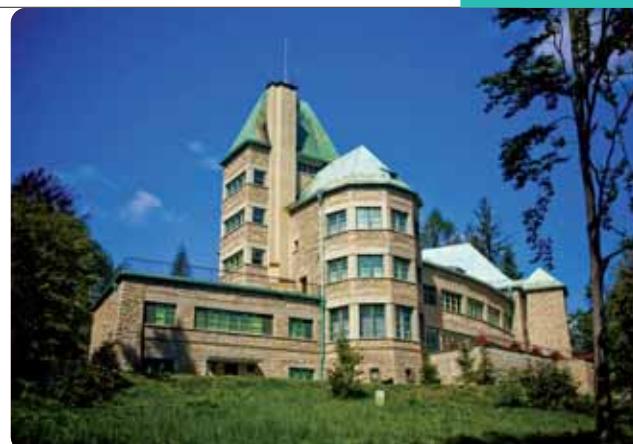
Appartements ein gemütliches Hotel. Schwere Holzdecken, fantasievoll knarrende Treppen und Böden haben in fast unzerstörtem Zustand überdauert. Jetzt erinnern sie an die Zeit, als hier die Hochberg gewohnt haben.

GEIST DER WILDEN GRÄFIN >> Es ist schade, dass keine weitere Perle der Wojewodschaft Schlesien überdauert hat: der Palast in Krowiarki. Der ehemalige Sitz von Strachwitz, von Gaschin und von Donnersamarck beeindruckt mit dem Schwung, mit dem entworfen wurde. Einige Jahren hat ihn eine Privatperson gekauft und wird saniert. Unter dem Palast gibt es ein Labyrinth von 30 Kellern und auf dem Erdgeschoss und weiteren Etagen befinden sich 115 Säle. Der Ballraum stellt einen glamourösen Neurokoko-Still dar, Esszimmer mit Eichenwandpaneelen ausgestattet – das ist Neurenaissance, am meisten überrascht aber der Mauretanische Saal mit vier Paaren von Säulen getrennt, dessen Dekor auf die Kunst des Islam verweist. Legendarisch wurde die Geschichte einer Gräfin von Goschin, die besonders wild und grausam war. Galoppieren mit Begleitung von mehreren als 200 Hunden war ihre Leidenschaft. Eines Tages, während des Jagds, hat sie sich zwei Finger abgeschossen. Dies hat ihren Charakter jedoch kaum milder gemacht. Sie ließ sich zwei goldene Prothesen machen, die im Mondschein glänzen, wenn der Geist von der Gräfin im Palast erscheint. Besonderen Gefallen findet sie an dem mauretanischen Saal.

Eigene Geister hat auch der Schloss in Bielsko-Biała, das älteste und größte Gebäude der Stadt wurde im XIV. Jahrhundert aufgebaut. Durch Jahrhunderte hat sie die Grenzen der

Surowa warownia w Będzinie / Die unvollendete Festung in Będzin

Pałacyk Mościckiego w Wiśle / Die Mościski Residenz in Wiśle

łupiących podróżujących kupców. Waleczny książę zdobył gród i pozbył się zbójów. To oni właśnie czasem pojawiają się w komatach. Obecnie w zabytkowych murach mieści się muzeum.

SZLAK DUMNYCH WAROWNI >> Odpoczynek od przepychu pałaców znajdziemy na Szlaku Orlich Gniazd. Ciągnie się przez 163 km. W jego skład wchodziło 29 zamków oraz 10 strażnic, które powstały w czasach króla Kazimierza Wielkiego. Największe i najbardziej pobudzające wyobraźnię gniazdo to Ogrodzieniec. Tutaj Andrzej Wajda nakręcił „Zemstę” według słynnego komediopisarza – Aleksandra Fredry. Stroje wykorzystane w ekranizacji, ciekawe skamieliny oraz etnograficzne pamiątki można oglądać w muzeum znajdującym się w tzw. Lamusie pod Salą Kredencerską. Najpękniejsze widoki na zamek i wznoszące wokół ostańce roztaczają się ze szczytów wież Kredencerskiej i Skazańców.

W XVII w. zamek należał do bogatego i okrutnego Stanisława Warszyckiego, kasztelana krakowskiego i wojewody sandomierskiego. Panów wsławił się głównie chłostaniem swych żon i to na oczach służby. Jedną z ukochanych zamurował żywcem, a następnie z połową zamku wysadził w powietrze. Dziś odbywają się tu festiwale rycerskie i pokazy fajerwerków, żywa jest też opowieść o ukrytym złocie. Ponoć kosztowności nadal ciekają na odkrywców w zamku w Rabsztynie (był tłem w filmie „Karol – człowiek, który został papieżem”). Natomiast surowa warownia w Będzinie kryje inny skarb – zbiory broni z dawnych wieków zgromadzone w Muzeum Zagłębia.

Zamek w Cieszynie, podobnie jak te jurajskie, wzniósł król Kazimierz Wielki. Niegdyś wyróżniały go cztery wieże, do dziś jednak zachowała się tylko jedna, kwadratowa, z pięcioma kondygnacjami. Obecnie cieszyńska siedziba jest niemalże ruiną, ale trudno się dziwić – nie oszczędały jej historyczne wydarzenia. Niszcząły ją wojska, to szwedzkie, to austriackie, wielokrotnie też płonęła. Na przekór złemu losowi, dzięki tym katastrofom, mamy obecnie piękny widok z miasta na Góre Zamkową i samotną, ale jakże dzielną wieżę.

Fürstentümer, Cieszyn und Oświęcim, geschützt. Mit dem Bau hat der Oppeler Fürst Kazimierz begonnen. Dann wurde das Gebäude in einen Schloss umgewandelt. Die Legende sagt, dass er auf dem Platz der Räuberburg gebaut worden ist, die die Reisenden Kaufleute überfallen und beraubt haben. Der mutige Fürst hat die Burg eingenommen und die Räuber vertrieben. Heute gibt es hier ein Museum.

DER WEG DER STOLZEN FESTUNGEN >> Erholung von den prachtvollen Palästen finden wird auf dem Weg der Adlerhorste, der sich in die Weite von 163 km erstreckt. Er umfasst 39 Schlösser und 10 Wachtürme, die zu Zeiten des Königs Kasimir des Großen entstanden sind. Einer der größten ist Ogrodzieniec, der die Fantasie erweckt. Hier hat der berühmteste polnische Regisseur das Buches „Die Rache“ verfilmt. Die in der Verfilmung benutzten Kleidungen, interessante Versteinerungen und ethnografische Souvenirs kann man sich in dem Museum ansehen. Die schönsten Aussichten auf den Schloss und die Steine erstrecken sich von zwei Türmen – Kredencerska und Skazańców. Im XVII. Jahrhundert war der Schloss im Besitz des reichen und grausamen Stanisław Warszycki, der Krakauer Kastellan und Wojewode von Sandomir war. Er war vor allem vom Peitschen seiner Frauen bekannt, was er sogar bei seinem Dienst getan hat. Eine von ihnen hat er beim lebendigen Leibe vermauert und mit einem Teil des Schlosses in Luft springen gelassen. Heutzutage finden hier Ritterfestspiele statt und die Feuerwerke werden abgebrannt. Lebendig ist hier außerdem die Geschichte über das versteckte Gold. Angeblich warten die Kostbarkeiten auf den Glücklichen in dem Schloss in Rabsztyn. In der Festung in Będzin befindet sich die Waffensammlung aus Jahrhunderten, die im Museum dieses Gebiets (Muzeum Zagłębia) gesammelt werden. Der Schloss in Teschen wurde vom Kasimir den Großen aufgebaut, der heute fast eine Ruine ist aber großen Anteil an historischen Ereignissen hat. Der Schloss wurde mehrmals von schwedischen oder österreichischen Armeen vernichtet. Dank der

Zamek w Bobolicach / Schloss In Bobolice

Zamek w Mirowie / Schloss in Mirów

Pora znów wrócić na Jurę Krakowsko-Częstochowską do Bobolic, gdzie wznosi się jedyny na Śląsku odbudowany w całości prywatny zamek. Do tego połączony – jak chcą stare opowieści – podziemnym tunelem z bliźniaczą warownią w pobliskim Mirowie. Według tradycji oba zamki należały do dwóch braci: Mira i Bobola, od których pochodzą ich nazwy. Bracia żyły ze sobą w zgodzie, dopóki nie podzieliła ich kobieta. Bobol przywiózł z dalekiej wyprawy nie tylko złoto i liczne łupy, ale i piękną branę. Wziął ją za żonę, dziewczyna jednak zakochała się w Mirze. Spotykała się z nim w podziemnym tunelu. Pewnego dnia zdążyła ich Bobol i doszło do tragedii. Zdradzony mąż wbił w serce brata miecz, a żonę kazał żywcom zamurować w tunelu. Dziś niewierna żona pojawia się w zamku pod postacią Białej Damy. W 1998 r. Bobolice ponownie stały się własnością braci – byłego senatora Jarosława W. Laseckiego i Dariusza Laseckiego i w ten sposób historia zatoczyła koło.

PREZENT DLA PREZYDENTA >> Na sam koniec podróży przez Śląsk koniecznie trzeba zajrzeć do Wisły. Ozdobą rodzinnej miejscowości Adama Małysza jest rezydencja, którą lud Śląska podarował prezydentowi RP Ignacemu Mościckiemu. Zamek powstał w latach 1929-1930, jest więc młody i awangardowy. Budowla nadal pełni funkcję rezydencji Prezydenta RP można zwiedzać jej część historyczną. Styl wnętrz nie każdemu może odpowiadać, ale historia niejedno ma imię.

Geschickte haben wir jetzt einen wunderschönen Ausblick auf die nahe Landschaft und zahlreiche Schlösser. Wir kehren nach Krakau-Tschenstochauer Jura nach Bobolice zurück, wo der einzelne in Gesamtheit wieder aufgebauter privater Schloss steht. Dazu ist er – wie die alten Erzählungen sagen – mithilfe eines unterirdischen Tunnels mit einer gleichen Festung in dem nahe liegen Mirów verbunden ist. Gemäß Tradition haben die beiden Schlösser zwei Brüder gehörte: Mir und Bobol, von deren Vornamen die Bezeichnungen kommen. Die Brüder haben miteinander im Frieden gelebt, bis sie von einer Frau getrennt wurden. Bobol hat von der langen Reise nicht nur Gold und zahlreiche Beute mitgebracht, sondern auch eine Frau, die er geheiratet hat. Diese hat sich jedoch in mir verliebt, mit dem Sie sich geheim im unterirdischen Tunnel getroffen hat. Der Bobol hat aber das Geheimnis eines Tages entdeckt und ließ die Frau vermauern. In den Herz seines Bruders hat er einen Schwert gesteckt. Heutzutage erscheint seine frau im Schloss als Weiße Dame.

GESCHENK FÜR DEN PRÄSIDENTEN >> Am Ende der Reise durch Schlesien muss man die Stadt Wisła besuchen. Die Residenz des ehemaligen polnischen Präsidenten Ignacy Mościcki, die ihm sein Volk verschenkt hat, ist besonders empfehlenswert. Das Gebäude ist weiterhin die Residenz des Präsidenten.

Foto: z archiwum zamku Bobolice, D. Oleńko

Pałac – Muzeum Zamkowe w Pszczynie, bilet normalny/ulgowy: 14/8 zł; W zamku myśliwskim w Promnicach znajduje się hotel i restauracja; Muzeum w Bielsku-Białej – bilet na ekspozycję stał normalny/ulgowy: 14/7 zł; **Zamek w Wiśle** można zwiedzać od środy do soboty (bezpłatnie), trzeba się umówić tydzień wcześniej. **Zamek w Będzinie** – bilet normalny/ulgowy: 6/3 zł; **Zamki na Szlaku Orlich Gniazd** można zwiedzać, w Bobolicach do zwiedzania udostępniony jest zamkowy dziedziniec. Można go oglądać w weekendy w godz. 10-18

Palast – Museum In Pszczyna: Eintrittskarte normal/mit Ermäßigung: 14/8 PLN; **Museum in Bielsko-Biała:** Eintrittskarte normal/mit Ermäßigung: 14/7 PLN
Der Schloss in Wisła darf man vom Mittwoch bis Samstag besuchen, man muss aber einen Termin eine Woche früher vereinbaren.
Der Schloss in Będzin: normal/mit Ermäßigung: 6/3 PLN;
Schlösse am Weg der Adlerhorste darf man besuchen, in Bobolice kann man den Hof besichtigen (an Wochenenden von 10-18 Uhr)

société

restauracja club

Restauracja société ul. Różana 14, tel.: 022 540 13 33, e-mail: societe@societe.pl

société

restauracja club

- ≡ oferujemy urozmaicone menu z akcentami kuchni polskiej i śródziemnomorskiej,
- ≡ organizujemy imprezy okolicznościowe tj. bankiety, wesela, konferencje oraz spotkania biznesowe,
- ≡ proponujemy mile spędzić czas w otoczeniu zieleni naszego ogrodu

- ≡ We offer a varied menu with some accents of Polish and Mediterranean cuisine,
- ≡ we organize occasional parties, that is banquets, wedding receptions, conferences and business meetings
- ≡ We recommend spending nice time in our green garden.

Archipelag Północnego Atlantyku

ARCHIPEL
DES NORDATLANTIKS

Agnieszka Kępska

Archipelag Lofotów przypomina perły nawlecone na sznurek. Górzyste wyspy wyrastają wprost z morza o zielonogranatowej i błękitnej barwie. Otacza je rój skalistych wysepek (szkierów). Na kilku szczytach, z których najwyższy wznosi się w niebo na wysokość 1161 m n.p.m., nawet latem polyskuje śnieg. Jeszcze kilka lat temu ta rajskiego kraju nie miała stałego połączenia z lądem. Dziś nowoczesną drogą Lofast (część E10) można podróżować od wyspy Austvågøy aż do wioski rybackiej Å leżącej na wyspie Moskenesøy. Jazda samochodem lub rowerem przez spektakularne mosty oraz podwodne tunele dostarcza niezapomniane wrażenia. Nic więc dziwnego, że fragment trasy E10 biegnącej przez Lofoty został uznany za jedną z narodowych tras turystycznych Norwegii. Zanim ją otwarto, mieszkańcy Lofotów korzystali jedynie z traktów pomiędzy wioskami, a transport drogą morską zapewniały promy.

Die Inselgruppe der Lofoten erinnert eine Perlenkette. Die gebirgigen Inseln entstehen direkt aus dem Meer, das grün, marineblau und azurblau ist. Sie sind mit den felsigen Inselchen umgeben. Sogar im Sommer an den mehreren Gipfeln, von denen der höchste ist 1161 m über dem Meeresspiegel hoch, glänzt der Schnee. Von ein paar Jahren hat dieses paradiesische Gebiet keine direkte Verbindung mit dem Festland gehabt. Zurzeit kann man die Strecke zwischen der Austvågøy-Insel und dem Fischerdorf, das auf Moskenesøy-Insel liegt, auf den modernen Lofast-Weg (ein Teil des Weges Nummer E10) zurücklegen. Die Fahr mit dem Auto oder mit dem Fahrrad über den spektakulären Brücken und den Unterwassertunnels bereitet die unvergesslichen Erlebnisse. Das ist also nicht verwunderlich, dass ein Teil der Route E10, die über die Lofoten geht, für eine der nationalen und touristischen Routen des Norwegens gehalten wurde. Bevor sie geöffnet wurde, haben die Bewohner der Lofoten

Sześćdziesiąt wysp, z których największe to: Austvågøy, Gimsøy, Vestvågøy, Flakstadøy i Moskenesøy tworzą prawie 150-kilometrowy łańcuch rozpostarty u północnych wybrzeży Norwegii. Przed kilku laty urzekały mnie naturalnym pięknem, unikalną atmosferą, a także emanującym zewsząd spokojem. Od tego czasu często wracam na Lofoty.

Sechzig Inseln, von denen die größten Austvågøy, Gimsøy, Vestvågøy, Flakstadøy und Moskenesøy heißen, bilden die fast 150 Kilometer lang Kette, die sich vor der Küste Norwegens erstrecken. Zwei am weitesten ins Meer gelegenen Inseln – Vaerøy und Røst, sind von den anderen mit einem legendären und geheimnisvollen Moskenstraumen abgetrennt.

Dorsze suszące się w arktycznym wietrze / Die Dorsche, die im arktischen Wind dünnen

WE WŁADANIU NATURY >> Na Lofotach natura jest niemal wszechogarniająca. Poza kilkoma największymi portowymi miasteczkami i tradycyjnymi rybackimi wioskami niemal brak cywilizacji. Wyspy wprawiają w zdumienie różnorodnością krajobrazu. Odnajdziemy tu zarówno białe piaszczyste plaże, bagna, przybrzeżne jeziora, jak i wysokie górskie szczyty. Pomiędzy niemal pionowymi górami przez środek wysp ciągną się urodzajne doliny.

Zadziwia także klimat położonych poza kręgiem polarnym wysp. Niedaleko rozpostartego na Morzu Norweskim łuku Lofotów przepływa Prąd Zatokowy, który powoduje niezwykłą anomalię termiczną. To dzięki niemu zarówno na morzu, jak i na lądrze zimą są łagodne. Zapewnia on także wyjątkowe warunki latem. W bezchmurne dni temperatura wahaje się od 20 do 25°C, a nocą dochodzi do 15°C. Gdyby nie ten dobrzynny prąd, Lofoty byłyby zimnym i wyludnionym miejscem.

Podczas świątistego arktycznego lata szczególnie pięknie prezentują się białe plaże ciągnące się wzduż wybrzeża. Wtedy największym przeżyciem są kąpiele o północy... oczywiście w blasku słońca, które nad Lofotami nie zachodzi między 25 maja a 17 lipca. Najpiękniejsze zachody można obserwować w sierpniu. Słońce skrywające się w jasnofioletowym morzu, pozostawia niebo w niewyobrażalnie cudownych odcieniach. Wyspy od wieków przyciągające rybaków, artystów, kupców i podróżników zamieszkuje obecnie ok. 25 tys. ludzi. Głównym zajęciem mieszkańców Lofotów jest rybołówstwo.

W krajobrazie wysp dominują tradycyjne chaty rybackie zwane

Foto: Eliassen Rorbuer, Bild: A. Kapska

nur die Landstraßen zwischen den Dörfern verwendet. In dieser Zeit wurde der Seetransport von den Fähren gewährleistet.

UNTER DIE HERRSCHAFT DER NATUR >> Auf den Lofoten spielt die Schönheit der Natur eine wichtige Rolle. Die sogenannte Zivilisation ist hier auf die ein paar Hafenstädten und Fischerdörfer begrenzt. Die Inseln bezaubern mit der Landschaftsvielfalt. Wir finden hier sowohl die weißen Sandstrände als auch die Sumpfe, die Uferseen und die hohen Berggipfel. Zwischen den fast aufrechten Gebirge, in der Mitte der Inseln, ziehen sich die fruchtbaren Täler hin.

Auch das Klima der, außer des Polarkreises gelegten Inseln, kann erstaunlich sein. Unweit des Lofotenbogens, auf dem Norwegenmeer, quer der Golfstrom, der eine ungewöhnliche thermische Anomalie verursacht, über. Dankt dem Golfstrom sind die Winter, sowohl auf dem Meer, als auch auf dem Festland, sehr mild. Er sichert auch die besonderen Umstände im Sommer. An den klaren Tage schwankt die Temperatur von 20 bis 25 Grad, und bei Nacht beträgt sie 15 Grad. Ohne den wohltuenden Golfstrom wären die Lofoten ein kalter und entvölkerten Platz. Während des leuchtenden arktischen Sommers präsentieren sich die weißen Stände, die am Seeufer verlaufen, besonders schön. In dieser Zeit sind die Bäder um Mitternacht eine große Attraktion... natürlich in dem Sommerschein, weil die Sonne zwischen den 25. Mai und 17. Juli nicht hintergeht. Die Sonne, die sich in den Wellen des hellvioletten Meeres verdeckt, verursacht, dass der Himmel in allen Farben schillert. Die schönsten Sonnenuntergänge kann man im August observieren. Die Inseln locken seit langem die Fischer,

Droga Lofast wije się nad fiordami, prowadzi przez mosty i podwodne tunele Der Lofast-Weg schlägt sich über den Fjorde; er führt durch die Brücke und Unterwassertunnels

rorbuer. Drewniane, pomalowane czerwoną farbą bydynki stoją na palach zawieszone niemal nad samą wodą.

SMAKI LOFOTÓW >> Wody Atlantyku, ale także Vestfjorden, który oddziela wyspy od stałego lądu oferują w dorosłe. Te suszone w arktycznym wietrze (*tørrfisk – sztokfisze*) są głównym towarem eksportowym. Wczesnym latem w każdej miejscowości nad brzegiem morza zobaczymy charakterystycz-

die Künstler, die Kaufleute und die Reisenden an. Gegenwärtig lebt hier 25 000 Menschen. Die Hauptbeschäftigung der Inselbewohner ist die Fischerei. In der Insellandschaft dominieren die traditionellen Fischerhütten, die Rorbu genannt sind. Die rot bemalten Hütten sind auf den Pfählen gebaut und sind fast am Wasser aufgehängt.

GESCHMACK DER LOFOTEN >> Die Wässer des Arktis und auch die Wässer des Vest-Fjordes, der die Inselkette vom norwe-

R E K L A M A

Lofoty
Witamy w Eliassen Rorbuer

- Tradycyjne domki rybackie
- Wynajem łodzi i rowerów
- Kursy i konferencje
- Aktywny wypoczynek
- Restauracja Hamnøy Mat og Vinbu
- Hostel

Booking: Tel. (+47) 76 09 23 05, e-mail: rorbuer@online.no, www.rorbuer.no
Eliassen Rorbuer, Hamnøy, 8390 Reine

Lofoten – Willkommen in Eliassen Rorbuer www.rorbuer.no

Rekonstrukcja domu władcę – najważniejszy eksponat z Muzeum Wikingów w Borg / Die Rekonstruktion des Herrscherhauses – das wichtigste Exponat im Wiking-Museum in Borg

ne drewniane konstrukcje, na których suszą się stosey dorszy. Sztokfisze są podstawą słynnego dania *bacalao*. Kawałki ryb długo się moczy, a następnie gotuje z dodatkiem ziemniaków, pomidorów, cebuli i przypraw. Bardzo dobre bacalao serwują restauracje: Praestengbrygga w Kabelvåg, Børseren Spiseri i Bacalao w Svolvaer lub Brygga w wiosce Å. Typowo lofocką potrawą (tylko dla odważnych) jest *lutefisk*, czyli suszony dorsz poddany ługowaniu. Zwolennicy mniej przygodowej kuchni powinni posmakować: *sild* – marynat śledziowych serwowanych w różnych kompozycjach smakowych, *fiskekaker* – rybnych krolików mielonych czy *fiskeboller* – klopsów rybnych.

MALARSKIE MOTYWY >> Przez wieki wszelka działalność na Lofotach (głównie połowy) była zarezerwowana dla miesięcy zimowych. Dzisiaj najwięcej gości przybywa tu latem. Turystyka tworzy stosunkowo nowy rozdział w historii wysp.

Zwiedzanie Lofotów najczęściej zaczyna się od południowego wybrzeża wyspy Austvågøy, a konkretnie od miasta Svolvaer – najważniejszego portu pasażerskiego, rybackiego oraz głównego ośrodka handlowego wysp. Niewielka „stolica” archipelagu (cztery tysiące mieszkańców) rozpostarta malowniczo u podnóża wzgórza Svolvaergeita („Kozła ze Svolvaer”) jest także ośrodkiem sztuki. Na pobliskiej wyspie Svinøya w znanej galerii zgromadzono dzieła jednego z najślynniejszych malarzy Lofotów – Gunnara Berga.

Nie tylko piękno krajobrazu i sceny z życia mieszkańców inspirują artystów. Częstym motywem malarstwa jest również tradycyjna drewniana zabudowa. Starannie odrestaurowane domy z XIX w. można podziwiać w pobliskiej wiosce Kabelvåg, niegdyś największej, a dziś jednej z najładniejszych osad na wyspie. Dużą atrakcją turystyczną sąsiedniego Storvågan jest przybliżające historię rybołówstwa Muzeum Lofotów (Museum Nord). Kiedy już obejrzymy kolekcję łodzi oraz rezydencję

gerischen Festland trennt, sind reich an die Dorschen. Diese, die in dem arktischen Wind getrocknet wurden (es geht hier um die *Stockfische* – *Tørrfisk*), sind die Exportware. Im Frühsommer können wir in jedem Dorf am Meer die charakteristischen Holzkonstruktionen, wo sich die Stapel der Dorsche dörren, sehen. Die Stockfische sind der Hauptbestandteil der bekannten Speise – Bacalao. Man wässert die Fischstücke, und danach man kocht sie mit den Kartoffeln, Tomaten, Zwiebel und Gewürze. Ein guter Kabeljau ist in den folgenden Restaurants serviert: Praestengbrygga in Kabelvåg, Børseren Spiseri und Bacalao in Svolvaer oder Brygga im Dorf Å. Eine typische Lofoten-Speise, aber nur für die Draufgänger, ist Lutefisk – der getrocknete Laugendorsch. Die Liebhaber der nicht so risikoreichen Küche sollen Silk (die Heringsmarinade, die in vielen Geschmack-skombinationen serviert ist), Fiskekaker (die Fischfrikadelle) und Fiskeboller (die Fischklöße) kosten.

MALMOTIVE >> Früher war das Wirken verschiedner Art (vor allem aber die Fänge) nur für die Winterzeit vorbehalten. Heute am meisten Gäste kommen hier im Sommer an. Das Tourismus bilden ein relativ neues Kapitel in der Geschichte der Inseln. Man fängt die Besichtigung der Lofoten von der südlichen Küste der Austvågøy-Insel an, genau von der Svolvaer – Stadt, die der wichtigste Passagier- und Fischerhafen ist. Das ist auch Geschäftszentrum der Insel. Die kleine „Hauptstadt“ des Archipels (nur 4000 Bewohner), die malerisch am Fuße des Svolvaergeita-Berges liegt, ist auch ein Kunstmuseum. In einer Galerie, die sich auf der nahe gelegene Svinøya-Insel befindet, hat man die Kunstwerke von Gunnar Berg, der einer von den berühmten Malern der Lofoten ist, gesammelt.

Nicht nur die Schönheit der Landschaften und das Leben der Bewohner inspirieren die Künstler, aber auch die Holzbauung, die auch ein Malthema ist. Die genau restaurierten Häusern aus dem 19. Jahrhundert kann man in dem nahe gelegten Dorf bewundern. Es heißt Kabelvåg und einstmals war es das größte Dorf der Insel. Heute ist es

właściwia wioski, warto się wybrać do położonego w pobliżu akwarium, w którym pływają foki oraz ryby z Lofotów i Północnego Atlantyku.

WENECJA I DOM WIKINGÓW >> Aby zobaczyć niezwykle malowniczą i bardzo dobrze zachowaną osadę rybacką, wystarczy pojechać na południowo-zachodni kraniec wyspy Austvågøy. Do Henningsvaer prowadzi spektakularna trasa – tuż nad brzegiem fiordu – oraz dwa wąskie mosty. Wioska nazywana „Wenecja Północy” jest jednym z ulubionych motywów fotograficznych. Na zdjęciach często pojawiają się malownicze kanały oraz przystań. Działa tu także Glasshytta, czyli manufaktura szkła ozdobnego, w której nie tylko kupimy oryginalne wyroby, ale także nauczymy się sztuki dmuchania i zdobienia szkła.

Na sąsiedniej wyspie Vestvågøy w miejscowości Borg zrekonstruowano dom lokalnego władcę. Ten niezwykle okazały budynek z epoki wikingów (IX w.) jest najważniejszym eksponatem Lofot, czyli Muzeum Wikingów. Mieszkał w nim władcę wraz z żoną, dziećmi, służącymi, niewolnikami, a być może także z wojownikami. Przekraczając progi 80-metrowego drewnianego domostwa, poczujeśmy atmosferę sprzed wieków. Wokół panuje przyjemny półmrok. Olejowe lampy oświetlają rzeźbione kolumny, długie stoły, ławy i tron – wszystko z czasów wikingów. Usytuowany w centrum hall był miejscem kultu, a także obrad i bankietów. Dziś są w nim serwowane historyczne potrawy przygotowywane według oryginalnych przepisów.

Tradycyjne chaty rybackie, zwane rorbuer / Die traditionellen Fischhütte – „Rorbuer”

Fot. A. Kępska [2]

Wioska Reine na wyspie Moskenesoy / Das Dorf Reine auf der Moskenesøy Insel

am schönsten auf der ganzen Insel. Eine große Attraktion der Nebenstadt – Storvågan ist das Lofotenmuseum (Museum Nord), das die Fishereigeschichte näher bringt. Wenn wir schon die Schiff Kollektion und die Residenz der Dorfbesitzer gesehen haben, ist es auch bemerkenswert, das Aquarium mit den Seehunde und Fische aus die Lofoten und Nordatlantik zu besichtigen.

VENEDIG UND DAS WIKINGERHAUS >> An dem südwestlichen Rand der Austvågøy-Insel befindet sich ein ungewöhnliches und malerisches Fischerdorf, das in sehr gutem Zustand ist. Nach Henningsvaer führt ein spektakulärer Weg – direkt am Seeufer – und zwei enge Brücke. Das Dorf, das „Venedig des Nordes“ genannt wurde, ist einer von den Lieblingsmotive der Fotografen. Die malerischen Kanäle und die Anlegestelle sind am öftesten fotografiert. Hier funktioniert auch die Manufaktur des Schmuckglases (Glasshytta), wo man die originellen Produkte kaufen kann. Es ist hier auch möglich die Fähigkeiten der Glasbläserei und des Glasschmuck zu beherrschen.

Auf der Nachbarinsel – Vestvågøy – in Stadt Borg wurde das Haus des lokalen Herrschers rekonstruiert. Dieses prachtvolle Gebäude aus dem 9. Jahrhundert, also aus der so genannten Wiking-Epoche, ist das wichtigste Exponat in dem Wiking-Museum (Lofotr). Im diesem Haus lebte der Herrscher mit seiner Frau, Kinder, Diener, Sklaven und vielleicht auch mit den Kriegern. Direkt vor der Tür fühlen wir die besondere uralte Atmosphäre, die in dieser 80 Quadratmeter Behausung, herrscht. In dem Innenraum des Hauses herrscht der Halbdunkel. Die Öllampen beleuchten die handgeschnittenen Säulen, langen Tische, Bänke und den Thron. Alle Möbel stammen aus der Wiking-Zeiten. Das Vorzimmer, das im Zentrum des Hauses gelegt ist, war auch ein Kultstätte. Hier wurde auch gegessen und diskutiert. Heute man serviert in diesem Vorzimmer die traditionellen Speisen, die nach den originellen Kochrezepten vorbereitet sind. In den alten Wohnteil man webt, strickt, spinnt und färbt die Gewebe in Anlehnung an die

W dawnej części mieszkalnej tka się, dzierga, przedzie i farbuje tkaniny, wykorzystując metody i narzędzia znane wikingom. Na uwagę zasługuje ekspozycja prezentująca cenne przedmioty wydobyte podczas wykopalisk, m.in.: złote i srebrne ozdoby, frankońską ceramikę, szkło reńskie. Niedaleko muzeum znajduje się zrekonstruowana przystań, przy której cumuje kopią majestatycznej łodzi z Gokstad. Można nią wypływać w rejs i poczuć się jak na wyprawie drakkarem pod dowództwem dzielnych wojowników znad fiordów.

NA KRANIEC LOFOTÓW >> Ostatnią perłą w naszyjniku Lofotów jest wyspa Moskenesøy. Wydaje się dzika i niedostępna. Prosto z morza wyrastają spiczaste skały, u stóp których schowały się małe rybackie wioski. Nad widowiskowym Kirkefjorden przycupnęła osada rybacka Reine – ulubione miejsce malarzy, fotografów i miłośników górskiej wspinaczki.

Na zachodnim krańcu wyspy leży wioska o najkrótszej nazwie na świecie. Å – obowiązkowy punkt pobytu na Lofotach – jest bardzo mała i dlatego ciągle zatłoczona. Chętnie wyruszam stąd na górskie wędrówki, by z pobliskich wzgórz obserwować zmagania malstromu. Silnemu prądowi morskiemu twarzyszą gwałtowne wiry powstające między przylądkiem Lofotoden i wyspą Mosken. Surowa sceneria pobudza wyobraźnię i tworzy niezwykły klimat miejsca. Po ekscytującej górskiej wyprawie z przyjemnością wracam do małego centrum wioski Å na posiłek w restauracji Brygga. Za oknem stalowoszare morze, słyszać szalejący wiatr, a ja zajadam się pysznym, gorącym bacalao...

Wody wokół Lofotów obfitują w ryby / Die Gewässer um die Lofoten sind reich an Fischen

Fot. Elżbieta Kubica

Jak dojechać: samolotami linii Norwegian do Oslo na lotnisko Gardermoen. Następnie lot do Harstad/Narvik w Evenes. Bilet powrotny ok. 1200 zł; www.norwegian.com

Waluta: korona norweska
1 NOK = 0,50 PLN

Transport lokalny: dobre połączenia zapewniają autokary firmy Veolia; www.veolia-transport.no

Noclegi: duży wybór miejsc noclegowych o różnym standardzie – od schronisk młodzieżowych, gdzie nocleg kosztuje 300 NOK do hoteli za ponad 1600 NOK za dobę; www.hihostels.no

Zufahrt: mit den Flugzeugen (die Fluglinie Norwegian) nach Oslo (der Gardermoen-Flughafen). Danach der Flug nach Harstad/Narvik in Evenes. Das Ticket hin und zurück kostet etwa 1200 NOK; www.norwegian.com

Währung: die Norwegische Krone (NOK), 1NOK=0,50PLN

Lokaltransport: die Reisebusse sichern immer eine gute Verbindung; www.veolia-transport.no

Nachquartier: eine große Wahl der Nachquartier – von den Jugendherbergen, wo die Übernachtung 300 NOK kostet, bis den Hotels, wo die Kosten größer sind (1600 NOK); www.hihostels.no

www.lofottourist.com

Werkzeuge und Methoden, die den Wikinger bekannt waren. Die Ausstellung, die die wertvollen, während der Ausgrabungen gefundenen, Gegenstände (u.a. die Gold- und Silberschmuck, die Frankenkeramik und das rheinische Glas).

AM RANDE DER LOFOTEN >> Unweit des Museums befindet sich eine rekonstruierte Anlegestelle, wo die Kopie des majestatischen Schiffs aus Gokstad anlegt. Man kann mit diesem Schiff auf eine Fahrt gehen und sich wie auf Reisen mit dem legendären Drakkar-Schiff unter Führung der mutigen Fjordkrieger fühlen. Die Moskenesøy-Insel ist das letzte Kettenglied in der Perlenkette der Lofoten. Sie erscheint wild und unerreichbar. Direkt aus dem Meer entstehen die Spitzfelsen. Am Fuße der Felsen liegen die kleinen Fischdörfer. Über dem schönen Kirke-Fjord liegt die Fischaussiedlung – Reine. Sie ist ein Lieblingsplatz der Maler, Fotografen und Liebhaber des Bergsteigens. Am westlichen Rande der Insel liegt ein Dorf, das die kürzeste Bezeichnung in der ganzen Welt hat. Es heißt Å und ist ein Hauptpunkt des Besichtigungsprogramms. Das Dorf ist sehr klein und überfüllt. Ich fange von hier meine Wanderungen sehr oft an. Aus den nahe gelegenen Anhöhen beobachte ich, wie der Moskstraumen kämpft. Dieser Meeresströmung begleiten die kräftigen Strudel, die zwischen dem Lofotoden-Kap und der Mosken-Insel entstehen. Die rauhe Szenerie regt die Vorstellungskraft an und bildet das ungewöhnliche Klima.

Nach dem aufreizenden Bergsteigen komme ich zum Zentrum des Å-Dorfes zurück mit einer Absicht, die Mahlzeit in Brygga-Restaurant zu essen. Hinter das Fenster wütet das stahlgraue Meer und der kräftige Meer... und ich schlemme der leckere und heiße Stockfisch.

Kościół inny niż wszystkie

KIRCHE WIE KEINE ANDERE

Dla wielu zwiedzanie kościołów nie jest zbyt interesującym zajęciem. Nie każdy przecież pasjonuje się sztuką sakralną lub historią. Są jednak miejsca, które odwiedzić warto. Do nich należy ewangelicki Kościół Pokoju w Świdnicy na Dolnym Śląsku. O tym zabytku śmiało można powiedzieć, że jest perłą architektury. Nikt dotychczas nie powtórzył rozwiązania konstrukcyjnego, jakie w XVII w. zaproponował architekt Albrecht von Saebisch. W 2001 r. budowla uznawana za największą drewnianą świątynię na świecie ze względu na unikalność została wpisana na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.

Latem Kościół Pokoju wraz z przylegającym terenem zmienia się w klimatyczne centrum kultury i sztuki. Zarówno turystów, jak i świdnickan przyciąga muzyka rozbrzmiewająca tu niemal każdego dnia. Muzyków magnetyzuje akustyka drewnianego barokowego wnętrza. Melomanów wabią Bach, Mozart, Haendel w najlepszym wykonaniu i niepowtarzalna scena towarzysząca koncertom.

Najważniejsze wydarzenia muzyczne w 2011 r.:

Festiwal Bachowski (23–31 lipca), Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans (23 września), kwadrans organowe (w każdą sobotę lipca i sierpnia o godz. 12), koncerty solistów Wrocławskiej Orkiestry Barokowej (3 czerwca, godz. 11.30), Akademia Śpiewu, Teatr Narodowy w Cottbus (2 lipca).

Informacje turystyczne: Od kwietnia do października kościół można zwiedzać w godz. 9–13 i 15–18, zimą należy umówić się telefonicznie.

Ceny biletów: 8 zł – normalny, 4 zł – ulgowy.

Viele Menschen finden Kirchenbesichtigung nicht besonders interessant. Nicht jeder begeistert sich für sakrale Kunst oder Geschichte. Es gibt allerdings solche Orte, die man einfach sehen soll. Zu diesen gehört die evangelische Friedenskirche in Świdnica in Niederschlesien. Dieses Denkmal kann man getrost als eine architektonische Perle bezeichnen. Bisher hat niemand die Konstruktionslösungen des genialen Architekten Albrecht von Saebisch vom 17. Jahrhundert wiederholt. Das Gebäude, als der höchste Holztempel der Welt bekannt, wurde wegen seiner Einzigartigkeit in die UNESCO-Liste des Kulturerbes der Welt aufgenommen.

Im Sommer wird die Friedenskirche und das umliegende Gebiet zu einem stimmungsvollen Kunst- und Kulturzentrum. Musik, die hier fast jeden Tag erklingt, lockt sowohl Touristen als auch Stadtbewohner an. Akustik des barocken Innenraumes bezaubert die Musiker. Bestens vorgetragene Musik von Bach, Mozart, Haendel und die beeindruckende Szenerie verführt die Musikliebhaber.

Musikveranstaltungen 2011

23.–31. Juli – Bachfestival, 23. September – das Internationale Festival Wratislavia Cantans, Juli – August (samstag um 12 Uhr) – Orgelviertelstunden, 3. Juni (11.30 Uhr) – Solistenkonzerte des Breslauer Barockorchesters, 2. Juli – Singakademie Cottbus e.V. am Staatstheater Cottbus. **Touristeninformation:** von April bis Oktober kann man die Friedenskirche von 9–13 Uhr und von 15–18 Uhr besichtigen, im Winter – nach vorheriger telefonischer Absprache. **Ticketpreise:** normal – 8 PLN, ermäßigt – 4 PLN

www.kosciolpokoju.pl

Balony i rock

LUFTBALLONE UND ROCK

Długi majowy weekend w Krośnie zapowiada się niezwykle emocjonująco. Rano popisy zawodowych baloniarzy i podniebne akrobacje samolotowe, wieczorem – energetyczna muzyka oraz pokazy balonów po zachodzie sołońca.

Iwona Potęga

Przygotowania do startu balonu / Auftrieb zur Luftfahrt

W pierwszy weekend maja w niebo nad Krosem wzbiją się ok. 40 balonów na ogrzane powietrze z kraju i zagranicy. Uczestnicy międzynarodowych Górskich Zawodów Balonowych będą się zmagać w wielu sportowych konkurencjach. Najwięcej emocji zarówno wśród zawodników, jak i widzów wzbudza zadanie polegające na dotarciu jak najbliżej wyznaczonego celu. Aby osiągnąć sukces, należy nie tylko regulować wysokość, ale także wyszukiwać na różnych pułapach korytarzy powietrznych, które pchną balon w odpowiednią stronę. Nie jest to wcale proste. Ze względu na specyficzne ukształtowanie terenu na Podkarpaciu występują bardzo silne wiatry i ruchy powietrza. Balon ważący ok. 400 kg lawiruje. Raz jest przy samej ziemi, a za chwilę wysoko w chmurach. Załogi muszą się wykazać stalowymi nerwami i świetnym przygotowaniem.

BALONY I ROCK >> Górskie Zawody Balonowe odbywają się w pierwszy weekend maja na krośnieńskim lotnisku. Tegoroczna dwunasta edycja, wzorem poprzednich, zamieni się w wielką balonową fiestę. Imprezę uświetnią pokazy przygotowane przez różne sekcje aeroklubu, m.in. spadochroniarskie, szybowcowe, paralotniarskie, lotnicze. W programie są też podniebne akrobacje sekcji modelarskiej. Z myślą o fanach lotnictwa przygotowano ciekawe wystawy modeli latających oraz sprzęt lotniczego. Każdy, kto marzy o podbojach przestworzy,

Fot. W. Turk, M. Ryman

Das lange Mai-Wochenende in Krosno scheint sehr interessant veranstaltet zu sein. Am Morgen kann man sich die Kunst der Berufsballonfliegern und Kunststücken von anderen Fliegern ansehen. Am Abend erklingt energetische Musik.

Ab 29. April bis 2. Mai werden etwa 40 Polnische und ausländische Heißluftballone in die Luft fliegen. Die Teilnehmer von dem Internationalen Ballon-Bergwettbewerb werden sich in vielen sportlichen Konkurrenzen miteinander messen. Die Konkurrenz, die darauf beruht, so nah wie nur möglich an einem festbelegten Ort zu landen, erweckt sowohl in den Wettbewerbern als auch in dem Publikum die kräftigsten Emotionen aus. Um das Ziel zu erreichen, muss man nicht nur die Höhe kontrollieren, sondern auch Luftflüre auf verschiedenen Höhen aussuchen, die den Ballon in die richtige Richtung schieben werden. Und das ist keinesfalls ein Kinderspiel. Aufgrund der spezifischen Geländegestaltung in der Podkarpackie-Region gibt es hier sehr kräftige Winde und Luftbewegungen. Ein Ballon, der 400 kg wiegt, muss zwischen den Hindernissen ausweichen. Einmal ist er ganz bodennah, eine Weile später ist er hoch inmitten der Wolken. Die Mannschaften müssen Nerven wie Drahtseile haben und perfekte Vorbereitung beweisen.

BALLONE UND ROCK >> Der Ballon Bergwettbewerb findet an dem ersten Wochenende Mais statt, immer in den Örtlichkeiten von dem Podkarpacki Aero Club in Krosno. Dieses Jahr ist es der zwölften Wettbewerb und, wie früher,

Zawody uświetnią pokazy lotnicze
Dem Wettbewerb werden die Air Shows Glanz verleihen

29.04-2.05.2011

Balony nad Krosnem

wird es zu einer großen Ballonfestlichkeit. Das Ereignis wird durch verschiedene Präsentationen von den einzelnen Abteilen des Aero Clubs bereichert, unter anderem Fallschirmspringer, Gleitflugzeuge, Gleitschirme und Flugsport. Das Programm umfasst außerdem Kunstflüge des Modellabteilung. Interessante Ausstellungen von fliegenden Modellen und der Flugausstattung wurden ebenfalls vorbereitet. Jeder, der von einer Karriere in der Luft träumt, kann einen touristischen Flug über die Stadt machen. Da kann er zwischen vielen Maschinen wählen: cesna 150, wilga, an-2. Viele bekannte Bands werden für die Teilnehmer des Picknicks auf dem Flughafengelände spielen: Happysad, Arka Noego, Eleni, Anna Wyszkoni.

Ein Tag später wird das Rock Oil Festival stattfinden (30. April und 2. Mai). Die Veranstalter versprechen, dass es sowohl was zum Hören als auch zum Tanzen geben wird. Kräftige Klänge und energetische Stücke werden nicht nur Rock&Roll Fans anziehen, sondern auch Alle, die einen guten Spaß suchen. Acht Bands aus der grenzenden Region werden auf der Bühne in Krosno auftreten und die Jury wird den Besten daraus wählen. Die Sieger werden als support vor dem Star des Abends spielen dürfen.

może odbyć lot widokowy na miastem. Do wyboru wiele różnych maszyn: cesna 150, wilga, an-2. Dla uczestników balonowego pikniku na płycie lotniska zagrają m.in.: Arka Noego, Happysad, Eleni, Anna Wyszkoni.

Zaledwie dzień później po raz pierwszy wystartuje Rock Oil Festival (30 kwietnia i 2 maja). Organizatorzy zapowiadają, że będzie i czego posłuchać, i przy czym potaćzyć. Mocne brzmienie oraz energetyczne utwory przyciągną nie tylko miłośników rock'n'rolla, ale także wszystkich poszukujących dobrej zabawy. Na krośnieńskiej scenie wystąpi osiem zespołów z regionu pogranicza, spośród których jury wybierze najlepszych. Laureaci zagrają jako support przed gwiazdą koncertu finałowego.

Dojazd: samochodem – drogą nr 28 (Zator – Medyka) oraz E371 (przebiega w odległości 5 km od miasta)

Urząd Miasta Krosna, ul. Lwowska 28 a, www.krosno.pl

Fundacja Otwartych Serc im. B. Nykiel-Ostrowskiej, ul. Staszica 6, www.fundacja.otwartychserc.org

Aeroklub Podkarpacki w Krośnie, ul. Żwirki i Wigury 9 www.aeroklub-podkarpacki.pl

Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, ul. Kolejowa 1, www.rckp.krosno.pl

Punkt Informacji Turystycznej, ul. Rynek 5 tel. 13 43 27 707 e-mail: pikt@muzeumzemiosla.pl

www.balonynadkrosnem.pl

Fot. archiwum UM Krosno

Zufahrt mit dem Auto: Autostraße 28 (Zator – Medyka) und E371 (es verläuft 5 km von der Stadt)

Krosno Bürgermeisterei Krosno, Lwowska Straße 28 a, www.krosno.pl
B. Nykiel-Ostrowska Öffene Herz Stiftung, Staszica Straße 6, www.fundacja.otwartychserc.org

Podkarpacki Aero Club in Krosno, Żwirki i Wigury Straße 9 www.aeroklub-podkarpacki.pl

Regionales Zentrum für Kulturen der Grenzgebiete, Kolejowa Straße 1, www.rckp.krosno.pl

Touristeninformation, Rynek Straße 5 tel. 13 43 27 707 e-mail: pikt@muzeumzemiosla.pl

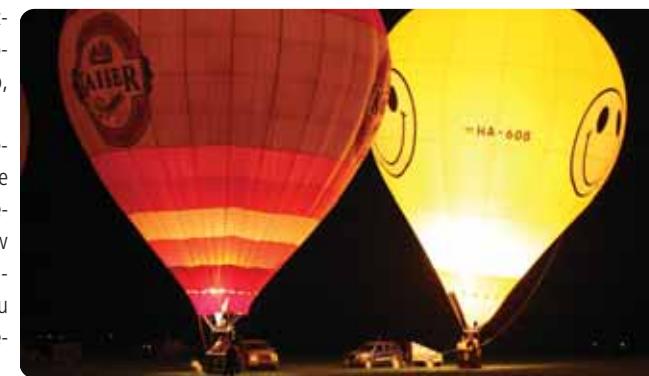

Zapraszamy do Bruntál

WILLKOMMEN IN BRUNTÁL

Bruntál leży w północniewschodniej części Republiki Czeskiej, w jednym z najpiękniejszych regionów turystycznych Jeseníky, rozpościerającym się w Sudetach Wschodnich. W tym niewielkim (17 tys. mieszkańców) i malowniczym miasteczku każdy turysta znajdzie coś dla siebie i to niezależnie od pory roku. Błogi odpoczynek oferują: sauna, jedna z najlepszych w Czechach, oraz nowoczesne wellnesscentrum.

Bruntál liegt im Nordosten der Tschechischen Republik, in Jeseníky, einer der schönsten Touristenregionen in den Ostsudeten. In dieser malerischen Kleinstadt mit 17.000 Einwohnern findet jeder Reisende zu jeder Jahreszeit etwas für sich. Den Besuchern stehen eine Sauna, eine der besten in Tschechien, und ein Wellness-Zentrum zur Verfügung..

ZIMĄ >> Na narciarzy biegowych czekają dobrze utrzymane trasy biegowe w okolicy miasta. Tym, którzy na nartach wolą szusować po stokach, zapraszają położone w pobliżu ośrodki narciarskie – Kralov (12 km) i Pradziad (24 km). Na szczytnej najwyższej góry Moraw (Pradziad ma 1491 m. npm) śnieg się zalega obficie do poczatku maja. Zaledwie 18 km od Bruntálu znajduje się Studzienka Karola (Karlová Studánka) – uzdrowisko słynące z żelazistej szczawiny i najzdrowszego powietrza w Czechach.

LATEM >> Oferta wakacyjna jest również bogata – można wędrować po górach, ciesząc oczy pięknymi widokami (Uhlířský vrch, Velký Roudný, Rejvíz, Petrovy kameny, Dlouhé Stráně) i wodospady: Bílé Opavy, Velký Kotel), wędkować i uprawiać sporty wodne.

Bruntál i jego okolice przyjmą Was z otwartymi ramionami i z uroczą. Będziecie do nas wracać z radością.

IM WINTER >> Auf Skiläufer warten gut vorbereitete Skipisten in der Stadtumgebung. Die Wintersportzentren Kralov (12 km) und Praded (24 km) sind ein ausgezeichnetes Skigebiet für Abfahrtsskifahrer. An den Hängen des Praded, des höchsten Berges von Mährisch-Schlesien (1.491 m ü.d.M.) liegt eine dicke Schneedecke bis Anfang Mai. Kaum 18 km von Bruntál entfernt liegt der Luftkurort Karlova Studánka, der für seine eisenhaltigen Heilquellen und die gesündeste Luft in Tschechien bekannt ist.

IM SOMMER >> Das Angebot ist sehr abwechslungsreich und umfasst Bergwanderungen, wo Sie wunderschöne Berglandschaften (Uhlířský vrch, Velký Roudný, Rejvíz, Petrovy kameny, Dlouhé Stráně) und Wasserfälle (Bílé Opavy, Velký Kotel) bewundern können, Angeln und verschiedene Wassersportdisziplinen.

Besuchen Sie Bruntál und lassen Sie sich bezaubern von der Stadt und ihrer Umgebung. Sie werden gerne hierher wieder kommen.

Pałac Staniszów

wyjątkowe miejsce

Mieczysław Motyliński

DAS SCHLOSS STONSDORF – EIN EINZIGARTIGER ORT

Pałac w Staniszowie Górnym jest jednym z urokliwych miejsc jeleniogórskiej Doliny Pałaców i Ogrodów. Barokowa rezydencja położona w pięknym ogrodzie w stylu angielskim wita nas przytulnym salonikiem recepcyjnym. Dalej zapraszają dwie jadalnie z aneksem bibliotecznym ogrzewane oryginalnymi kominkami. Zachowane stare kamienne i drewniane posadzki, boazerie i sklepienia (wydobyte spod warstw olejnych farb i wykładzin nałożonych w okresie powojennym) przenoszą nas w arystokratyczny świat XIX w.

Obecni gospodarze pieczętowicie odtworzyli historyczne wnętrza, wyposażając je w zabytkowe meble, obrazy, zastawę, dbając o najdrobniejsze szczegóły. Każdy pokój hotelowy ma swój indywidualny wystrój i klimat. Rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w Staniszowie jest życiową pasją Agaty i Wałcowa Dzidów. Towarzyszący nam wraz z dziećmi właściwie, nienaganne maniery personelu i doskonała kuchnia tworzą prawdziwie rodzinną atmosferę tego miejsca.

Pałac w Staniszowie jest również centrum kultury pielegnującym tradycję i zwyczaje Dolnego Śląska. Utworzona w 2004 r. Fundacja Forum Staniszów dba o zachowanie i prezentowanie dorobku kulturalnego z okresu przedwojennego, jak również wspiera artystów współczesnych z tego regionu. W pałacowej oranżeriach działa galeria sztuki prezentująca dzieła współczesnych twórców Kotliny Jeleniogórskiej. Od 2006 r. są organizowane festiwale Muzykalia Staniszowskie. Każdy koncert w ramach festiwalu jest dużym wydarzeniem artystycznym, wspaniale komponującym się z tym niezwykłym otoczeniem.

Fot. M. Koprowski

Das Schloss in Oberstonsdorf gilt als einer der schönsten Orte im Hirschberger Tal der Schlösser und Gärten. Die im Barockstil errichtete Residenz, vom englischen Landschaftspark umgeben, bezaubert bereits beim Betreten der gemütlichen Empfangshalle. Weiter gelangt man in zwei Restaurträume mit original erhaltenen Kaminen, in einem Restaurantraum gibt es eine kleine Bibliothek. Dank der alten steinernen Fußböden, Parkettböden, Täfelungen und historischen Gewölbedecken, wird man in die Welt der Adeligen des 19. Jahrhunderts versetzt.

Den jetzigen Besitzern ist es gelungen, den historischen Charakter der Innenräume wiederherzustellen, indem passendes Mobiliar, Gemälde und Tafelservice zusammen-gestellt wurden. Alles mit Liebe zum Detail. Jedes Hotel-zimmer ist sehr individuell eingerichtet und hat so eine besondere

Atmosphäre. Die Revitalisierung der Park- und Schlossanlage in Stonsdorf ist das Ziel und die größte Leidenschaft von Agata und Waclaw Dzida geworden. Für die richtige familiäre Atmosphäre dieses Hauses sorgen die Besitzer samt ihren Kindern, einwandfreies Benehmen des Personals und hervorragende Küche.

Das Schloss Stonsdorf ist etwas mehr als nur ein Baudenkmal. Es ist ein Kulturzentrum, in dem niederschlesische Traditionen und Bräuche gepflegt werden. Die im Jahre 2004 gegründete Stiftung Forum Stonsdorf präsentiert das Kulturgut dieser Region aus der Vorkriegszeit und fördert zeitgenössische Kunst. In der Schlossrangerie werden die Werke der mit dem Hirschberger Tal verbundenen Künstler ausgestellt. Seit 2006 findet das Festival "Musikalien aus Stonsdorf" statt. Jedes Konzert ist ein großes Kunstreignis, das im Einklang mit diesem einzigartigen Ambiente steht.

Pałac Staniszów

Romantyczny hotel w jednym z piękniejszych barokowych założeń pałacowo-parkowych na Dolnym Śląsku. Pieczętowicie odrestaurowane wnętrza dawnej siedziby arystokratycznej, angielski park krajobrazowy z alejami spacerowymi i stawami, indywidualny wystrój pokoi hotelowych, wykwintna kuchnia i ciepła, rodzinna atmosfera to cechy wyróżniające hotel Pałac Staniszów. Obiekt uznany przez konserwatorów zabytków za jeden z najlepiej odrestaurowanych pałaców w Polsce jest laureatem wielu prestiżowych nagród.

Pałac Staniszów usytuowany niedaleko Jeleniej Góry (ok. 6 km) i w bezpośrednim sąsiedztwie górskich kurortów (Karpacz, Szklarska Poręba) jest doskonałym miejscem na wypoczynek oraz zwiedzanie atrakcji Kotliny Jeleniogórskiej.

Do dyspozycji naszych gości oddajemy:

- 30 stylowych pokoi dwuosobowych oraz 4 apartamenty;
- reprezentacyjną Salę Balową i dwie sale restauracyjne, przytulne pomieszczenia baru i kawiarni oraz doskonale wyposażoną piwnicę winną;
- jeden z najstarszych i najpiękniejszych angielskich parków krajobrazowych.

Das romantische Hotel Schloss Stonsdorf gilt als eine der schönsten im Barockstil errichteten Park- und Schlossanlagen Niederschlesiens. Die sorgfältig sanierten Räume des ehemaligen Fürstensitzes, der englische Landschaftspark mit seinen Alleen und Teichen, die individuell eingerichteten Zimmer, die gehobene Küche und die familiäre Atmosphäre sind heutzutage für das Hotel Schloss Stonsdorf kennzeichnend. Das Schloss wurde von den Denkmalpflegern als das am besten sanierte Schloss in ganz Polen anerkannt. Es wurde mit mehreren Prestige-Preisen ausgezeichnet.

Das Schloss Stonsdorf liegt sehr günstig, in der Nähe von bekannten Bergorten Krummhübel / Karpacz und Schreiberhau / Szklarska Poręba und ist nur 6 Kilometer von Hirschberg / Jelenia Góra entfernt. Dank seiner günstigen Lage bietet das Schloss den idealen Erholungsort und Ausgangspunkt zur Besichtigung der Sehenswürdigkeiten im Hirschberger Tal.

Unsere Gäste stehen zur Verfügung:

- 30 stilvoll eingerichtete Doppelzimmer und 4 Appartements;
- ein repräsentativer Festsaal und zwei Restaurantsäle, eine gemütliche Bar, ein behagliches Café und ein gut bestückter Weinkeller;
- einer der ältesten und schönsten englischen Landschaftsparks.

Restauracja Bacówka

Restaurant Bacówka

Elżbieta Wójcik

34-460 Szczawnica, ul. Biała Woda 1

tel 018 2622192, fax 018 2622192 lub 018 2620231, kom. 607 16 76 78

e-mail:bacowkajaworki@nrs.pl

www.bacowkajaworki.nrs.pl

Serdecznie zapraszamy do restauracji
Bacówka w Szczawnicy-Jaworkach.

Słowo „bacówka” w gwarze
podhalańskiej oznacza budynek
wzniesiony na górskich halach,
w którym mieszkają baca wraz
z juhasami (góralscy pasterze) podczas
wielomiesięcznego wypasu owiec.
Bacówki otoczone setkami pasących się
owiec są charakterystycznym
elementem pejzażu jaworzańskich hal.

Herzlich Willkommen im Restaurant
Bacówka in Szczawnica–Jaworki!

Das Wort “bacówka” bedeutet
in der Mundart von Podhale eine auf
Bergweiden errichtete Schäferhütte,
in der der Baca – Schafhirt mit den Juhas
– den Schäfergehilfen während
des monatelangen Schafweidens wohnen.
Die mit Hunderten von weidenden
Schafen umgebenen Schäferhütten
sind das Wahrzeichen der Landschaft
um Jaworki.

www.bacowkajaworki.nrs.pl

Iwona Potęga

Szczawnica

Królowa polskich wód

SZCZAWNICA – NUMMER 1 UNTER POLNISCHEN KURBÄDERN

Otoczona lasami Szczawnica od ponad 200 lat przyjmuje kuracjuszy, którzy z powodzeniem leczą tu choroby dróg oddechowych, moczowych, przewodu pokarmowego oraz narządów ruchu. Specyficzny mikroklimat, kwaśne wody mineralne, a także doskonała infrastruktura turystyczna decydują o walorach tego uzdrowiska. Na gości czekają miejsca noclegowe o zróżnicowanym standardzie – zarówno apartamenty w sanatoriach, hotelach, pensjonatach, willach, ośrodkach wypoczynkowych i domach wczasowych, jak i pokoje w kwaterach prywatnych, schroniskach oraz pola namiotowe. Zimą do białego szaleństwa na okolicznych stokach zachęcają wyciągi na Palenicy i w Jaworkach. Latem atrakcją nr 1 jest spływ łodziami flisackimi przełomem Dunajca. Szczawnica, położona na pograniczu Pienin i Beskidu Sądeckiego, jest świetnym punktem wypadowym na szlaki (piesze, konne, rowerowe). Można stąd wyruszyć zarówno w Beskid Sądecki, na Przehybę, jak i w Pieniny rozsławione Trzema Koronami, Sokolicą, Wysoką i wąwozem Homole. Liczne szlaki prowadzą na Słowację, umożliwiając poznawanie atrakcji turystycznych południowych sąsiadów.

Das von Wäldern umgebene Szczawnica nimmt seit über 200 Jahren Kurgäste auf, die hier mit Erfolg Atemwege- und Harnwegekrankheiten, Beschwerden des Verdauungssystems und des Bewegungsapparats heilen. Das spezifische Mikroklima, das saure Mineralwasser sowie ausgebauten touristischen Infrastrukturen sind die bekanntesten Vorteile des Kurortes. Die Kurgäste können unter Unterkünften verschiedener Standards wählen – zur Verfügung stehen Hotel-, Sanatorien- und Pensionszimmer, Ferienhäuser und Ferienwohnungen sowie Privatzimmer, Jugendherbergen und Campingplätze. Im Winter bieten Skilifte in nahe liegendem Palenica und Jaworki unbegrenzten Skigenuss. Im Sommer sind Floßtouren im Durchbruchstal des Dunajec das Highlight.

Das im Grenzland der Pieninen und des Beskid Sądecki gelegene Szczawnica ist ausgezeichneter Ausgangspunkt für Wanderungen, Reit- und Fahrradtouren. Hier kann man sich auf den Weg ins Beskid Sądecki auf den Gipfel Przehyba oder in die Pieninen auf das berühmte Kornenberg, auf Sokolica, Wysoka und in die Schlucht Homole machen. Viele Routen führen in die Slowakei, deren breites Wandertarangebot auch erkundenswert ist.

www.szczawnica.pl, www.szczawnica.eu

Jest taka krajina

Beskidzki krajobraz, zabytki architektury i atmosfera jak u Pana Boga za piecem. Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Krajina” zaprasza do wyjątkowo urokliwego zakątka.

Osiem podbeskidzkich gmin: Brenna, Zebrzydowice, Hażlach, Strumień, Chybie, Dębowiec, Skoczów i Goleszów można przemierzyć w ciągu jednego weekendu rowerem. Podczas wyprawy wielokrotnie będziemy się zatrzymywać, by zobaczyć z bliska interesujące miejsca i uczestniczyć w ciekawych imprezach organizowanych przez LGD „Cieszyńska Krajina”.

Bramą do Beskidu Śląskiego otwiera Skoczów, czyli jak pisał Długosz, pierwsze miasto nad Wisłą, licząc od jej źródeł. Gminę przecina kilka szlaków spacerowych, z których jeden wiedzie na zwieńczone papieskim krzyżem wzgórze Kaplicówka. Inną trasą nosi imię św. Jana Sarkandra i łączy miejsca związane z życiem świętego.

ARTYSTYCZNIE I LUDOWO >> W Brennej uwagę zwraca stara górska chata, tzw. dworek myśliwski Kończakówka, która wygląda, jakby była żywcem wyjęta z Tyrolu. Do postoju w pobliskich Górkach Małych zachęca Chlebowa Chata. W tym budynku dowiemy się, jak powstaje chleb, skąd się bierze miód, a także samodzielnie zmielimy zboże na żarnach i upieczemy podpłomyki. W pobliskich Górkach Wielkich znajduje się muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej. Dom pisarki jest przyjazny malarzom i rzeźbiarzom; między 19 a 25 czerwca odbędzie się w nim Artystyczne Lato u Kossaków. W gminie są organizowane również inne imprezy, jak np. Przegląd Wiejskich Zespołów Folklorystycznych lub Noc Świętojańska.

WŚRÓD ZABYTKÓW >> Wizytówką pobliskiej gminy Zebrzydowice jest renesansowy pałac w Kończycach Małych. W zabytkowych wnętrzach urządzono Izbę Regionalną Wsi Cieszyńskiej oraz karczmę, na życzenie są organizowane pokazy walk rycerskich. W pałacu działa jedna ze scen Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Wokalnej „Viva il Canto”. Ciekawe wy-

Joanna Stachowiak

DA GIBT'S EIN LAND

Rynek w Skoczów / Der Marktplatz in Skoczów

Die Landschaft der Beskiden, die Denkmäler der Architektur und eine gemütliche Atmosphäre wie in dem Polnischen Sprichwort „u Pana Boga za piecem“ (wie beim Gott hinter dem Ofen). Die Lokale Aktionsgruppe „Cieszyńska Krajina“ (Teschen Land) lädt zur außergewöhnlich reizvollen Örtlichkeit.

Man kann acht Gemeinden in Podbeskidzie (Brenna, Zebrzydowice, Hażlach, Strumień, Chybie, Dębowiec, Skoczów und Goleszów) mit dem Fahrrad während einer Wochenende besichtigen. In diesen Ausflügen wird man sicherlich sehr oft anhalten, um näher an den interessanten Orten zu kommen und an vielen interessanten Ereignissen, die von der LAG „Cieszyńska Krajina“ organisiert werden sind, teilzunehmen. An dem Tor zu Beskid Śląski steht Skoczów und wie Jan Długosz, der polnische Chronist, geschrieben hatte, es ist der erste Stadt an der Weichsel, von ihren Quellen gesehen. Einige Wanderwege schneiden die Gemeinde durch – eine von diesen führt zu dem Hügel Kaplicówka, auf dem ein Kreuz steht, das von dem Papst aufgestellt wurde. Eine andere Straße trägt den Namen des Heiligen Jan Sarkander und verbindet die Orte, die mit seiner Lebensgeschichte verbunden sind.

ARTISTISCH UND VÖLKISCH >> In Brenna wird die Aufmerksamkeit von einer alten Berghütte erweckt, die so gen. Kończakówka Jagdhäuschen, das so sieht aus, als ob es direkt aus dem Tirol rausgenommen worden wäre. Die Chlebowa Chata (Brothaus) fördert das Aufenthalt in dem nahen Dorf Górkę Małe. In diesem Gebäude kann man erfahren wie Brot gemacht wird, wovon man Honig bekommt. Es ist auch möglich allein Weizen zu mahlen um sein eigenes Podpłomyk (Fladengebäck) zu backen. In dem Dorf Górkę Wielkie, das ganz in der Nähe liegt, befindet sich das Museum von Zofia Kossak-Szatkowska. Das Haus der Schriftstellerin ist ein Zufluchtsort für Maler und Bildhauer; ab dem 19. bis zum 25. Juni wird da das Festival Artistischer Sommer bei den Kossaks stattfinden. Andere

Foto: D. Jelenko

darzenia kulturalne odbywają się również w XVI-wiecznym zamku w Zebrzydowicach. Stara architektura cieszy oko także w gminie Strumień. Pocznając od strumieńskiego rynku, na którym stoi ratusz z 1628 r. (najstarszy w woj. śląskim), niemal w każdej miejscowości odnajdziemy zabytkowe kamienice i kapliczki. W Pruchnej wznosi się Zameczek Komory Cieszyńskie, który gościł w swych murach m.in. Ignacego Mościckiego i Kazimierza Sosnowskiego. Na odpoczynek podczas zwiedzania najlepiej zatrzymać się w 300-letnim parku dworskim w Drogomyślu.

NA SPORTOWO >> Gminę Hażlach można z powodzeniem nazwać „rowerową“. Przebiega bowiem przez nią polsko-czeski Szlak Zamków nad Piętrówką, kilka transgranicznych ścieżek, a także Tandemowa Trasa Rowerowa dla Osób Niewidomych i Niedowidzących. Na dwóch kółkach wśród łąk i lasów z łatwością dotrzemy do Kończyc Wielkich, gdzie wznoszą się pałac, kościół i stara kapliczka. Rosną tam kilkusetletnie dęby nazwane imionami książąt piastowskich. „Mieszko“ ma 750 lat und ist das älteste dębem na Śląsku!

Na sportowo żyje także gmina Goleszów. W jej wsiach odbywają się m.in.: Ratuszowy Rajd Rowerowy i bieg uliczny „O Złoty Dzięgiel“. Na przejażdżkę rowerową lub spacer warto się wybrać do rezerwatu Zadni Gaj w wyróbisku kamieniołomu Pod Księzcem. Najodpowiedniejszym miejscem na podreperowanie zdrowia i urody jest Dębowiec. Występujące tu bogate w jodę i brom wody solankowe leczą różne schorzenia, zwalczają stres i podobno opóźniają starzenie.

Wszystkie miejscowości oferują szereg atrakcji – zabytków i osobliwości przyrody. Co jedna, to ciekawsza... Można się o tym przekonać 1 lipca 2011, podczas święta LGD „Cieszyńskiej Krajiny“, wówczas na skoczowskim rynku lokalni artyści i rzemieślnicy zaprezentują swoje wyroby.

kulturelle Ereignisse werden auch in der Gemeinde organisiert, unter anderem ein Festival von Dörflichen Folkbands und der Iwan Kupala

UNTER DENKMÄLEN >> Die Visitenkarte der Gemeinde ist das Renaissanceschloss in Kończyce Małe in der Nähe von Zebrzydowice. Die Bezirkskammer der Cieszyń-Dörfer wurde in den alten Interieurs gesetzt, zusammen mit einer Taverne, wo auf Anfrage ritterliche Kämpfe aus dem Mittelalter gezeigt werden können. Eine der Bühnen des Internationalen Festivals für Vokalmusik "Viva il Canto" befindet sich in dem Palast. Interessante kulturelle Veranstaltungen finden auch in dem Schloss aus dem XVI. Jahrhundert in Zebrzydowice statt. Alte Architektur erfreut das Auge auch in der Strumień Gemeinde. Beginnend mit dem Marktplatz in Strumień, wo noch ein Rathaus aus dem Jahr 1628 steht (das älteste in der Śląsche Woivodschaft), fast in jeder Örtlichkeit gibt es historische Miethäuser und Kapellen. Man kann auch den Komora Cieszyńska Schloss in Pruchna besuchen, der unter anderem Ignacy Mościcki und Kazimierz Sosnowski gehostet hatte. Ein guter Platz zum Ausruhen während der Besichtigung ist der drei hundert Jahre alter Palastpark in Drogomyśl.

SPORTLICH >> Die Hażlach Gemeinde kann man ruhig als eine „Fahrradgemeinde“ beschreiben. Es wird überschritten von der polnisch-tschechischen Route, die Burgen auf dem Fluss Piętrówka umfasst, mehrere grenzüberschreitende Routen und auch die Tandem-Fahrrad-Route für die Blinden und Sehbehinderten. Auf zwei Räder erreicht man leicht Kończyce Wielkie, die zwischen den Ebenen und Wälde liegen und wo sich ein Palast, eine Kirche und eine Kapelle befinden. Hier gibt es auch alte Eichen, die nach den Prinzen aus der Herrscherdynastie der Piasten gennant worden sind. „Mieszko“ ist 750 Jahre alt und ist der älteste Eiche in Schlesien. Sportlich kann man der Zeit auch in der Goleszów Gemeinde verbringen – dort finden unter anderem das Rathaus Fahrrad Rennen und der Straßenlauf „O Złoty Dzięgiel“. Interessante Ziele für eine Radtour oder einen Spaziergang sind die Zadni Gaj Schutzgebiet und der Steinbruch Pod Księzcem. Der meist geeignete Ort die Gesundheit und Schönheit zu verbessern ist Dębowiec. Es gibt hier die jod- und bromreiche Salzgewässer, die verschiedenen Krankheiten heilen, Stress bewältigen und angeblich den Prozess der Alterung verspätet. Alle Städte haben zahlreiche Angebote zur Wahl – Sehenswürdigkeiten und Besonderheiten der Natur. Man kann sich selber am 1. Juli 2011 während des Fests LGD „Cieszyńska Krajina“ überzeugen lassen, wobei die einheimischen Künstler und Handwerker eigene Produkte anbieten werden. Tag.

Kościół św. Rocha w Zamarskach
Kirche des Heiligen Rochs in Zamarski

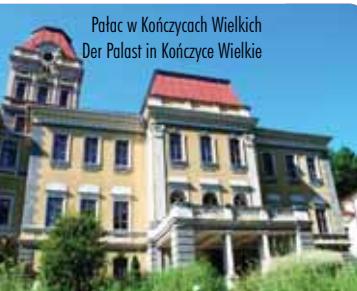
Park w Strumieniu/ Der Park in Strumień

Piknik „Cieszyńskiej Krajiny“
Ein Picknick von „Cieszyńska Krajina“

Zamek w Kończyce Małe
Das Schloss in Kończyce Małe

Pałac w Kończyce Wielkiej
Der Palast in Kończyce Wielkie

Aktywnie we Włocławku

Włocławek należy do grona „średniowiecznych perel” – najstarszych miast w Polsce, dzięki czemu szczyci się bogatą spuścizną kulturową.

Aktualna marka miasta doskonale łączy w sobie bogactwo przeszłości ze współczesnymi walorami krajobrazowymi, co jest zasługą malowniczego położenia nad Wisłą w otulinie rezerwatu Kulin. W tak sprzyjających warunkach mieszkańcy i turyści mają do wyboru wiele różnych form rekreacji. Wachlarz propozycji jest bardzo bogaty, są to:

■ wycieczki piesze, również nordic walking ■ wycieczki rowerowe ■ spływy kajakowe po Skrwi i Wiśle ■ żeglarstwo, windsurfing na Wiśle i Zalewie Włocławskim.

Ważną funkcję w upowszechnianiu aktywnego wypoczynku pełni Włocawska Informacja Turystyczna. Doskonale wypełnia zadania z zakresu promocji, również przez samodzielne realizację wielu imprez. Na stałe w miejscowości kalendarzu wydarzeń funkcjonują, odbywające się przez cały rok, rodzinne wycieczki rowerowe i spacerki z przewodnikiem, także po zaporze wodnej. W sezonie zimowym do wypoczynku na tonie natury zachęcają kuliği, a latem rejsy po Wiśle i wycieczki autokarowe. Wszystkie te propozycje umożliwiają poznawanie otaczającej przyrody, tradycji oraz przeszłości najbliższej.

Włocawska Informacja Turystyczna
Touristeninformation Włocławek
ul. Warszawska 11/13, 87-800 Włocławek
tel./faks: (+48) 54 411 27 57
e-mail: it@q4.pl

www.it.wloclawek.pl

VI Podlaskie Targi Turystyczne

18-20 marca 2011

- Podlaskie Spotkania z Podróżami
- "Piękny Wschód" - odkryj jak to blisko
- 19 marca 2011 - Dzień Białostocki
- wystawy fotograficzne, prezentacje multimedialne,
- występy artystyczne, pokazy kulinarnie, degustacje, konkursy

ORGANIZATOR:
Podlaska Regionalna
Organizacja Turystyczna
tel. 85 653 77 97
www.podlaskiet.pl

Aktiv in Włocławek

Włocławek gehört zu den "mittelalterlichen Perlen" – den ältesten Städten Polens. Daraus ergibt sich das große Kulturerbe der Stadt.

Heutige Marke der Stadt ist eine hervorragende Verbindung von reicher Vergangenheit und ausgezeichneten Landschaftswerten, welche der malerischen Lage an der Weichsel in der Nähe des Naturschutzgebiets Kulin zu verdanken sind.

Diese günstigen Verhältnisse schaffen unterschiedliche Aktivitätsmöglichkeiten für Stadtinwohner und Gäste. Die Angebotspalette ist sehr breit, unter anderem:

■ Wanderungen, auch in Form von Nordic Walking, ■ Fahrradtouren ■ Paddeltouren auf Skrwa und der Weichsel ■ Segeln, Windsurfing auf der Weichsel und dem Leslauer See.

Wichtigen Beitrag zur Popularisierung der aktiven Erholung leistet Touristeninformation von Włocławek. Sie erfüllt hervorragend Aufgaben im Bereich der Werbung, auch durch selbständige Organisation von mehreren Veranstaltungen. Im Veranstaltungskalender stehen, über das ganze Jahr stattfindende, Familien-Fahrradtouren und geführte Wanderungen, auch im Bereich des Staudamms, wobei die letzteren Bildungszwecke erfüllen. Im Winter sorgen Schlittenfahrten für Erholung in der Natur, im Sommer Schiffstouren auf der Weichsel und Busreisen. Alle diese Angebote erlauben uns, unser Wissen über die Natur zu vertiefen und sich mit der Tradition und Vergangenheit der nächsten Umgebung vertraut zu machen.

ul. Św. Piotra 8, 81-347 Gdynia, tel.: (+48 58) 760 58 00, faks: (+48 58) 760 58 58
hotton@hotton.pl, marketing@hotton.pl, www.hotton.pl

HOTTON

Hotton hotel to nowoczesny obiekt hotelowo - konferencyjny położony w Centrum Gdyni. Połączenie komfortu, nowoczesności i dobrej kuchni zadowolią gust każdego Gościa. To idealne miejsce dla osób przybywających w interesach oraz chcących wypocząć.

Hotel usytuowany jest na granicy portu, w sąsiedztwie głównej ulicy handlowej, niedaleko Skweru Kościuszki, przystani jachtowej i plaży miejskiej. Od 3 kondygnacji rozpościera się ciekawy widok na Zatokę Gdańską i Stocznię. Oferujemy 62 komfortowe pokoje, wyposażone w LCD, TV SAT, bezpłatny dostęp do Internetu.

Na Gości czekają atrakcje: Bowling Club z 3 torami i drink barem oraz rekreacja z mozaikową łazienką parową, sauną suchą i dużym jacuzzi.

W Restauracji Bucatti i Włoskiej Restauracji Calipso Szef Kuchni spełnia marzenia kulinarne.

Hotton Hotel is a modern hotel-conference venue compound located in Gdynia downtown. The blend of luxury, modern style and exquisite cuisine will satisfy each guest. This is an ideal venue for those travelling for business or pleasure.

The Hotel is situated in the harbour's direct vicinity, by the main shopping street, near Kościuszko Square, yacht marina and a public beach. Floors 3 and up have a magnificent view of the Gdańsk Bay and shipyard.

We offer 62 comfortable rooms with LCD, TV SAT and free internet access. Our guests are invited to use the Bowling Club drink bar, mosaic steam bath, dry sauna and jacuzzi.

Bucatti Restaurant and Calipso Italian restaurant will make your culinary dreams come true.

11. Międzynarodowe
Targi Turystyki
Opole - Rynek, 12-14 maja 2011
wstęp wolny

Egzotyczna plaża
w centrum miasta!

Goście specjalni:
Jarosław Kret
Aleksandra Kostka

tel. 77 453 09 06, www.profil.pl

Marcin Osman

Szczurzy raj

RATTENPARADIES

W świątyni Karni Mata w Radżastanie żyją tysiące szczurów. Można do nich podejść bez obawy, a nawet karmić z ręki. W kulturze europejskiej gryzonie te uznaje się za przenoszące zarazę szkodniki. Natomiast Hindusi widzą w nich stworzenia godne najwyższej czci.

W XIV w. w Radżastanie mieszkała mistyczka Karni Mata wiodąca pobożne i ascetyczne życie. Współplemieńcy uznaли ją za posiadającą nieludzką moc inkarnację (wcielenie) bogini zwycięstwa i mocy Durgii. Pewnego razu jeden z członków plemienia, z którego pochodziła Karni Mata, stra-

In dem Karni-Mata-Tempel in Rajasthan leben Tausende Ratten. Die Menschen können sich ihnen ohne Angst nähern und sie sogar aus der Hand füttern. In der europäischen Kultur geltendiese Nagetiere als pestübertragende Schädlinge. Für die Inder sind die Ratten heilige Tiere, die höchste Verehrung verdienen.

Im 14. Jh. lebte in Rajasthan die Mystikerin Karni Mata, die ein frommes und asketisches Leben führte. Für ihre Stammesgenossen war sie eine Verkörperung der Sieges- und Machtgöttin Durgia, die eine unmenschliche Kraft besaß. Eines Tages verlor ein Mitglied des Stammes von Karni Mata

Foto: M. Osman

ciążę. Zrozpaczony ojciec błagał mistyczkę o pomoc w przywróceniu życia potomka. Kobieta zwróciła się do bogiego Śmierci Yamy. Było jednak za późno, uwolniona dusza zdążyła się już odrodzić w kolejnym ciele. W gniewie Karni Mata rzuciła urok. Postanowiła, że nigdy więcej Yama nie będzie miał wpływu na los zmarłych członków jej plemienia. Dusze będą się odradzać w szczurach aż do czasu, gdy ponownie przejdą w ciała ludzi. W hinduizmie bowiem wszystkie żywego istoty, włącznie z boskimi, podlegają reinkarnacji, nieustannej wędrówce przypominającej kołownię narodzin i śmierci.

Karni Mata, chcąc zapewnić dobrą przyszłość swym współplemieńcom, odwiedziła w snach maharadżę Ganga Singh, prosząc go o wybudowanie świątyni. I tak oto na począ-

sein Kind. Der verzweifelte Vater bat die Mystikerin, seinen Sprößling ins Leben zurückzurufen. Die Frau wandte sich an den Todesgott Yama. Es war aber zu spät, die befreite Seele wurde bereits in einem neuen Körper wieder geboren. Karni Mata bekam einen Wutausbruch und behexte Yama. Sie beschloss, dass der Todesgott das Schicksal der Verstorbenen aus ihren Stamm nie wieder beeinflussen wird. Die Seelen werden als Ratten wieder geboren, bis sie in die Körper von Menschen übergehen. Im Hinduismus unterliegen alle Lebewesen, einschließlich Götter, der Reinkarnation, einer unaufhörlichen Seelenwanderung, die an den Kreis von Leben und Tod erinnert.

Karni Mata, die ihren Stammesgenossen eine gute Zukunft sichern wollte, besuchte Maharadscha Ganga Singh in seinen Träumen. Sie bat ihn, einen Tempel zu bauen. So ist Anfang des 20. Jh. im Herzen der Thar-Wüste ein imposanter Marmortempel entstanden, der der Rattengöttin Karni Mata gewidmet wurde. Der Tempel wurde von dem Maharadscha mit einer hohen Mauer umgeben, die eine unüberwindbare Barriere für Raubtiere sein sollte. Unter Marmorfliesen entstanden Labyrinthe von Gängen und Löchern.

UNTER AUFSICHT DER GÖTTIN >> Die Nagetiere fühlten sich hier schnell wie im Paradies. Tempelpriester befriedigen alle ihre Bedürfnisse. Man kann nie wissen, in welcher Ratte die Seele unseres Vaters oder Onkels lebt. Die Priester essen ohne Angst ihre Mahlzeit, an der die Tiere geknabbert haben. Trotzdem soll seit der Entstehung des Tempels keine Epidemie oder Pest ausgebrochen sein.

In der Tempelküche wird von Köchinnen das Essen für die Mitarbeiter und auch das Votivessen zubereitet. Die Frauen, in buntem Sari gekleidet, backen Chapatis (indisches Brot), kochen Dal (Linsensuppe) und bereiten Landu (Süßkugeln) zu. In der Küche man kann immer einer ausgehungerten Ratte begegnen. Obwohl sich die Köchinnen über die Anwesenheit der Ratten freuen, sind sie vorsichtig. Sie können nicht zulassen, dass einer der Tempelbewohner in den Topf mit kochender Suppe gerät. Das wäre eine große Tragödie.

Das wissen Pilger nur zu gut, die zahlreich den Tempel besuchen. Sie kommen aus allen Landesteilen hierher, um ihren in Rattenkörpern gefangenen Vorfahren die Ehre zu erwiesen, die Göttin Karni Mata um etwas zu bitten oder ihr für etwas zu danken. Frauen bitten um Hilfe für ihre Kinder, Soldaten wollen heil heimkehren.

WEISSES GLÜCK >> Alle bewegen sich hier vorsichtig. Ringsherum laufen Tausende Vierfüßer, so dass es leicht zu einem Unfall kommen kann. Ein Mord, auch wenn er nicht

Pielgrzymi przynoszą świętym szczurom dary – orzeszki i słodycze / Pilger bringen den heiligen Ratten Opfer dar: Nüsse und Süßigkeiten

ku XX w. w sercu pustyni Thar stanęła okazała marmurowa świątynia poświęcona bogini szczurów Karni Macie. Władca otoczył ją wysokim murem, barierą nie do przebycia dla drapieżników. Pod marmurowymi płytami powstały labirynty korytarzy i nory.

POD OKIEM BOGINI >> Gryzonie szybko poczuły się tu jak w raju. Świątynni kapłani zaspokajają ich wszystkie potrzeby. Nigdy nie wiadomo, w którym gryzoniu żyje dusza ojca lub stryja. Bez strachu jedzą posiłek napoczęty przez zwierzęta. Mimo to podobno od początku istnienia świątyni nie wybuchła tu żadna epidemia ani zaraza. Na zapleczu działa kuchnia, w której kucharki przygotowują posiłki dla pracowników i wotywne jedzenie. Kobiety ubrane w barwne sari pieką *ciapati* (indyjskie chlebki), przyrządzają *dal* (gęstą zupę z soczewicą) i słodkie kulki *landu*. W kuchni zawsze można spotkać jakiegoś wygłodniałego szczura. Kucharki, mimo że cieszą się z ich obecności, zachowują ostrożność. Nie mogą dopuścić, aby któryś z mieszkańców świątyni wpadł do gotującej się zupy. Byłaby to wielka tragedia.

Dobrze wiedzą o tym pielgrzymi tłumnie odwiedzający świątynię. Przybywają tu z najdalszych zakątków kraju, by oddać cześć przodkom uwieńzionym w szczurzych ciałach, prosić boginię Karni Matę lub za coś podziękować. Kobiety zabiegają

vorsätzlich begangen wurde, kann dem Täter viel Unglück bringen. Er kann jedoch seine Sünde wieder gut machen, wenn er dem Tempel eine Goldstatuette in der Größe des zertretenen Tieres darbringt. Ertönt aus einem düsteren Tempelwinkel ein enthusiastischer Schrei, heißt es, dass ein Pilger eine Albinoratte gesehen hat. Andere Menschen laufen dann sehr schnell zusammen. Sie wollen mit eigenen Augen eine Weiße Ratte sehen (es soll hier nur fünf solche Tiere geben). Diese Gestalt wird von Karni Mata selbst und ihren Verwandten angenommen. Eine Weiße Ratte gilt als Glückbringer wie vierblättriges Kleeblatt. Läuft sie über den menschlichen Fuß, ist das ein Zeugnis höchster Gnade.

MÖCHTEN SIE EINE NUSS? >> Ein mit Flachreliefs verziertes Tor führt in den Tempel. Am Torgiebel ist der Trisul, ein Metalldreizack installiert. Die Hindu-Tradition gebietet, vor dem Tor Schuhe auszuziehen. Die Vorstellung von einem Spaziergang barfuß auf Rattenexkrementen dämpft die Neugier so mancher Touristen. Die Koreaner, die für ihre übertriebene Hygiene bekannt sind, wickeln die Füße mit Plastiktüten um und setzen auch chirurgische Masken auf. Die Inder bangen nicht um ihre Gesundheit. Bevor sie den Tempel betreten, kaufen sie Süßigkeiten und Nüsse als Gaben für die heiligen Ratten.

Fot.: M. Doman (2)

o wsparcie dla dzieci, żołnierze pragną wrócić cało ze służby. Każdy patrzy pod stopy. Wokół biega mnóstwo czworonożnych, o wypadek więc nietrudno. Morderstwo, nawet nieświadome, ściągnie na sprawcę szereg nieszczęścia. Można jednak odkupić swoją winę, ofiarowując świątyni złotą statuetkę wielkości zadeptanego zwierzęcia. Kiedy z jakiegoś mrocznego zakątka świątyni rozlega się entuzjastyczny okrzyk, to znak, że jeden z pielgrzymów wypatrywał szczura-albinosa. Szybko zbiegają się inni ludzie. Chcą zobaczyć na własne oczy białego osobnika (ponoć jest ich zaledwie pięć). Taką postać przybiera sama Karni Mata i jej krewni. Biały szczur przynosi szczęście niczym czterolistna konicyzna. Jeśli przebiega przez stopę człowieka, to oznacza największej łaski.

MOŻE ORZESZKA >> Do wnętrza świątyni prowadzi ozdobiona płaskorzeźbami brama. Na jej szczytce jest zamocowany *trisul*, czyli metalowy trójząb. Jak nakazuje hinduska tradycja, przed bramą należy zdjąć buty. Wizja spaceru na bosaka po szczurzych odchodach gąsi ciekawość niejednego turysty. Znani z przesadnej higieny Koreańczycy owijają stopy workami foliowymi, a na twarze zakładają maski chirurgiczne. Hindusi nie obawiają się o swoje zdrowie. Przed wejściem kupują słodycze i orzeszki jako dary dla świętym

Gryzonie niczym zwierzęta domowe jedzą z ręki
Nagetiere wie Haustiere fressen aus der Hand

Die Nagetiere sind überall dort, wo sie aufwärts steigen oder springen können. Sie halten sich von der Außenwelt fern. Sie verlassen nie den Tempel, obwohl das Tor immer offen ist. Der Instinkt sagt ihnen, dass sie sich nur innerhalb des Tempels sicher fühlen können. Nach dem Essen, das sie immer serviert bekommen, schlafen sie zwischen Gitterstäben von durchbrochenen Umzäunungen oder in Mauernischen.

R E K L A M A

OPAL TRAVEL
and Business Service Sp. z o.o.
BIURO PODRÓŻY
rok założenia 1989

- imprezy
na zamówienie
- Incentive
- rejsy
- ekoekskluzywne
wyprawy dla VIP-ów
- bilety lotnicze
- rezerwacja
hoteli

myśl egzotycznie

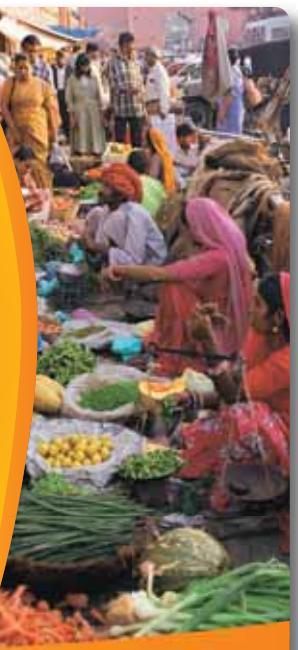
Imprezy z polskim pilotem

- Indie i Nepal 16 dni
28.04 - 13.05, 01.08 - 16.08, 11.10 - 26.10,
04.11 - 19.11, 25.11 - 10.12
- Indie i Nepal 21 dni
04.08 - 24.08, 07.11 - 27.11
- Indie Południowe 20 dni
09.08 - 28.08, 08.11 - 27.11
- Indie Wschodnie i Bhutan
17 dni 28.07 - 13.08, 13.09 - 29.09
- Indie i Sri Lanka 18 dni
09.08 - 26.08, 11.10 - 28.10

Rabat 100 USD od osoby przy podpisaniu umowy
i wpłacie zaliczki do 30.04.2011

www.opaltravel.pl

tel.: 0 22 635 90 63, 639 93 99, tel./fax: 0 22 831 59 34, e-mail: opal@opaltravel.com.pl, ul. Karmelicka 19, 00-168 Warszawa

Bogini Karni Mata wśród podopiecznych / Göttin Karni Mata unter ihren Schützlingen

tych szczurów. Gryzonie są wszędzie tam, gdzie mogą się wspiąć lub doskoczyć. Jakimś cudem trzymają się z daleka od świata zewnętrznego. Nie wychodzą poza otwartą bramę. Instynkt podpowiada im, że tylko w świątyni mogą czuć się bezpiecznie. Po posiłku, na który zawsze mogą liczyć, śpią wciśnięte pomiędzy kraty ażurowych ogrodzeń lub we wnękach murów.

NICZYM W KINIE >> Najedzone i wypoczęte samce zaczynają uganiać się za partnerkami. Na marmurowej posadzce dziedzińca okres godowy nigdy nie ustaje. Trwa niestanny cykl życia. Jedne osobniki giną w zakamarkach świątyni, podczas gdy obok rodzą się nowe. Goszcząc tu, można się poczuć jak na filmie przyrodniczym w kinie, z tą różnicą, że nikt nie sprawdza biletów.

Trudno oszacować, ile świętych szczurów tu mieszka. No bo jak policzyć wciąż przemieszczające się stado częściowo ukryte w norach i za ścianami? Wysoki kapłan omotany kolorowym turbanem twierdzi jednak, że świątynia jest domem dla 15–20 tysięcy osobników. W drodze do najbliższego miejsca mijam wielkie blaszane miski ze świeżym mlekiem. Szczury jeden obok drugiego sie-

Auf dem Marmorfußboden jagen Rattenmännchen ihren Partnerinnen nach. Die Brunftzeit endet nie. Der Lebenszyklus dauert ununterbrochen. Die einen Ratten sterben in ihren Tempelverstecken, während Jungfrauen nebenan auf die Welt kommen. Wer den Tempel besucht, kann sich hier bei einem Naturfilm im Kino fühlen!

Es ist schwer zu schätzen, wie viele heilige Ratten hier leben. Wie können denn die Ratten in einer sich ständig bewegenden Herde gezählt werden, die sich teilweise in Löchern oder hinter Wänden versteckt? Nach Ansicht des hohen Priesters, mit einem bunten Turban umhüllt, ist der Tempel das Zuhause für 15.000–20.000 Ratten.

IM HERZEN DES TEMPELS >> Auf dem Weg zu dem inneren Heiligtum gehe ich an großen Blechschüsseln mit frischer Milch vorbei. Die Ratten sitzen dicht nebeneinander am Schüsselrand und trinken. Sie müssen miteinander um einen guten Platz konkurrieren, da immer wieder neue durstige Ratten hinzukommen. Ein Augenblick der Unaufmerksamkeit genügt und eine Ratte kann in Milch landen. Sehen die Kinder der Köchinnen Fotokameras auf die Ratten gerichtet, fangen sie die Tiere und schwingen sie an ihren

Świętę szcypy są dobrymi towarzyszami zabaw
Heilige Ratten sind gute Spielkameraden

dzą na krawędzi i piją. Muszą rywalizować o dobre miejsca, bo przybywają wciąż nowi spragnieni. Chwila nieuwagi podczas przepychanek może zakończyć się mleczną kąpielą. Dzieci kucharek na widok aparatów łapią gryzonie za ogony i kręgą nimi młynki, licząc na to, że fotograf odwdzięczy się cukierkiem lub egzotyczną monetą.

W SERCU ŚWIĘTYNI >> W małym pomieszczeniu, w samym sercu świątyni, stoi niewielka pomarańczowa statuetka Karni Maty. Otaczają ją girlandy kwiatów i kadzidła rozsiewające korzenne aromaty. Pielgrzymi cierpliwie czekają w długiej kolejce. Każdy chce się pomodlić iłożyć ofiarę. Kapłan co chwilą porusza dzwonkami podwieszonymi u sufitu, po czym unosi w powietrzu ozdobne pochodnie. Wierni zanurzają dłonie w dymie. Modlą się, bijąc pokłony przed statuetką. Podniosła, pobożna atmosfera nie wszystkim się udziela. W tym czasie stadko szczurów bezetrosko posiada przyniesionymi słodyczami. Już ponad sto lat Hinduszi dzielą z gryzoniami wspólną przestrzeń, co budzi podziw i zdumienie głównie europejskich turystów. Dla współplemieńców Karni Maty, świątynia jest miejscem spotkania z członkami rodzin.

Schwänzen in der Hoffnung, von einem Fotografen mit einem Bonbon oder einer exotischen Münze belohnt zu werden. In einem kleinen Raum, im Herzen des Tempels, steht eine orangefarbene Statuette von Karni Mata. Sie ist von Blumengirlanden und würzig aromatischen Weihräuchen umrahmt. Die Pilger warten geduldig in der Schlange. Jeder will hier beten und der Göttin Opfer darbringen. Der Priester berührt andauernd Glöckchen, die an der Decke hängen, dann hebt er Zierfackeln hoch. Die Gläubigen tauchen ihre Hände in den Fackelqualm. Sie beten und verbeugen sich vor der Statuette. Die erhabene und fromme Atmosphäre wird nicht allen zuteil. Zur selben Zeit bedient sich eine kleine Rattenherde unbeschwert an von den Pilgern mitgebrachten Süßigkeiten.

Seit mehr als einhundert Jahren teilen sich die Inder und Ratten den gleichen Lebensraum, was vor allem europäische Touristen bezaubert und in Staunen versetzt.

Dojazd: kupując bilet po promocyjnej cenie (np. w Finnair) z Warszawy do Delhi i z powrotem, polecamy już za 1700 zł. Ze stolicy Indii do Dżajpuru (Jaipur) kursują autobusy (bilet od 150 rupii) i pociągi.

Wiza: wydawana na 3 miesiące kosztuje 184 zł.

Waluta: rupia indyjska (INR), 1 USD = 47 INR, 1 PLN = 15 INR

Warto wiedzieć: przed wejściem do większości hinduskich świątyń należy zdjąć buty. Wskazane jest założenie długich spodni lub sukni zasłaniającej nogi. Fotografowane osoby dobrze wynagrodzić drobną opłatą.

Anfahrt: Ein Flugticket zum Sonderpreis (z.B. von Finnair) von Warschau nach New Delhi und zurück kostet 1.700 PLN. Zwischen der Hauptstadt von Indien und Jaipur verkehren Busse (eine Fahrkarte kostet ab 150 INR) und Zuge. **Visum:** ein Visum ist drei Monate gültig und kostet 184 PLN.

Währung: indische Rupie (INR), 1 USD = 47 INR, 1 PLN = 15 INR

Wissenswertes: Vor dem Betreten der meisten Hindu-Tempel müssen Sie Schuhe ausziehen. Es empfiehlt sich, lange Hosen oder Röcke, die die Beine bedecken, zu tragen. Abgelichtete Personen freuen sich über eine kleine Spende.

„U Kazika”

Orawka – miejscowość w Dolinie Czarnej Orawy, jeden z najbardziej malowniczych zakątków Górnego Śląska położona wzduż międzynarodowej trasy Kraków - Jabłonka - Chyżne.

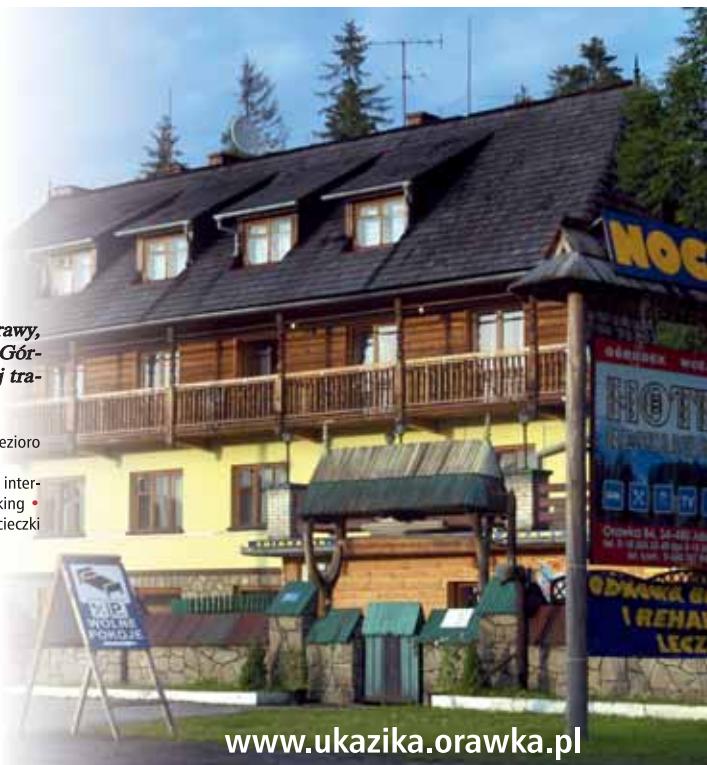
Malownicza okolica z punktami widokowymi na Tatry, Jezioro Orawskie, Babią Góru i Pilsko.

- 2, 3 i 4-osobowe pokoje z łazienkami • sauna, jacuzzi • internet bezprzewodowy • odnowa biologiczna • własny parking • plac zabaw dla dzieci • górska domowa kuchnia • wycieczki krajoznawcze • kuligi i ogniska.

U KAZIKA

Gospodarstwo Agroturystyczne
lub Ośrodek Wczasowo-Kolonijny,
Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy

Danuta i Kazimierz Pieronek
34-480 Jabłonka Orawska 115, woj. małopolskie
tel.: 018/265 23 50, fax: 018/2652349
mob.: 0 608 745 574

www.ukazika.orawka.pl

Wojciech Cejrowski
Festiwal Podróżników
Festiwal Kulinarny
Wystawa dinozaurów
Planetarium
Nordic Walking

A Ty gdzie w tym roku jedziesz na wakacje?
Międzynarodowe

Targi Turystyczne

8-10 kwietnia 2011, Hala Orbita Wrocław
wystawcy z całego świata - 3 dni pełne atrakcji i konkursów - wycieczki do wygrania

Relaks i Przygoda

facebook /mttwroclaw
www.mttwroclaw.pl

Uzdrowisko Turčianske Teplice

Wykąp się na zdrowie

Uzdrowisko w Turčianskich Teplicach – mieście położonym jest w regionie Turiec, 100 km od Zwardonia – jest jednym z najstarszych i najpopularniejszych w Europie. Bogato mineralizowana woda termalna (47 st. C przy ujęciu) leczy schorzenia układu ruchu, urologiczne, nerwicowe i ginekologiczne, natomiast wysoka zawartość wapnia, magnezu i fluoru w wodach zdrojowych jest wykorzystywana do kuracji pitnych, zapobiegających osteoporozie.

Goście mają do dyspozycji dwa kryte baseny i dwa pod gołym niebem, a także centrum spa & wellness, gdzie mogą się poddać działaniu leczniczej gorącej wody, urozmaicając pobyt dodatkowymi atrakcjami, jak: movie-tobogány (rury z video-projekcją), wirówki, wodna karuzela z dziką rzeką.

Zapraszamy do skorzystania z naszej PROMOCYJNEJ OFERTY:

7-dniowy pakiet SPA & AQUAPARK kosztuje 120 PLN od osoby za dzień. Cena obejmuje:

- wyżywienie (2 posiłki dziennie w formie bufetu)
- zakwaterowanie w hotelu AQUA**
- przez cały pobyt całodniowy wstęp do kompleksu SPA & AQUAPARK
- wolne terminy: marzec 2010

7-dniowy pakiet SPA & AQUAPARK kosztuje 150 PLN od osoby za dzień. Cena obejmuje:

- wyżywienie (2 posiłki dziennie w formie bufetu)
- zakwaterowanie w hotelu Vela Fatra***+
- przez cały pobyt całodniowy wstęp do kompleksu SPA & AQUAPARK
- wolne terminy: marzec 2010

Rezerwacje: buco@therme.sk, petras@therme.sk

Więcej informacji na <http://aquapark.therme.sk> i www.therme.sk

Uzdrowisko Turčianske Teplice – Słowacja

tel. + 00421 43 4913 861 lub 864

mail: buco@therme.sk, petras@therme.sk

Barbara Jampolska-Wasiak

Biblioteka podróżnika

Afryka w praktyce

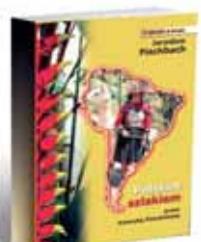
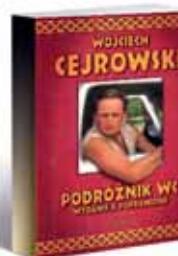
Nie jest to lektura do poduszki, która barwnymi opisami rozbudziłaby tęsknotę za przepięknymi krajobrazami. To przewodnik, który warto wziąć w podróż. Określenie „praktyczny” w podtytule nie jest pustym słowem. Na książkę składają się krótkie informacje na temat kraju, słownik zawierający podstawowe słówka i zwroty, adresy miejsc noclegowych (podzielone na tanio i drogo) oraz lokale gastronomicznych umieszczone pod każdym rozdziałkiem. Nie zabrakło także ubarwiających lekturę ciekawostek oraz dokładnych map. Dodatkową zaletą jest bardzo poręczny kieszonkowy format.

„Kenia, Tanzania i Zanzibar”, praca zbiorowa, wyd. Pascal

Chcieć to móc

Tę pierwszą, wznowioną obecnie książkę Wojciecha Cejrowskiego powinni przeczytać wszyscy, którzy chcą podróżować tanio i ciekawie. Znajdziemy tu interesujące, nawet budzące zazdrość opisy odwiedzanych miejsc. wiernie oddaną, jak to u Cejrowskiego, atmosferę przygód. Moim zdaniem, znacznie ważniejsza jest jednak odpowiedź na pytanie, w jaki sposób autorowi udało się dotrzeć i przetrwać w tych egzotycznych miejscach, częstokroć za „jeden uśmiech”. Pęd do poznania nieznanego, umiejętność nawiązywania kontaktów i wykorzystywania każdej nadarzającej się okazji, by zobaczyć, dotknąć, posmakować udowadniają, że wystarczy chcieć, a marzenia się spełnią.

„Podróżnik WC”, Wojciech Cejrowski, wyd. Bernardinum

Polacy w Ameryce Południowej

Jarosław Fischbach, z wykształcenia geograf, z zamiłowania podróżnik, zabiera czytelników na wyprawę do Ameryki Południowej. Jego wspomnienia to nie tylko impresje na temat miejsc, które miał okazję odwiedzić, ale zwłaszcza spotkania z Polakami – ich historie, dorobek w Ameryce, tęsknota za ojczyzną, serdeczność. A nawet dalszy ciąg znajomości już poza wyprawą. Ten niezwykły, wzruszający polski szlak biegnie przez wszystkie kraje, do których dotarł Fischbach. Szkoda tylko, że część zdjęć została wydrukowana w szarościach, które nie oddają wdzięku kontynentu i bohaterów.

„Polskim szlakiem przez Amerykę Południową”, Jarosław Fischbach, wyd. Magraf

Smakowite wyprawy Makłowicza

Właściwie to bardzo niebezpieczna książka. Czytelnika powinno się ostrzegać wielkim czerwonym napisem, żeby przed przeczytaniem zamknął lodówkę na kłódkę albo nawet dwie, bo w skrajnej desperacji jedna może nie wytrzymać. Makłowicz zabiera nas w kilka smakowitych podróży, smakowitych nie tylko ze względu na opisywane potrawy i trunki, ale także ze względu na język autora, który sprawia, że biesiadujemy, pijemy, uczestniczymy w przygodach wraz z nim. Lektura niezwykle relaksująca, a zarazem obowiązkowa.

„Cafe Muzeum”, Robert Makłowicz, wyd. Czarne

WIELKI FESTYN TURYSTYCZNY

na Targach **Lato 2011**

- wakacje na każdą kieszeń
- oferty polskie i zagraniczne
- konkursy z nagrodami
- występy, pokazy, degustacje
- atrakcje dla przedszkolaka i starszego dzieciaka

1–3 kwietnia

Centrum MT Polska, ul. Marsa 56c, Warszawa

www.targilato.pl

ORGANIZATOR:

MT targi

SPONSOR GŁÓWNY:

Georgian Wine Center Sp. z o.o.
ul. Wiernicza 143, Warszawa, Poland

www.georgianwine.pl
www.kmwine.eu

Zapraszamy do współpracy dystrybutorów na terenie Polski i poza granicami kraju.
We are open to cooperation with distributors from Poland and abroad.

SAERO
2007
GEORGIAN WINE CENTER
red dry
Alc 13%
Product of Georgia

Georgian Wine
GEORGIA

Soble wines from Georgia

GTT 2011

Gdańskie Targi Turystyczne 15-17 kwietnia

w tym samym terminie:

EVENT EXPO Salon Organizatorów Imprez
KAJAK EXPO Salon Łodzi Turystycznych i Rekreacyjnych

PREMIERY GTT:
TRAVEL & LOVE Salon Podróży Romantycznych i Poślubnych
ACTIVITY EXPO Salon Sprzętu Turystycznego i Rekreacyjnego

MTG | MIEDZYNARODOWE TARGI GDAŃSKIE SA
Miedzynarodowe Targi Gdańskie SA, ul. Beniowskiego 5, 80-382 Gdańsk
Dyrektor Projektu GTT: Dorota Solochevicz, tel./ fax 58 554 92 04
dorota.solochevicz@mtgsa.com.pl

www.gtt.pl

Partnerzy

Kraj partnerski

Główny Partner Travel & Love

Patronat branżowy

Patronat medialny

Podróże

NadMorze.pl

Logos
HOTEL ***

SPECIAL OFFER!

HOTEL LOGOS, FRIENDLY HAVEN IN YOUR JOURNEY!

We offer our clients the attractive group, family and individual stays as well as the "city break" programmes. Under the slogan "Logos - connects people" we organize the events for the companies.

Explore Cracow for free!

Art Gallery? Historical Museum? Or maybe just only Aviation Museum in Poland?
You do not have to choose from! Book only time. The admission to the museum in Krakow you will receive from us for free!
With the "Krakow Tourist Card" offer you have the unique opportunity to get acquainted with the rich collections of museums of Krakow.
In addition, the two - the full experience - days, you can move around the Krakow public transport without incurring extra cost! Book your stay at our hotel for two nights and explore, explore, explore...

The offer includes:

- two nights in a single room or a double room
- a rich breakfast buffet every day
- the two-day pass for free entry to about 30 Krakow museums and free rides on public transport
- 15% discount in the hotel restaurant.

WELCOME!

tel. (+4812) 631 62 00, fax (+4812) 632 42 10
reservation (+4812) 631 62 04
31-123 Kraków, ul. J. Szyskiego 5
e-mail: rezerwacja@hotel-logos.pl
www.hotel-logos.pl